

13

Mart
MarsCumartesi
Samedi6 Rabiulev
72-293

Seni Ruml'ye 1359 - Mart

Sürgün: Aşkale'ye Gönderilen Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun Günlüğü (1943)

14

Mart
MarsPazar
Dimanche7 Rabiulev
73-292Çeviren ve
yayıma hazırlayan

İrini Sarıoğlu

Sürgün
Aşkale'ye Gönderilen
Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun Günlüğü
(1943)

Çeviren ve Yayına Hazırlayan:
İrini Sarıoğlu

LİBRA KİTAP: 532

TARİH: 452

© Libra Kitapçılık ve Yayıncılık

Sayfa Tasarım: Güler Kızılelma

Kapak Tasarım: Mehmet Cevdet Kösemen

Kapak Görseli: Yunan Tarih Vakfı arşivi (IDISME), Eptalofos Kütüphanesi
arşivi,
Nikolaos Kürkçüoğlu arşivi.

2018 © Copyright Yunan Tarih Vakfı (IDISME) / İngilizce ve Türkçe baskıları
için Libra Yayınları

Editör ve Dizin: Fatih Demir

1. Basım: Ekim 2009, Yunan Tarih Vakfı (IDISME) (Yunanca)

2. Basım: Eylül 2018, Libra (İngilizce)

3. Basım: Mayıs 2022, Libra (Türkçe)

ISBN 978-625-8472-32-5

Baskı ve Cilt:

Birlik Fotokopi Baskı Ozalit ve Büro Malzemeleri

Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Nispetiye Mah. Birlik Sokak No: 2

Nevin Arıcan Plaza

34340 Levent / İstanbul

Tel: (212) 269 30 00

Sertifika No: 52846

Libra Kitapçılık ve Yayıncılık Ticaret A.Ş.

Ebe Kızı Sokak Günaydın Apt. No: 9/2

Osmanbey / İstanbul

Sertifika No: 48556

Tel: 212-232 99 04/05

Fax: 212-231 11 29

E-posta: info@librakitap.com.tr

© Her hakkı mahfuzdur. Bu kitabın hiçbir bölümü, metin kısmı, belgeler ve fotoğraflar, yazarın yazılı izni olmaksızın mekanik ya da elektronik metodlarla veya ileride icat edilecek sistemlerle hiçbir şekil ve biçimde iktibas edilemez, yeniden satış amacıyla fotokopi de dahil olmak üzere hiçbir sistemle çoğaltılamaz. Dergi, gazete veya radyo-TV'lerce yapılacak alıntılar veya kitapta yer alan belgelerle fotoğrafların bilimsel-akademik yayınlarda kullanılması, kaynak gösterilmesi şartıyla bu hükmün dışındadır.

Sürgün
Aşkale'ye Gönderilen
Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun Günlüğü
(1943)

Çeviren ve Yayına Hazırlayan:
İrini Sarıoğlu

Konstanti N. Kürkçüoğlu: 1887 yılında Küçük Asya'daki Karvali-Gerveli'de (günümüzde Güzelyurt) doğdu ve 1975 yılında İstanbul'da öldü. Babası Nikolaos, sığır yemi üretimi ve ticareti yapıyordu. 1890 yılında erken yaşta ölmesiyle büyük çocukları Yorgos, Dimitris ve Eleni işinin yönetimini devraldı. Konstanti, önce un ticareti yaptı. İkinci Dünya Savaşı'nın çıkmasıyla un ticareti tamamen devletin kontrolüne geçince kuru meyve ticareti yapmaya başladı. Eşi Triandafilya ile Dionisia, Despina ve Nikolas adında üç çocukları oldu. Kürkçüoğlu'nun günlüğüyle Türkiye'de uygulanan Varlık Vergisi'nin (1942-1943) gerçek koşulları ve acı verici sonuçları gözler önüne serilmektedir.

* * *

İrini Sarıoğlu (Ph. D. Birmingham Üniversitesi): İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Çağdaş Yunan Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde doktor öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır ve Atina'daki Yunan Tarih Vakfı'nın (IDISME) kurucularındandır. *Fifty Years Since the Anti-Greek Riots of 1955* (ELIA, Atina, 2006), *Turkish Policy Towards Greek Education in Istanbul: Secondary Education and Cultural Identity* (ELIA, Atina, 2004), *Castellorizo - An Island in Time, On Günün Günlüğü* gibi pek çok kitabı kaleme almış ve/veya yayıma hazırlamıştır. 2008 yılından beri Yunan Tarih Vakfı'nın (IDISME) genel sekreteri olarak görev yapmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Önsöz ve Teşekkür	9
Giriş	17
Varlık Vergisi Kanunu İle İlgili Zaman Dizini	29
Günlükte Geçen Rumca Terimlerin Açıklamaları	33
Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun Günlüğü (Tıpkıbasım)	35
Günlüğün Günümüz Türkçesiyle Hali	127
Dönemin Basınından Haberler	203
Konstanti N. Kürkçüoğlu Hakkında Belgeler ve Fotoğraflar	215
Dönemin Mizah Dergilerinden Varlık Vergisi Karikatürleri	229
Dizin	247

"Hafızanın neresine dokunsan acır..."

Yorgos Seferis

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun günlüğünün İngilizce ve Türkçe baskıları için Libra Yayınları ile işbirliği yapmaya karar verdiğimiz için çok mutluyuz.¹ Bunun nedeni, yalnızca 1943'teki Aşkale'de geçen on iki ayı kapsayan böyle bir tanıklığın Türkiye'de yayımlanması değil; aynı zamanda Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun günlüğünün, Varlık Vergisi'ni ödeyemeyen onlarca azınlık üyesi vatandaşın hangi koşullarda çalışmak zorunda bırakıldığını ilk elden betimlemesidir.²

Varlık Vergisi olarak bilinen ilgili kanunun çıkarılmasının hemen ardından Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun işyerine³ ve evine T.C. Maliye Bakanlığı tarafından el konuldu. Kürkçüoğlu, 1943 yılının Ocak ayında kendisine tahakkuk edilen 200.000 TL'lik vergiyi ödeyemeyince onlarca Rum, Ermeni ve Yahudi ile birlikte Aşkale'ye sürülür ve orada normalin çok altında bir maaşla⁴

- 1 Konstanti Kürkçüoğlu'nun el yazması günlüğün Yunanca ilk baskısı Yunan Tarih Vakfı yayınları tarafından yayımlanmıştır. Hellenic History Foundation's publications (idisme.gr)
- 2 1943 yılının Kasım ayında Türkiye, Varlık Vergisi adıyla bilinen bir sermaye vergisi uygulamaya karar verdi. Ödenemeyecek kadar yüksek olan bu vergi, dönemin Türk hükümeti tarafından (Reisicumhur İsmet İnönü - Başvekil Şükrü Saracoğlu) gayrimüslim nüfusa (Rumlar, Ermeniler ve Yahudilere) karşı açıkça ayrımcılık yapılarak uygulanmıştır. Bu fahiş vergiyi ödemeyi başaramayanlar, Aşkale'ye sürülmüşlerdir.
- 3 Kuru meyve ticareti yaptığı işyeri.
- 4 Günde 1 ya da 2 TL'ye.

çalışarak fahiş vergiyi ödemeye çalışır. Varlık Vergisi Kanunu'yla, bu uygulamaya itiraz etmek için mahkemeye başvurmak kesinlikle yasaklanmıştı.⁵

Sürgündeki zor günler boyunca bu günlük, Konstanti Kürkçüoğlu'nun tek arkadaşı, tek sığınağı olmuş gibi görünüyor. Sürgüne gönderilmeden önce günlük tutmaya başlar ve yaşadıklarını her gün kayıt altına alır. Kendisi sürgüne gönderilen ilk grupta yer aldığından tüm yaşananları izlemiş ve doğrudan, yalın bir şekilde kaydetmiştir. Erzurum'un batısındaki küçük bir ilçe olan Aşkale'de kaldığı on iki aylık süre boyunca olayları her zaman açıkça, özlü bir şekilde kaydeden Kürkçüoğlu'nun günlüğündeki kayıtlar, sürgünden döndükten bir gün sonra, İstanbul'daki arkadaşları ve ailesiyle ilk temasına kadar devam eder.

Konstanti Kürkçüoğlu'nun tanıklığı, başından (1943 Ocak'ından) sonuna (1943 Aralık'ına) kadar bu dönemi kayıt altına alması açısından özel bir öneme sahiptir. Günlüğünde bazen belirgin bir şekilde endişe, bazen umutsuzluk, bazen de rejime karşı alaycı bir üslup vardır. Geleceğin belirsiz olmasının kendisine işkence gibi geldiği pek çok an vardır.

Günlükteki anlatımın bazı açılardan tekdüze olduğu ve tekrarlama içerdiği düşünülse de Kürkçüoğlu'nun aktardığı bilgiler genellikle etkileyici ve doğaldır; böylece okurlar, sürgünlerin Aşkale'deki yaşamını kolaylıkla zihinlerinde canlandırabilir.

Konstanti Kürkçüoğlu'nun elyazısıyla kaleme aldığı günlüğü, ağırlıklı olarak sürgünlerin günlük yaşamını gereksiz duygusallıklara yer vermeden kaydeder ancak bu acı verici deneyimin mantıksızlığına karşı duyduğu öfkeyi de açıkça ortaya koyar.

5 4305 sayılı kanunun 11. maddesinin ikinci fıkrasında ve 13. maddesinin sonuncu fıkrasında borçlulara uygulanan vergi miktarının kesin olduğu ve mahkemeye başvurunun yasak olduğu açıkça belirtilmiştir.

T.C. Resmî Gazete

Tesis tarihi : 7 Teşrinisani 1336 - 1920

Hazine ve maliye işleri Muhurâtı, Nispetiye ve Mektepleri Dairesi, Mükelleflerine müracaat olmaları	12 TEŞRİSANI 1920 PERSEMBE	SAYI : 3255
--	-------------------------------	-------------

KANUN

Varlık Vergisi hakkında Kanun

Kanun No: 4305

Kulhi tarihi: 17/11/1942

1. Verginin menzucu

Madde 1 — Servet ve kazanç sahiplerinin servetleri ve fevkalide kazançları üzerinden alınmak ve bir defaya mahsus olmak üzere (Varlık Vergisi) adıyla bir mükellefiyet tesis edilmiştir.

Madde 2 — Varlık Vergisi aşağıda yazılı zümrelere dahil olan hakiki ve hükmî şahıslardan alınır:

A) 2295 ve 2728 sayılı kanunlarla ek ve tadilleri muhtibine mükellef bulunanlar;

B) Büyük çiftçiler (Büyük çiftçiden maksat, işinin idaresine ve vusatine hâlis getirmeksizin bir mükellefiyeti idâ edebilecekleri bir kanunda yazılı komisyonlarca tesbit edilenlerdir);

C) Ühdelerinde bulunan hınalara ve hisseli ike hissedarlarının hisselerine düşen bir yıllık gayrisırfi iradı rekümü 2 500 liradan ve az-salarından vergide mukayyet kıymetleri 5 000 liradan yukarı bulunan ve bu mükhtarların tenzülinden sonra mütebaki irat ve kıymetleri bir vergiyi verebileceği komisyonlarca kararlaştırılanlar;

D) 1939 senesindenberi 2295 veta 2728 sayılı kanunlar muhtibine vergiyi tabi bir iş ve teşebbüse uğrayan halde bu kanunun nesri tarihinde işini terk, devir veya tasfiye etmiş bulunanlar;

E) Meslekleri tacir, komisyoncu, tellal veya alman olmadı halde 1939 senesindenberi veler bir defaya mahsus olsa bile ticari memnelelere istisnat ederek komisyon veya hutat sarrafatı mukabili olarak her ne nam ile olursa olsun para veya ayniyat almış olanlar.

Madde 3 — İkinci maddede yazılı mükellefiyet zümrelerinden iki veya daha ziyadesine dahil olanlar bu zümrelerin her birinde ayrı ayrı mükellef tutulurlar.

Üçüncü, müllük ve hesnî bütçelerle belediye bütçelerinden ve 2659 numaralı kanuna tabi müesseselerden tahsisat, masaf ve ücret alanlarla kadriyya müsteniden yeşimye ile istihdam edilenler yahut bu masaf, tahsisat, ücret ve yeşimyelerinden dolayı ikinci maddenin A fıkrasındaki mükellefiyete tabi değildir.

Madde 4 — 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununun 3 üncü ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde sayılı bina ve arazi sahipleri, ikinci maddenin (C) fıkrasında yazılı mükellefiyetten muaft tutulur.

Madde 5 — Vergi, hakiki ve hükmî şahıslar namlarına tahsil olunur ve eshamlı ve eshamsız şirketlerde hisseye baki maksuzun şirketlerin menkul ve gayrimenkul varlığını tamamı üzerinden alınır.

2. Verginin mülkari

Madde 6 — Yedinci maddede yazılı komisyonlar, ikinci maddede yazılı mükelleflerin mükellefiyet derecelerini, her mükellef namına 1941 yılında ve ticaretini terk, devir veya tasfiye etmiş olanlar için tek, devir veya tasfiye takaddüm eden son yılda tahakkümün veya tahakkük edilmiş vergi miktarlarını, çiftçilerde mükellefin zirai vaziyetini ve gayrimenkul sahiplerinin de irat ve vergi kıymetli miktarlarını gözden geçir-mekle beraber bunlarla mukayyet olmakta emineceleri kanunla göre takdir ve tesbit ederler. Ancak 2295 sayılı kanunun 11 inci maddesi hük-mü dairesinde kazanç beyannamelerine bilünce rapetmek zorburu olın-de bulunan anonim, komandit, limited ve sermayesi üzerinden kazanç dağıtan kooperatif şirketlerin vergileri, 1941 takvim yılına veya ticari yılına ve ticaretlanelerinin terk, devir ve tasfiye etmiş olanlarda terk, devir ve tasfiye takaddüm eden son seneye ait safi kazançların yüzde ellisinden aşmı ve anonim şirketlerinde yüzde yatsımdan yukarı olmasın.

İkinci maddenin (B) fıkrasında yazılı çiftçilerin mükellefiyetleri de varlıklarının yüzde beşini geçmez.

3. Verginin tarhi

Madde 7 — İkinci maddede yazılı servet ve kazanç sahiplerinin mükellefiyet derecelerini tesbit etmek üzere her vilâyet ve kaza merke-zinde mahallin en büyük mülkire memurunun teşkilâtında en büyük mal memurundan ve ticaret odalarıyla belediyelerce kendi işleri ara-sından seçilecek kişiler tarafından müteakik bir ve icabına göre müteakik komisyon kurulur. Ticaret odası bulunmayan yerlerde, bu odanın seçe-ceği işalar yerine belediyece, bariçten ticaret ve ziraaattan salıyanlar ara-sından iki kişi seçilir.

En büyük mülkiye ve maliye memurları bu komisyonlarda hızzat bulunmakla mükellefdir. Ancak birden fazla komisyon kurulan yer-lerde temsil edebilecekleri memurları tekelî edebilirler ve kendileri de ica-bına göre istedikleri komisyonlarda bulunabilirler.

Komisyonların, büyük çiftçileri tesbit için yapacağı toplantılarda Ticaret odası yerine ziraat odalarına kendi işaları arasında ve bulun-mayan yerlerde belediyelere bariçten ve ziraaattan anıyanlar arasından seçilecek iki kişi komisyonca işgah eder.

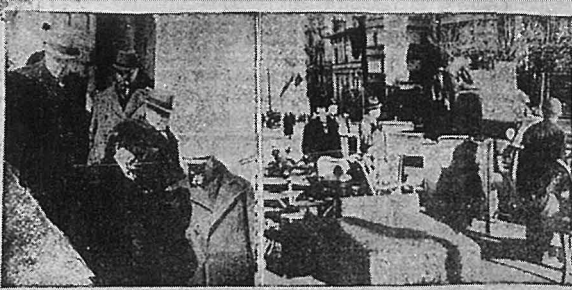
Komisyon kararları ekseriyetle verilir, yerlerde müsavat halinde reisnin bulunduğu taraf tercih edilir.

Resmî Gazete'de Varlık Vergisi Kanunu'nun yayımlanması
(12 Kasım 1942).

Yazarın bazen mesafeli ve duygu içermeyen bakış açısı, çoğunlukla onu bir sürgünden, olayların nesnel bir gözlemcisine dönüştürür. Kürkçüoğlu'nun tanıklığı, sürgündeki Varlık Vergisi borçlularının yaşam koşullarını, yaşadıkları çeşitli zorluk ve sıkıntıları, yiyecek eksikliğini, olumsuz hava koşullarını, Aşkale zorunlu çalışma kampında yaygın olan sömürü ve düzensizliği açık ve kapsamlı bir şekilde göstermektedir. Yazar, kişisel görüşlerini sunmaktan kaçınsa da kendisini kuşattığını hissettiği açmazdan duyduğu umutsuzluğu sık sık belirtir.

Kürkçüoğlu'nun asıl kaygısı, İstanbul'da geride bıraktığı ailesi ve çocuklarıdır. Ailesinden gelen mektuplar eline geç ulaştığında çok endişelenir: "Çocuklar nasıldır?" "Mektup almayalı günler oldu, çocuklar için kaygılanıyorum." Günlükte, aile üyeleriyle epey düzenli bir şekilde yazıştığını gözlemlese de aldığı ya da gönderdiği mektupların içeriğini ender olarak açıklar. Kendi duygularından pek az söz eder ve günlüğünde en çok amele taburundaki arkadaşlarının yaşam koşullarına, adaletsizliklere, zorunlu yürüyüşlere ve dondurucu soğuğa yer verir. Zorunlu amele taburlarındaki ölümler ve üstünkörü yapılan definler hakkında verdiği bilgiler de değerlidir.

Kürkçüoğlu ailesi, alt orta sınıfa üye, geleneksel bir İstanbul ailesidir. Kürkçüoğlu'nun babası Nikolaos, Küçük Asya'nın Gerveli ilçesindendir. Küçük Asya Felaketi'nden sonra İstanbul'a yerleşir, sığır yemi üretimi ve ticareti yapmaya başlar. Ailedeki en büyük çocuğun erken yaşta ölmesinden sonra Yorgos, Dimitris ve Eleni babalarının işinin başına geçer. Nikolaos Kürkçüoğlu'nun en küçük oğlu Konstanti, önce un ticareti yapar ancak İkinci Dünya Savaşı'nın çıkmasıyla un ticareti tamamen devletin kontrolüne geçince kuruyemiş ticareti yapmaya başlar.

Suiniyet erbabından toplanmış olan bir grup
Moda Palas merdivenlerinden inerken

Bugün satışa çıkarılacak mahkûs
eşyalardan bir kısmı

Vergisini ödemeyen mükelleflerden

14 kişi daha toplanma kampına sevk edildi

İlk kafilenin bugün Erzurum trenile
Aşkaleye gönderilmesi muhtemel

Haczedilen menkul eşyanın satışına bu sabah

Dün toplanan suiniyet erbabının listesi

İSİM	MESLEK	Tahhedilen Miktar	Ödediği Miktar
Yedvard Ohannes	Manifaturacı	400.000	49.900
Findıklıyan			
Mina Kesselidie	Tüccar	150.000	3.000
Nikola Karamanoğlu	Un tüccarı	400.000	1.000
Mo-dolay Kostaryano	Trikotajcı	360.000	1.000
Nesim Yaxef Kazes	Hırdavatçı	210.000	1.500
Konstantin Kürkçüoğlu	Tüccar	200.000	1.200
Jigoleon Saban			
Maşa Mis'm Saban	Tüccar	300.000	30.500
Artin Cerkezian	Tüccar	300.000	27.250
Yakovas Papisoğlu	Kereste tüccarı	220.000	4.420
Hayim Viktor Bernabet	Manifaturacı	200.000	6.300
Migel Moiz Benbasat	Manifaturacı	400.000	47.550
Getrak Vartanyan	Fabrika işçisi	400.000	10.000
Bohor Benborat	Tüccar	450.000	37.500

itibaren başlanıyor

Vatık vergisini ödemeyen mükelleflerin menkul eşyalarının haczeine
dün de devam edilmiştir.

Bu sabahın itibaren haczedilmiş
olan menkul malların satışa başlan-
acaktır. Satışlar mağaza ve avluda
şeklinde yapılacaktır. Tahsil İsmail
Zamun'un nezaretinde görevmenkullerin
borçları dolay satışa çıkarılmalan-
ları ihtiyatlı bir şekilde mütevakıf
bulunmaktadır.

Diğer taraftan dün Defterdarlık
ta Defterdarın nezaretinde yapılacak
bir toplantıda mahkûs eşyaların ve
maddi yanlışlıkların tespiti ile mu-
tazımların alınması hususlarında
işler üzerinde çalışılmıştır.

Maliye Vekâleti tarafından dün
Defterdarlığa gelen bir emirde hak-
larında mahkûs eşya ve maddi yan-
lışlıkların tespiti ile muhtazımların
sevklerinin emri bulunmaktadır ve bun-
lar hakkında muhtazımlanacak raporlar
Maliye Vekâleti tarafından tahsil
edilecektir.

Kısmetli gün mükelleflerinin ödedik-
leri vergi rakımı 3.994.570 lirası
bulunmaktadır. Bu suretle toplam rakım
91 milyon lirası aşmıştır.

Kısmetli gün ve dün polis tarafın-
dan muhtazımlı altına alınmış olan ve
hazırlanmış vergi suiniyet sahibi
mükelleflerden bir kısmı borçlarını ya-
tırmışlardır. Yalnız avukat Gök-
çen'in tahsilatı muhtazımlı altına
alınarak muhtazımlı altına alınmıştır.

(Devamı, sahife 4, sütun 3. de.)

Aşkale yolcuları arasında

**MODA-PALAS KAMPINDAN
APERGIS PANSİYONUNA.**

Aşkale'ye gönderilen ilk kafiyeyle ilgili haber.

Haberde Konstantin Kürkçüoğlu'nun adı görülüyor
(Tasviri Efkar, 23 Ocak 1943).

Varlık Vergisi'nin yürürlüğe girmesinden kısa bir süre önce İstanbul Ticaret Odası'na un tüccarı olarak kaydı yapılır ve belki de bu nedenle kendisine bu kadar büyük bir vergi borcu çıkarılır.

Konstanti Kürkçüoğlu'nun elyazması günlüğü, karton kapaklıdır, 16.5 x 12.8 cm. ölçülerindedir ve kurşunkalemle yazılmıştır. Günlük, Kürkçüoğlu'nun şirketine ait pek çok muhasebe verisinin (gelir, gider, borçlar vb.) yer aldığı yoğun yazılmış 110 sayfadan oluşmaktadır. Elyazısı küçük ve okunaksızdır. Günlüğün çevriyazısı ve çevirisi, okumayı kolaylaştırmak için noktalama işaretlerine yapılan sınırlı müdahale dışında aslına uygun olarak yapıldı. Metnin daha iyi anlaşılması için dipnotlarda konuyla ilgili bazı açıklamalara yer verildi. "Ek" bölümünde Konstanti Kürkçüoğlu ile ilgili bazı belgeler, bir harita ve özgeçmişi bulunmaktadır. Metinde yer alan "[dif]" işareti, aşınma ve yıpranma nedeniyle metnin okunamadığını belirtirken, köşeli ayraç [] metinde olası ekler olduğunu gösterir.

5

Mart
MarsCuma
Vendredi28 Safer
64-301

Üçüncü cemre toprağa

Çok soğuk. Her değinile kışın
atının biri olmuştuk diğeri kışın
bucunin kulakları olmuştuk. Bir
de ikinci kışın yedekler kötür
duler mihayet komitanda soğuk
ya dayanamadı. Öyle geri döndük
ekmek. yalınız 60 kışın helva.

6

Mart
MarsCumartesi
Samedi29 Safer
65-300

Hava karlı olduğundan işe
çıkmadık. Dospina ve çocukların
sihetti için telograf vurdum.
Tabiridin kışın bina gelerek
işe şekdek kar altında
bir saat durduktan sonra
geriye döndük.

Konstanti Kürkcüoğlu'nun günlüğünden bir sayfa.

Son olarak, el yazmasının deşifre edilmesinde büyük katkısı için Ketî Sarioğlu'na en içten teşekkürlerimi sunmak isterim. Günlüğün çevirisi, yalnızca Konstanti Kürkçüoğlu'nun el yazısının okunmasının çok zor olması nedeniyle değil; aynı zamanda Kapadokya bölgesine özgü birçok deyim, Türkçe sözcükler içermesi nedeniyle de yorucu ve zaman alan bir süreçti. Düzelti ve notları için Maria Drakonaki, Mirto Bali ve "Anagramma" şirketine de teşekkür etmek isterim.

Yunan Tarih Vakfı (IDISME) için sözlü tarih çalışması yaparken, Atina'daki "Eptalofos Kütüphanesi"nin yetenekli kurucusu Nikolaos Kürkçüoğlu aracılığıyla günlükten haberim oldu. Yalnızca babasının bu çok ilginç tanıklığını bana emanet ettiği için değil, aynı zamanda bu değerli tarihsel belgeyi kurtarmaya özen gösterdiği için de kendisine en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Irini Sarioğlu

Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Üniversitesi

GİRİŞ

Lozan Antlaşması'ndan (24 Temmuz 1923) hemen sonra ortaya atılan "Türkiye Türklerindir" sloganı, Türk devletinin azınlıklara karşı önyargılı tutumunun göstergesiydi. Bu nedenle antlaşmanın 37-44. maddeleri azınlıkların ulusal, kültürel ve dinsel özgürlüklerinin korunmasını sağlarken, Türkiye'nin o dönemde izlediği, ekonomiyi,¹ eğitimi² ve genel olarak hayatın her alanını Türkleştirmeye yönelik aşırı milliyetçi siyaset bu maddelerin uygulanması için alan bırakmamıştır.

1930 yılında Venizelos ile Atatürk arasında gerçekleşen yakınlaşma ve 1930'daki Türk-Yunan dostluk antlaşmasından³ sonra iki ülke arasındaki ilişkiler iyileşti. Fakat Türkiye'nin kurmakta

- 1 Kamu bankaları, özel şirketler Rum çalışanlarının yerine Müslüman çalışanlar almak zorunda bırakılmıştır. Gayrimüslim işadamları yerlerinden edilmemek için Türk ortak işe almaya zorlandılar. Hugh Poulton, *Top Hat, Gray Wolf and Crescent*, New York University Press, New York, 1998.
- 2 Bu konudaki belirgin birkaç örnek: İstanbul Rum Edebiyat Derneği'nin kapatılması (Türk makamları tarafından Küçük Asya cephesinin çöküşünden hemen sonra bu karar alınmış ve derneğin binasına Türk devleti tarafından el konulmuştur); Fener Rum Patrikhanesi tarafından kurulan Yabancı Diller ve Ticaret Okulu ile Heybeliada'daki Rum Ticaret Okulu teknik eğitimin artık ancak devlet tarafından verilebileceği gerekçesiyle yasaklanması. İrini Sarioğlu, *Turkish Policy Towards Greek Education in Istanbul, Secondary Education and Cultural Identity, 1923-1974*, ELIA, Atina, 2004.
- 3 Bu dönemde Rum mübadillerin malları, Yunanistan'daki Müslümanların terk ettiği malların birkaç misli olmasına rağmen Venizelos, bu maddi fedakârlığı İstanbul'daki Rum azınlığın servetini korumak için gerekli bir ödün olarak görmüştü.

olduğu laik devlet siyasetine rağmen Osmanlı'nın, gayrimüslimleri ikinci sınıf vatandaşa indirgeme geleneği devam etti. Bunun sonucunda 1932'de 2007/1932 sayılı yasanın yürürlüğe girmesiyle Türk hükümeti, yabancı uyrukluların serbest meslek sahibi olmalarını yasakladı; bu da o zamana kadar serbest çalışan 10.000'den fazla Yunan uyruklu meslek erbabının İstanbul'u terk etmesine neden oldu. Kısa bir süre sonra, 1934 yılında Türk hükümeti, sınır bölgesindeki nüfusu bütünüyle kontrol altında tutmak için Edirne'deki Yahudi azınlığı göçe zorladı.⁴ Aynı yıl, 2525/1934 sayılı yasayla bütün vatandaşlar Türkçe soyadları almak zorunda bırakıldı. Aynı şekilde, 1923'ten beri tartışılan ve kamusal alanda yalnızca Türkçe kullanımını dayatmak için neredeyse her on yılda bir gündeme gelen "Vatandaş Türkçe Konuş" sloganıyla özdeşleşen bir milliyetçi kampanya başlatıldı. 1936-1937 eğitim-öğretim yılından itibaren Türk hükümeti, Rum azınlık okullarına Yunanca dersi dışındaki tüm derslerin Türkçe yapılmasını dayatırken, müfredata yalnızca Türk ordusu subayları tarafından verilen milli güvenlik dersi de eklendi.

Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümü ve 1938 Kasım'ında İsmet İnönü'nün iktidara gelmesiyle daha milliyetçi bir siyaset yürürlüğe girer. İkinci Dünya Savaşı'nın çıkması, Avrupa'da milliyetçiliğin yükselmesi ve başta Nazi etkisiyle birlikte, Türkiye'de yıllardır desteklenen azınlık karşıtı duygular doruğa ulaşır. 1941 yılında Türkiye ile Nazi Almanyası arasında imzalanan antlaşmadan sonra Yirmi Kur'a Nafia Askerleri uygulaması başlar. 25 ila 45 yaş arasındaki gayrimüslim erkekler (Rum, Ermeni ve Yahudi azınlığın üyeleri) Anadolu'nun iç bölgelerine kamu projelerinin inşasında ağır koşullar altında çalıştırılacakları amele taburlarına gönderilir.⁵

4 Rifat N. Bali, *1934 Trakya Olayları*, Libra Kitap, İstanbul, 2012.

5 Rifat N. Bali, *Yirmi Kur'a Nafia Askerleri*, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2008.

Türk - Alman ticaret anlaşması imzalandı

60 milyon liralık mal mübadelesi esasına istinad eden yeni mukaveleyi bir sene sonunda âkitlerden biri feshetmezse yine meriyette kalacak

Ankara, 19 (A.A.) — Almanya ile Türkiye arasında son haftalarda Ankarada yapılan iktisadi müzakereler neticesinde gerçekleşen anlaşmalar 18 Nisanda Türkiye adına Hariciye Vekili Numan Menemencioğlu ve mali ve ticari anlaşmalar müzakere heyeti reisi Bühran Zihni Sanus ve Almanya adına da Almanya Büyükelçisi Von Papen ve Orta Elçi Claudius tarafından imzalanmıştır. Bundan böyle iki memleket arasındaki iktisadi ve mali münasebetlere devamlı bir esas temin etmek maksadile, ticari mübadeleleri ve tediyeler hakkında mün'akı anlaşmalar, bu anlaşmalarda derpiş edilen mühletler içinde âkitlerden biri tarafından feshedilmezse, müddetsiz olarak mer'iyette kalacaktır.

Aynı zamanda, bu anlaşmaların çerçevesi içinde 31 Mayıs

Anlaşmayı Almanya hükümeti namına imzalayanlar.
dan Dr. Claudius

1944 e kadar mübadele olunacak eşyanın kıymeti tesbit olunmuş ve bu müdde; zarfında bir taraf. tan öbür tarafa gönderilecek eşyanın kıymeti 60 milyon Türk lirası olarak kararlaştırılmıştır. Almanya, evvelce de olduğu gibi, Türkiye için hususi bir ehemmiyeti olan endüstri maddeleri verecek ve Türkiye'nin Almanya ya ihracatı Almanyanın satın alınmasına hususi bir ehemmiyet verdiği ham maddeleri ihtiva edecek.

Müzakereler, iki memleket arasındaki münasebetlerin öte. denberi bariz vasfı olan dostluk ve karşılıklı anlayış zihniyeti içinde yapılmıştır.

9 ilkteğin 1941 Türk - Alman anlaşmaları esası dahilinde imzalanan yeni anlaşmalar, ticaret mübadelelerinin iki memleket

(Devamı sahife 2, sütun 1 de)

1943 yılında Türkiye, Almanya ile bir ticaret antlaşması imzalar
(Tasviri Efkâr, 20 Nisan 1943).

Bir yıl sonra, 1942 yılında etkili olan ekonomik krizin derinleşmesiyle birlikte, hükümet ve Türk basını, ülkenin ekonomik durumundan tüm gayrimüslim meslek erbabını sorumlu tutarak azınlıklara karşı daha saldırgan bir tutum takınır. Azınlık karşıtı bu kampanyanın sonucunda acımasız Varlık Vergisi uygulamaya konulur. 4305/1942 sayılı Varlık Vergisi Kanunu, önceleri bütçe açığını sınırlamak ve yüksek enflasyonu düşürmek amacıyla 12 Kasım 1942'de TBMM'de kabul edilir. Fakat kanun tasarısı TBMM'de oylamaya sunulmadan hemen önce hükümet, azınlık vatandaşlarının ticari faaliyetlerine ilişkin, başlıca amacı onları piyasadan tamamen ortadan kaldırmak olan gizli bir araştırma yapar. Kısa bir süre sonra bir kez daha vergilendirmede başlıca ölçütlerin din ve milliyet olduğu anlaşılır.⁶

Böylece Varlık Vergisi Kanunu, ülkenin gayrimüslim unsurlarına karşı açıkça önyargılı bir şekilde ve aşırıya kaçılarak uygulandı.⁷ Gerçekten de çoğu durumda Müslüman-Türk vatandaşlar simgesel bir vergi öderken gayrimüslim azınlıklar, onlara nispetle on kat daha fazla vergilendirildi.⁸ Yalnızca gayrimüslim vatandaşlar söz konusu olduğunda, verginin tamamını ödeyemediklerinde tüm mal varlıklarına (gayrimenkul, mobilya, nakit, mal, arazi vb.) Türk devleti tarafından el konuldu ve bunlar, açık artırma yoluyla satıldı. Bu mükellefler, daha sonra Aşkale'ye sürüldü. 1943'te 1800'den fazla azınlık üyesi İstanbullu tüccar, bütün mal varlıklarına el konulduktan sonra Aşkale'ye sürgüne gönderildi. Sürgün dönemi boyunca aralarından 21 kişinin hayatını kaybettiği düşünülmektedir. Ancak günümüze kadar kesin ölüm sayısı saptanamamıştır. Kanunda 55 yaş üstü hiçbir hasta ya da yaşlının

6 Faik Ökte, *Varlık Vergisi Faciası*, İstanbul, 1951.

7 Ayhan Aktar, *Varlık Vergisi ve Türkleştirme Politikaları*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2004.

8 Rıfat N. Bali, *Varlık Vergisi / Hatıralar-Tanıklıklar*, Libra Kitap, İstanbul, 2012.

Varlık vergisi

Bir kısım mükellefler dün şubelere iki milyon lira yatırdılar

Vergi verme müddeti 2 Kânunsani akşamı bitecek, borç'arını ödemiyen mükelleflerin bedenene ne suretle çalıştırılacakları hakkındaki talimatname bugün çıkıyor

Vergilerin tadil olunacağı rivayetlerini çıkaranlar şiddetle cezalandırılacaklar

Kurban Bayramı tatili münasebetile maliye ve belediye tahsil şubelerinden kaldırılmış olan varlık vergisi listeleri dün sabah bütün şubelere tekrar asılmıştır. Mükellefler dün şubelere müracaatla kendilerine tahakkuk ettirilen miktarları öğrenmeğe başlamışlardır.

Çiftlik sahib, müstecirlerle arazi sahiblerine aid vergi listesi de dün Defterdarlığa asılmıştır. Bu listede yüz bin liradan fazla bir, elli bin liradan fazla dört, on bin liradan fazla üç, ve on bin liralık beş mükellef vardır. Diğer mükelleflerin vergileri on bin liraya ile 500 lira arasında değişmektedir.

Vergi miktarını Perşembe ve

Mükellefler bir şube önünde listeleri gözden geçirirken

Cuma günü öğrenmiş olan birçok mükellefler dün sabahtan itibaren vergilerini vermeğe başlamışlardır. Bu arada Milli Reasürans şirketi Hocaapaşa maliye şubesine 206 bin lira vergi borcunu tediye etmiştir.

(Deneme 7 inci sayfa)

Varlık Vergisi'nin son ödeme tarihi 2 Ocak 1943'tür

(Son Posta, 23 Ocak 1943).

sürgüne gönderilmeyeceği belirtilse de azınlık üyesi mükelleflerin birçoğu, evlerine dönüp dönemeyeceklerini ya da ne zaman döneceklerini bilmeden sürgüne gönderildi.

Varlık Vergisi Kanunu'nun iptal edilmesinden yedi yıl sonra, kanunun uygulanmasını sağlayan eski İstanbul Defterdarı Faik Ökte, Varlık Vergisi'nin Reisicumhur İsmet İnönü ve Başvekil Şükrü Saracoğlu'nun fikri olduğunu açıklamıştır. O dönemde

Ο ΦΟΡΟΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

ΑΥΡΙΟΝ ΤΟ ΕΣΠΕΡΑΣ ΛΗΓΕΙ Η ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΤΗΣ ΑΝΕΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Μέτρα της Οικονομικής Έφορείας. Θ' αδήχθεν οι υπάλληλοι των φορολογικών τμημάτων. Εύκολια εις δσους αποταθούν αυριον προς πληρωμήν. Από της πρώτης της Τρίτης θα αρχίσουν αι κατασχέσεις κινητής και ακινήτων περιουσίας των φορολογουμένων.

Αυριον το έσπερας λήγει ή 1η δεκατενθήμερος προθεσμία δια της άνευ προστίμου πληρωμής του φόρου περιουσίας. Έπειδή προκηρύσσεται συνωστισμός εις τα φορολογικά τμήματα, ή Οικονομική Έφορεία έλαβεν, ως πληροφοροφούνται αι τουρκικαί συνάδελφοι, μέτρα δια να διεκπεραιωθούν ταχέως αι διατυπώσεις πληρωμής του φόρου. Θα αδήχθι ή άριθμός των υπαλλήλων που εισπράττουν και γράφουν τας αποδείξεις και των υπαλλήλων που θα δίδουν έξηγήσεις εις τους ζητοῦντας πληροφορίας φορολογουμένων.

Καθ' ή πληροφορείται ή «Τάν» τα φορολογικά τμήματα θα δίδουν αυριον εις τους προσερχομένους προς πληρωμήν φορολογουμένους ένα άριθμόν. Οι κάτοχοι των άριθμών αυτών και άν δέν κατορθώσουν, όστι δέν θα έλθη ή σειρά των, να πληρώσουν τον φόρον των μέχρι της έσπερας της αυριαν θα δύνανται να αποταθουν την Τρίτην και να πληρώσουν άνευ προστίμου τον φόρον των.

Από της πρώτης της Τρίτης και μέχρι της 12ης Ιανουαρίου ο φόρος θα εισπραχθί ή ημετέρος κατά 1 ο/ο και

μετά ταῦτα κατά 2 ο/ο.

Πολλοί φορολογούμενοι κατέβηκαν τα 20 ο/ο του φόρου των και προτίθενται να πληρώσουν το υπόλοιπον με πιστωταιν που έπέτυχαν από τας Τραπεζάς κατά το μετεξ της 3ης και 12ης Ιανουαρίου διάστημα. Ός εκ τούτου αι εισπράξεις της πρώτης μετά την λήξιν της δεκατενθήμερας έβδομάδος προκηρύσσονται μεγαλύτεραι των ποσών που έπληρωθησαν άνευ προστίμου.

Μόλα ταῦτα ή Οικονομική Έφορεία θα άρχισή από της Τρίτης να εφαρμόζη τας διατάξεις του νόμου περί εισπράξεως των προς το Δημόσιον όφειλάν (Ταχλί: Έμβάλ).

Η «Τάν» γράφει ότι όσοι καταθέσουν έναντι της όφειλής των ταμειακά γραμμάτια ή χρεώγραφα ή επιδώσουν έγγραφικήν επιστολήν Τραπεζής δύνανται να επιτύχουν μνηταίαν αναβολήν της έπραγωγής των διατάξεων του νόμου «Ταχλί: Έμβάλ» καθώς και μνηταίαν αναβολήν της υποχρεωτικής εργασίας.

Η ίδια συνάδελφος προσθέτει, ότι όσοι εκ των φορολογουμένων δέν άκωφεληθουν των προθεσμιών προς πληρω-

μήν της όφειλής των ημετέρας κατά 1 ή 2 ο/ο θα έργασθουν μέχρις έξοφλήσεως αυτης και αναλόγως των σωματικών των δυνάμεων εις την «Έξερσούνην» την Ζιγκάνα, το Ντεκίμπογίου και τα όρηκόν, εις εργασίας μη στρατιωτικής φύσεως ή εις δημοτικά έργα.

ΑΠΑΡΧΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΗΘΟΥ ΝΟΜΑΡΧΟΥ

Ο βοηθός νομάρχης κ. Άχμέτ Κινίκ, έδωκε τας έξεις εις συνεργάτην της «Βακίτη»:

—Φρονείται ότι την Δευτέραν θα αποταθουν πολλοί φορολογούμενοι δια να πληρώσουν τον φόρον των. Έπειδή θα επιβληθουν τα γνωστά πρόστημα εις δσους αποταθουν μετά την Δευτέραν, θα δοδουν άριθμοι εις εκείνους εκ των προσελευσόμενων την Δευτέραν οι όποιοι δέν θα κατορθώσουν λόγω του συνωστισμού να πληρώσουν τον φόρον των. Τοιούτοτρόπος οι έχοντες άριθμόν θα δυνηθουν να έξοφλήσουν κατά τας άκολουθους ήμέρας, την όφειλήν των άνευ προστίμου.

Η «Βακίτη» γράφει ότι από της πρώτης της Τρίτης θα έ- (Συνέχεια εις την 3ην στήλην της 3ης σελίδος)

Apoyevmatini (İstanbul'da yayımlanan Rumca gazete), 3 Ocak 1943.

Yunan hükümeti, İstanbul Rumlarına Varlık Vergisi uygulanmasını ve sonrasında sürgün edilmelerini şiddetle protesto etmiş olsa da Yunanistan o sırada işgal altında olduğundan başka bir şekilde tepki verecek durumda değildi.

Varlık vergisini ödemeyenlerin malları satılığa çıkarılıyor

Mükellefler bu sabahtan itibaren borçlu oldukları miktarda yüzde 1 fazlasıyla ödeyecekler

Mükellefler tahsil şubelerine borçlarını yatırırken

Bankalara müracaat arttı

Varlık vergisi mükelleflerine Emlak Karakası 12 milyon, Ticaret Bankası 253 bin, Enniyet Sandığı yarım milyon liradan fazla ikrazatta bulunuyorlar

Varlık vergisinin İstanbul'daki cezası ödeme müddeti dün akşam sona ermiştir.

Maliye şubeleri akşam saat 21'e kadar çıkarak mükelleflerin tahsilatlarını kabul etmişlerdir.

TAHSİLİ EMLAK KANUNUNUN TATBİKİNE BAŞLANIYOR

Yeni mükellefler rüsumu dün akşam kademeli olarak tahsilat altına alındı. Mükellefler tahsilat şubelerinde Emlak Kanunu hükümlerine göre hareket etmektedir. Aynı zamanda bu gün mükellefler, kredilerine tahvilat karşılığı ilk hafta içinde %1 fazlasıyla, ikinci hafta içinde ise %2 fazlasıyla ödemeğe mecburdurlar.

Dün, maliye şubelerinde, vergi tahsilatı ödemek için müracaat edenlerin büyük bir kalabalık teşkil ettiği bildirildi. Bu gün vergi tahsilatı için müracaat edenlerin sayısı arttı. Vergi tahsilatı için müracaat edenlerin sayısı arttı. Vergi tahsilatı için müracaat edenlerin sayısı arttı. Vergi tahsilatı için müracaat edenlerin sayısı arttı.

Bu habere diğer haberleri Sayı 4'de

Varlık Vergisi'nin %1 para cezasıyla ödenmesine ve mülklerin devlet tarafından satılmaya başlanmasına ilişkin duyuru
(Tasviri Efkar, 5 Ocak 1943).

Yunanistan'daki Tsouderos hükümetinin gösterdiği çabanın bir başka örneği, Yunanistan başbakanının 1943 Mart'ında Türk mevkidaşından ricasıydı: "...ancak görünüşe göre kanunun [Varlık Vergisi'nin] uygulamadaki şiddetinden en çok acı çekenler, özellikle Türkiye'de yaşayan Rumlardır ve bu nedenle bazı Rumlar tam bir yoksulluk ve sefaletle karşılaşmış, felaketin eşiğine gelmiştir. Yunan hükümeti ve halkı, Yunanistan üçlü düşman işgalinin ani çalkantılarıyla sarsılırken, dost ve müttefik Türkiye'nin, Türk yetkililere bu kanunun uygulanmasında ölçülü davranmaları konusunda açık talimatlar vermeye cesaret edememesini anlayamıyor. [...] Bu kanunun uygulanması, Türk-Yunan

Varlık vergisi vermiyen 47 müesseseseye haciz kondu

Borçlu mükelleflerin ticarethane ve depolarından başka ev eşyaları da mühürlendi

18 mükellef Kadıköy toplama yerine sevk edildi. Haciz muamelesine bugün de devam ediliyor

Varlık vergisini ödemeyen mükellefler hakkında dün denetçi Hübaren tahsil emval kanununun tatbikine başlanmıştır.

Defterdarlık, ervelki gün geç vakte kadar maliye tahsil şubelerine müracaatla borcunu pek az, yahut da hiç ödemiş olan en yüksek miktardaki mükelleflerin isimlerini muhtevî listeyi hazırlamış ve dün sabahın Hübaren gehrin muhtelif mıntakalarındaki haciz ekipleri faaliyete geçerek haciz muamelelerine başlamışlardır. Haciz muamelesi, borçlu mükelleflerin deposu, antreposu, ev eşyası ve sairini mühürlenerek yapılmıştır. Haczedilen malların kıymetlerinin tesbitine ve tahsil emval kanununa göre bunların açık artırma ile satışa çıkarılmasına ancak bugünden itibaren başlanacaktır.

Dün haciz yapılan borçlu mükelleflerin sayısı 47'dir. Bunlar iki yüz bin liradan fazla vergi konulanlardır. Bu 47 mükelleften bir kısmı vergisini hiç vermemiş, bir kısmı da tarhedilen vergiye karşı pek az miktarda, mesela ancak yüzde yarım ve nihayet yüzde bir derecesinde ödeyerek kanunun kastettiği mánada ehemmi-

Haciz konulan Siyon cam ticarethanesi mühürlenirken

Haczedilen mülklerle ilgili haber
(Akşam, 22 Ocak 1943).

dostluğuna bağlılığı tartışılmaz olan bütün bir toplumsal grubu sefalete sürüklemekle tehdit ediyor."⁹

Ankara'daki İngiliz büyükelçisine göre bu kanunun uygulanmasında "İstanbul Rum azınlığına karşı büyük ayrımcılık" yapılmıştı.¹⁰ Türkiye'deki İngiliz maslahatgüzarı vergiyi; "ekonomik değil daha çok siyasi temele dayanan, Rum toplumunun bütününe yönelik vahşi bir saldırı" olarak değerlendirmişti.¹¹ Birkaç yıl sonra, *Cumhuriyet* gazetesinin sahibi Nadir Nadi özyaşamöyküsünde şöyle yazmıştır: "Verginin nesnel amacı, piyasayı azınlık kontrolünden kurtarmak ve Türklere teslim etmektir".¹²

1943 Eylül'ünde *The New York Times* muhabiri Cyrus L. Sulzberger,¹³ gazetede Aşkale'deki mükellefler ve Türkiye'deki Varlık Vergisi hakkında bir dizi makale kaleme alınca, Türkiye'nin uluslararası saygınlığı zarar gördü. O zamana kadar Müttefikler, Varlık Vergisi Kanunu'nun uygulanmasına hiç tepki göstermemişti. 1943 Aralık'ında Kahire'deki İnönü-Churchill-Roosevelt toplantısından bir hafta önce Türkiye, vergi borçlularının on iki aylık sürgünden sonra evlerine dönmelerine izin verdi.

9 Palairret – Yunanistan Dışişleri Bakanlığı, Atina, 3 Mart 1943, FO 371/37402/R1957. Tsouderos'un ricasına Türkiye Başbakanı'nın verdiği yanıtın bir kısmı, alıntılanmaya değer. Saracoğlu, verdiği yanıtta şöyle der: "...Emin olun ilgili makamlar konuyla ilgileyecek, tüm vergi mükelleflerinin eşit muamele görmesini ve bizim yetki alanımız altında bulunan, Türklerle kardeşlik bağıyla bağlı olan Rumlara daha fazla yük getirilmemesini sağlayacaktır..."

10 Knatchbull-Hugessen – İngiltere Dışişleri Bakanlığı, 29 Ocak 1943, FO 371/37401/R1110. Aynı raporda şu görüşe yer verilmiştir: "İstanbul'un Rum nüfusu, Türkiye'nin toplam nüfusunun çok küçük bir yüzdesini oluşturmalarına rağmen, astronomik bir miktar olan seksen milyon lira, yani toplam vergilerin %20'sinden fazlasını derhal ödemek zorundadır."

11 Bennett – İngiltere Dışişleri Bakanlığı, Ankara, 21 Aralık 1942, FO 371/33389/R8837.

12 Nadir Nadi, *Perde Aralığından*, Cumhuriyet Yayınları, İstanbul, 1964, s. 178.

13 Cyrus L. Sulzberger, *The New York Times*, 9-12 Eylül 1943.

Varlık Vergisi

Haczedilen malların satışına Sandal bedesteninde bu sabah başlandı

Emlâk satışları, yirmi üç gün sonra yapılacak

**ALMAN
MÜDAFAASI
VE CEPHELER**

*Şark cephesi
nezaketini
muhafaza
ediyor*

İtalyan İmparatorluğu'nun tasfiyesi bir yandan tamamlanırken bir yandan da Alman ordusu şarkta gittikçe nazik bir duruma giriyor..

ETEM İZZET BENİCE

Trablusgarbin müstahkem mevzileri de sekizinci İngiliz ordusunun işgali altına geçmiş bulunuyor. Sekizinci ordu daha 100 - 150 kilometre ilerleyip de Tunus top-

**İlk kabile yarın akşam
Aşkale'ye gidiyor**

Dün celbolunan mükellefler zabıta nezareti altında saat 24.15 de Moda Palasa götürölmek üzere Emniyet Müdürlüğünden çıkarılırlarken (Resimde bunlardan birinin tamamı için yüzünü paltosu ile kapattığı görölmektedir)

İstanbulda varlık vergisi tediyaı dün akşama kadar 92.772.729 lirayı buldu

ŞİMALÎ

Mihverin

İlk sürgün kafilesi Aşkale'ye götürölürken
(Son Telgraf, 23 Ocak 1943).

15 Mart 1944 tarihli kararnameyle Varlık Vergisi kaldırılmıştır. Resmî verilere göre Varlık Vergisi'nden toplanan 315 milyon liranın 285 milyon lirası azınlık üyelerinden tahsil edilmiştir. Türkiye'nin nüfusunun yüzde 0,5'ini oluşturan Rum azınlığı, toplam verginin yüzde 20'si olan 80 milyon liradan fazla vergi ödemiştir.¹⁴

14 Knatchbull-Hugessen - Birleşik Krallık Milli Arşivi, 29 Ocak 1943, FO 371/37401/R1110.

VARLIK VERGİSİ KANUNU İLE İLGİLİ ZAMAN DİZİNİ¹

11 Kasım 1942

Varlık Vergisi Kanunu TBMM'de kabul edildi.

17 Aralık 1942

İstanbul'da kurulan üç ayrı vergi takdir komisyonu görevlerini bitirdi. Mükelleflere tahakkuk edilecek vergiler tesbit edildi.

18 Aralık 1942

Mükelleflere tahakkuk ettirilen vergi listeleri vergi dairelerine asıldı.

4 Ocak 1943

Vergiyi ödeme için verilen ilk 15 günlük mühlet sona erdi.

20 Ocak 1943

İlk 15 günlük sürede vergisini ödeyemeyenler için verilen ek 15 günlük mühlet sona erdi.

1 Rıfat N. Bali, *The "Varlık Vergisi" Affair – A Study of Its Legacy Selected Documents*, The Isis Press, İstanbul, 2005, s. 59. Bu zaman dizini Ayhan Aktar'ın *Varlık Vergisi ve "Türkleştirme" Politikaları*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2004, s. 216'da yer alan zaman dizinini genişletilmiş halidir.

21 Ocak 1943

Vergilerini ödeyemeyen mükelleflerin mallarının haciz ve satış işlemleri başladı.

27 Ocak 1943

Vergisini ödeyemeyen 32 kişilik ilk katile Haydarpaşa İstasyonu'ndan Aşkale'ye gönderildi.

Ağustos 1943

Mükerrer vergilendirilen mükellefler Sivrihisar'a (Eskişehir) gönderildiler.

9-12 Eylül 1943

Cyrus L. Sulzberger'in Varlık Vergisi'ni anlatan dört bölümlük yazı dizisi *The New York Times*'de yayınlandı.

17 Eylül 1943

Varlık Vergisi Kanununa ek Kanun yürürlüğe girdi.

2 Aralık 1943

Ankara Radyosu'ndan Aşkale'deki Varlık Vergisi mükelleflerinin serbest bırakılacaklarını ilan edildi.

4-7 Aralık 1943

Kahire konferansı. İsmet İnönü ABD Başkanı Roosevelt ve İngiliz Başbakanı Churchill ile buluştu.

15 Mart 1944

Bakayanın Terkini Hakkında Kanun TBMM'de kabul edildi.

"Yine belirtmek lazımdır ki, çalışma kampında hayat, zannedildiği gibi, meşakkatli ve güç olmamıştır. Aşkale'ye gidenler iklim dolayısıyla senenin mühim bir kısmını evlerinde, kahvehanelerde tavla, iskambil oynamakla geçirmişlerdir. O kadar ki bu seyahat şehir hayatı ve ticarî mücadeleler dolayısıyla bozulan sıhhatleri düzeltmiş, gidenler –ailelerini şaşırtacak kadar– kanlı, canlı, neş'eli olarak geri gelmişlerdir."*

Faik Ökte
Eski İstanbul Defterdarı

* Faik Ökte, *Varlık Vergisi Faciası*, Nebioğlu Yayınevi, İstanbul, s. 159.

GÜNLÜKTE GEÇEN RUMCA TERİMLERİN AÇIKLAMALARI

12 Apostolon: Ortodoks dini bayramı.

Aiu Dimitriu: Aziz Dimitri günü, 26 Ekim günü kutlanır.

Aiu İoannu: Ortodoks dini bayramı.

Analipseos: Ortodoks dini bayramı.

Apokreo: Karnaval bayramı.

Ayias Ekaderinis: Azize Katerina günü 25 Kasım günü kutlanır.

Ayias Triados: Ortodoks dini bayramı.

Ayiu Nikolau: Aziz Nikolaos günü 6 Aralık günü kutlanır.

Eklisia: kilise.

Evangelismu: Ortodoks Kilisesinin büyük bayramlarından biri olup 25 Mart'ta kutlanır.

Katani'nin düştüğü: Ortodoks dini bayramı – Paskalya'dan önceki Salı kutlanır.

Konstantin Elen: Aziz Konstatin ve Eleni Bayramı 21 Mayıs'ta kutlanır.

Lazaru: Paskalya Bayramından önceki Pazar günü. Hazreti İsa'nın Kudüs'e geldiği gün.

Mnimosino: mevlut.

Orthodoksias: Ortodoksuluk Bayramı, Büyük Perhiz in ilk pazar günü kutlanan dini günü.

Paska: Paskalya Yortusu.

Pendicote: Hamsin Yortusu veya Pentikost. Ortodoks dini bayramı.

Thomas: Aziz Thomas bayramı.

Tirofağı: Paskalya orucundan bir hafta önceki dönem. Et yenilmeyen dönem.

Tis Medamorfoosos: Ortodoks dini bayramı.

Ton Aion Pandon: Ortodoks dini bayramı.

Ton Anargiron: Ortodoks dini bayramı.

Triodion: Paskalya orucundan üç hafta önce Triodion dönemi başlar. Bu dönemin hedefi imanlıları Diriliş bayramına (Paskalya'ya) hazırlamaktır. Tövbe ve manevi mücadelenin başladığı zaman olarak da belirtilir.

Tu Stavru: Ortodoks dini bayramı.

Vayayoz: Paskalya Bayramından önceki Pazar günü. Lazaru olarak tanınır.

**KONSTANTİ N. KÜRKÇÜOĞLU'NUN
GÜNLÜĞÜ
(TIPKIBASIM)**

13 Muharrem (20 Ocak) 1943 Çarşamba

Radyo kazetasının Başvekil Saracoğlu'nun Varlık Vergisi için Taims kazetesine beyanatı olan maddi hataların düzeldiğini söylemesi

14 Muharrem (21 Ocak) 1943 Perşembe

Yazıhanenin ve evin haciz olduğu gün. Felaketin başladığı gün.

15 Muharrem (22 Ocak) 1943 Cuma

Muduriyet vasıdasile Kadıkoy Moda Balas oteline sefk olduğumuz.

Üzerimdeki 25 Lira ile çakığı Muduriyetde aldılar.

Karamanoğlu, Kesimidis, Papazoğlu, Setrak, Vikdor, Benardeti, Bembasat ve başkalari, Fındıklıyan.

16 Muharrem (23 Ocak) 1943 Cumartesi

Moda Balasda yemek, yatak, kahve. I. Şube memurlari geldi, beni dakikat etdi nem var diye. Korkma burda kalacaksınız dediler.

17 Muharrem (24 Ocak) 1943 Pazar

Moda Balasda yemek yatak.

18 Muharrem (25 Ocak) 1943 Pazartesi

Moda Balasda Triandafilya ve Kıpro ile çay. Öğle Triandafil ile yemek yedik.

Varlık vergisi

İstanbulda tediyeat miktardı 105 milyona yaklaşıyor. İkinci mükellef kafillesinin bugün Aşkaleye sevkı muhtemel

Menkul Satışlar

8/2/1943 PAZARTESİ GÜNÜ

Mükellefin adı	Satışın yapıldığı yer	Satılan menkul
Kiryako Teverekoğlu	Zindankapı mahallesinde, Sarıafın sokak No. 13. mağaza.	Yağ, sabun ve boyaz.
Sefrak Vartanyan	Ahişkapı caddesi No. 1. Fincanlar No. 15. Mağaza.	Fabrika levazimatı ve boyaz. Manifatura eşyası.
Avram Parselgin	Rüstempaşa Mah. Canbazıne sokak No. 23. Ticarethane.	Sabun ve sabun-cukuk maddeleri.
Yakovo Papazoglu	Fatih, Keresteciler Cad. No. 154 - Depo.	Kereste ve odun.
Mardoşay Kantaryan	Hoca Ali Rıza Mahallesi, Ayanoğlu han No. 3/4. Ticarethane.	Her cins corap.
Pepo Angel ve ortağı Danyal	Yenişerif, Sürrü mahallesi Cemi sokak No. 33/1. Kumuş Ticarethane.	Ayazapa, Anıram apartmanı No. 3/4. Ayazapa. Melek apartmanı.
Garbis Baykar	Panagulu, Hıyar sokak, Hilda apartmanı kat 2.	Ev eşyası.
Konstantin Kürkçüoğlu	Beyoğlu, Beyoğlu, Kurtuluş, Yeni Alev sokak No. 30 - ev.	Ev eşyası.
Mihren Yarmen	Beyoğlu, Büyük Parmaklı, Çukurçeme sokak, Silikat apartmanı, kat 1.	Ev eşyası.
Artık Altun	Halıp, Suluçe vapur is. 1181 adet kuru kenezi 1111111 No. 5 Depo. koyun derisi.	

İstanbul defterdarlığından

1 — Fatih malîye şubesine olan vergi borcunu vaktinde ödemeyen yağı Kiryako Teverekoğlu oğlunun Zindankapı mahallesinde Sarrafemin sokak 13 No. lu mahalde haciz altına alınan şeyhiniyağı, yağ, donyağı ve sabunları.

2 — Mercan malîye şubesine olan vergi borcunu vaktinde ödemeyen Sefrak Vartanyanın Ahişkapı caddesi 1 No. lu bembir boyaz fabrikasının da haciz altına alınan fabrika boyaz imalatına mahsus eşya ile aynı mükellef altı Fincanlar caddesi 15 No. lu mağazadaki manifatura eşyası.

3 — Eminönü malîye şubesine olan vergi borcunu vaktinde ödemeyen Avram Parselginin Rüstempaşa mahallesinde Canbazıne sokak 23 No. lu ticarethanesinde haciz altına alınan sabun, sabun tozu, soda ve kostik gibi sabun ve sabunculuğa ait eşya.

4 — Fatih malîye şubesine olan vergi borcunu vaktinde ödemeyen Keresteci Yakarın Fincanlar caddesinde 154 No. da haciz altına alınan yağ, kömür, bağdad ve emsal keresteciler.

5 — Yenice malîye şubesine olan vergi borcunu vaktinde ödemeyen çorapçı Mardoşay Kantaryanın Hoca Ali Rıza mahallesinde Ayanoğlu han 3/4 No. lu ticarethanesinde haciz altına alınan kadın erkek yün, pamuk ve ipek corapları.

6 — Yenice malîye şubesine olan vergi borcunu vaktinde ödemeyen Pepo Angel ve ortağı Danyalın Sürrü mahallesinde Cemi sokak 33/1 No. da haciz altına alınan kumüşlaştırmacı Ayazapa'da Anıram apartmanının 3/4 No. lu dairelerinde ve Danyalın yine Ayazapa'da Melek apartmanının 3 No. lu dairelerinde haciz altına alınan ev eşyaları.

7 — Kültür malîye tahsil şubesine varlık vergisinden borçlu Garbis Baykarın Panguluza Zafer sokak (Hilda) apartmanının Hilda katındaki dairede muhtevir ev eşyası.

8 — Varlık vergisinden Tophane malîye tahsil şubesine borçlu Konstantin Kürkçüoğlunun Beyoğlu Kurtuluş Yenisaleme sokak 30 No. lu ev de mevcut ev eşyası.

9 — Kültür malîye tahsil şubesine varlık vergisinden borçlu Mihren Yarmenin Beyoğlu Büyük Parmaklı Çukurçeme sokaklarında kalan Silikat apartmanının bir numaralı dairelerinde mevcut eşyası.

10 — Varlık vergisinden Kaşıkpaşa malîye tahsil şubesine borçlu toptancı kasa Artık Altunun Halıp Hıdırde vapur kışlasında bitişliğinde 5 No. lu deri kurutma yerinde haczedilmiş olan 1181 adet kuru koyun derisi.

8.2.943 tarihinde saat 10 da mahallerinde tahsil emriyle kanunlu muhbirlerce aleni müzayede ile satılacak olan talip olanlar meşkur tarhite satış mahallerinde hazır bulunacak lara memurlarına müdâracatları ilân olmuştur. (1162)

KÜRK SATIŞI

İstanbul Defterdarlığından:

Mercan malîye şubesine olan vergi borcunu vaktinde ödemeyen Yorgi Beykonun Mahmudiye'de Küçük hanımda 8/9 numarada haciz altına alınan kürkleri tahsil emriyle kanunlu muhbirlerce aleni müzayede ile 8.2.943 tarihinden itibaren Sandal bedestende satılacaktır. İlan olmuştur. (1163)

Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun evinin
haciz ve satış ilanı.
(Tasvir-i Efkâr, 5 Şubat 1943)

İkinci haciz ve satış ilanı.
(Akşam, 6 Şubat 1943)

İstanbul Defterdarlığından:

1 — Tophane maliye şubasına varlık vergisinden borçlu Teodor Neopolitakin'in 10 ton ay çiçeği, Azapkapı camii yanında Edip bey ardiyesinde.

2 — Varlık vergisi mükelleflerinden Tophane şubasına borçlu Kostantin Kürkçü oğlunun borcundan dolayı haczedilen Halicifeneri caddesinde 213 No. lu Papayanoplu ardiyesinde haczedilen 274 şuval ay çiçeği tohumu ile Doğu Oryant Bankın Tütün Gümrüğü meydanındaki 33 No. lu ardiyesinde on şuval ihlamur çiçeği.

3 — Tophane şubesi varlık vergisi borcundan dolayı haczedilen Galata Yeni Yolu salonu karşısında Şarap iskelesi sokakında 7 No. lu Emil Çikolata fabrikası sahibi Emil ve İsteyirinin imalat-hanesinde haczedilen şekerleme ve çikolata yapmağa mahsus iptidai maddeler.

4 — Galatasaray mahiye şubasına varlık vergisinden borçlu Boyoğlu Tom Tom mahallesi İstiklal caddesinde 342 No. lu mücevheratçı Azizyan ve Nubar Kalafat oğluna ait küçük bir kasa büyük ve eski bir kasa yazı makinesi, ayna elektrikli oyar saati, 2 adet vitrin çini soba ve kuyumculuğa mahsus terazi kutusu vesaire.

5 — Üsküdar maliye şubasına varlık vergisinden borçlu tıccar terzi Yorgi İstanbolof'un Üsküdar Selman Hakimiyetli Milliyeye caddesi 78 No. lu dükkanda haczedilen terziliğe müteallik malzeme ile Selâmet caddesi 91 No. lu evindeki eşyasının.

6 — Üsküdar mahiye şubasına varlık vergisinden borçlu Gavril Gavrilidis'in Üsküdar Rumi Semelpaşa 27 No. lu dükkanda haczedilen kereste ile Selâmi Ali Tayyarec Muammer sokak 8 No. lu evindeki radyo, büfe, aynalı konsol, gardrop, oda takımı vesaire ev eşyasını.

7 — Üsküdar maliye şubasına varlık vergisinden borçlu Adamyan'dıya ait Üsküdar Hakimiyetli Milliyeye 113 No. lu züccaciyeye dükkânında eşyası, Üsküdar Murat Reis Allâme caddesi 117 No. lu evindeki gardrop, konsol, büfe ve buna müteallik ev eşyası.

8 — Beyazıt maliye şubasına vergi borcunu ödemeyen Yakovias Yurandakis'in Kapalıcağı Terlikçiler sokakında 4. 6 ve 5/7 numaralı üç dükkanda haciz altına alınan körele, ve meşin çabı terlikçiliğe ait ticarethane eşyası.

9 — Beyazıt maliye şubasına vergi borcunu ödemeyen İstalyo Moskon'un Kapalıcağıda Terlikçilerde 106 No. lu dükkanda haciz altına alınan meşin, vildala, süet ve astarlık gibi terlikçiliğe ait ticarethane eşyası.

10 — Mercan maliye şubasına vergi borcunu ödemeyen Arifin Dedevean'ın Dayahatun mahallesi'nin Kürkçü han 45 No. lu ticarethanesinde, Osmanbey Rumeli caddesi 45 No. lu Cabii bey apartmanının 2 No. lu dairesinde haciz altına alınan yazıhane, kürk ve ev eşyası.

11 — Mercan maliye şubasına vergi borcunu ödemeyen Jak Ergas'ın Mercan caddesi 28 No. lu ticarethanesinde ve Büyükdada Çankaya caddesi 25 No. lu ikametgâhında haciz altına alınan manifatura, terzi levazımatı, yazıhane ve ev eşyası.

12 — Mercan maliye şubasına vergi borcunu ödemeyen Moritz Ezraçayon'un Çankaya'da Sabriye Sefa han 11 ve 55 sayılı ticarethanesinde ve Taksim Mete caddesi 20 No. lu Asri apartmanının 2 No. lu dairesinde haciz altına alınan ev ve yazıhane eşyası.

13 — Mercan maliye şubasına vergi borcunu ödemeyen Azop Kazancıyan'ın Mercan mahallesi Büyükdü Çorapçı han 27 No. lu ticarethanesinde ve Taksim Haricciye konagi sokak 13 No. lu Jojon apartmanının 8 No. lu dairesinde haciz altına alınan yazıhane ve ev eşyası.

14 — Mercan maliye şubasına vergi borcunu ödemeyen Rafaci Elin'in Yusufyan han 53 No. lu ticarethanesinde ve Galata Şehnevar ve diğer isimli Sair Ziya Paşa sokakında kâbi Beyaz apartmanının 3 üncü katındaki ikametgâhında haciz altına alınan manifatura, yazıhane ve ev eşyası.

15 — Mercan mahiye şubasına vergi borcunu ödemeyen Karabet Hallacıyan'ın Yusufyan han 1 No. lu ticarethanesinde ve Kadıköy Mühürdar caddesi 5 No. lu ikametgâhında haciz altına alınan manifatura ve ev eşyası.

16 — Yenice mahiye şubasına vergi borcunu ödemeyen dokumacı Bealevin'in Beyoğlu ilk Belediye caddesi Karanfil sokak 21 No. lu ikametgâhında haciz altına alınan ev eşyası.

18.2.943 tarihinde rastlayan perşembe günü saat 10 da mahallerinde Tabelli Emval Kanunu muhbirine alınıl müzayede ile satılacağından talip olanların mezkûr tarih ve saatlerde yukarıda yazılı mahallerde hazır bulunacak tara memurlarına müraعاتını ilân olunur. (1569)

Konstantin N. Kürkçüoğlu'nun haczedilen mallarının satış ilanı.

(Tasvir-i Efkâr, 18 Şubat 1943)

Cay 2, yemek 1.

Maliye memurları tarafından mal ifadesi alındı.

19 Muharrem (26 Ocak) 1943 Salı

Moda Balasda Heyet tarafından tefdisimiz kemalet nokdasin.

Ihlamur 1.

Vucudumde rahatsızlık.

Radoviç, Naum ve Hacopulos mualım yoklamaya keldiler.

20 Muharrem (27 Ocak) 1943 Çarşamba

Yorko ile Dıyonisia geldiler. Bugun icin Dıyonisia Gavrılıdı ve Radoviç ile görüşük.

Akşam 7 ½ ıstasiyonda Triandafilıy ve oğlum Niko ile vedalaşarak Eskişehir haraket ettik.

21 Muharrem (28 Ocak) 1943 Perşembe

Sabah 6 ½ Eskişehirden haraket. Saat 2'de Ankara. Ankara'da birkaç takıka turduktan soğra haraket ettik.

22 Muharrem (29 Ocak) 1943 Cuma

Bu sabah saat 4'de Kayserıdan Sıvaza haraket. Kaloliferleri kesdiler, souk -35.

12.20 Sıvazdan haraket. Burada Yani Devletoglu ile görüşük, ağladı. Rasım islemin açılması icin uğaşdı.

23 Muharrem (30 Ocak) 1943 Cumartesi

12'de Erzıncandan kalkdik ve sabah 6'da Asekaleye keldık.

970 Nlu Rasım polis ile eve haber gonderdim. Muduruyetin polisi.

Yatak parasi bu gunden başlar.

24 Muharrem (31 Ocak) 1943 Pazar

Pırnakaban koyde 1ci gun.

Kop dağı yolunda yol acdik ve Tas Evkâr muhar. fotoğraflarımı aldı.

Temırkan fotograf aldı.

Atres Nafia Muhendisliği elile Pırnakabanda Kostantı Kurkcüoğlu Aşkale

Posta: Bazartesi, Çarşamba, Cumairtesi gidiş ve geliş.

25 Muharrem (1 Şubat) 1943 Pazartesi

Aşkale yolu üzerinde 260 dan 259 kadar yol acdik saat 7 ½ kadar sabah 8 ½ den.

Kantın için sermaye lira 3. Mıralay geldi nasıl olduğumuzu sordu, parayı vererek bu sefaletden gürtulmamızı soyledi.

26 Muharrem (2 Şubat) 1943 Salı

259 kilometrodan koye doğru yol acılması. Saat 1'den oglen-den sonra yine kar üzerinde eziyet. 2 onbaşı ve zabıt başımızda turmayın haydi bakalım diye cebir.

27 Muharrem (3 Şubat) 1943 Çarşamba

İş mahalinden geri geldim kefsizlik için.

Ahmet Çauşa çamaşır: 1 gomlek, 3 mendil, 2 çift corap, 1 bez barçası

28 Muharrem (4 Şubat) 1943 Perşembe

Şıtdetli soğuk 0/35 derece aşar.

Dere içine çalışdik. Hıyeti Sıhiye tarafından hafif hizmet yapmam için karar. Kazma kurek yök. Valinin tefdişi.

Arkadaşımız **KANDEMİR** bildiriyor

Mükellefler dün Pınakapan köyünde çalışmaya başladılar

Bugün borcunu ödemiyen daha 568 mükellefin
ism Emniyet Müdürlüğüne veriliyor

AŞKALE, 30 (Husni sarıte gönderdiğiniz arkadaşımız Kandemir telgrafla bildiriyor) — Cumartesi sabahı saat 6 ya doğru, ka'arlıkta, yoldaşlarımızın son over halatine vardık: AŞKALE...

Aptakien arviot vėndomai su ge-
ceolais kviama amėstams: o
Divuliatierbi segamtuoma idola
su tirneli kėnuje apsi. Ynen šis
vėndomina tirneli, kariai duvar
tėli almy, vėgoluotė čėstams apsi-
dėti. Sogai dēpelti. Vėgoluotė kari-
forėli su tirnelio kėnuje vėndomina
biu vėndomai mankėn omėyru. Bi-
siu vėndomai kėnuje dēpelti.
Bėr kėnu, mēkėmėn bi vėy-
kėyru. Bėr araliu Yusuf Bėnaliu
kėnuje pėrdėmėn bėntaryn bėrdi.
Aptakidėki araliu bi tirli gėle-
siu vėndomai Leon Fėrari, Bėn-
aliu dēti dēti bėntaryn kėnu-
dēti.
— Bėr kėnu Aptakien kėnu. Se-
mėn bi araliu nē vėntam. Bėr ge-
ceolė gėnuje vėyru kėnu. Bėr.

— Yahu seyhate, egleneye gilmiyersen. Ayrı oda bulacağını umma...

Paracıları dört kurt;
— Sen de zümme mühalige yap-
tırırsın. Kendüce Aşkelide yuluz
yaktılardı bir oca da bir bulamam!
"Sokip Adnet yuluzı çıkarık ne varsa
büsbüce göçülmüş, battaniyeleri de ka-
rıştıra göçülmüş, bir jalele dengi hadi-
si alımsız. Soktrak Vartanyan müsl
müsl uyuyor, David Rannanel uyur.
Sunda bir şeyler yapıyorlar. Kulak
kaydettim, fransızca sayıyorlarmış!

Anıyamadım. Kostaki Papazoglu gündələri uyanır. gedəri alqara içiyor. Yine kəpənincə alqarasının birini yakıp birini söndürüyor. Bəbər Bənbəzət kəfəsinə elma yiyor. Bir dilim də Kostakiyə uzaltır.

— Meraklanız mı kuzum, bir kavunum var, onun kabuklarını; verelim!

Bakışlar

Kazablanka ve Avrupa gazeteleri

Peyami SAFA

Tasvir-i Efkâr, 1 Şubat 1943.

29 Muharrem (5 Şubat) 1943 Cuma

Bugün işe çıkmadım, sabah kar yağdı, arkadaşlar işe gitti.

Posdaya mektup.

Celep Hasan ile atres gonderdim.

1 Safer (6 Şubat) 1943 Cumartesi

259 kilometre kadar gittik geldik.

1 fanela, 1 ton, 1 beşkir. Camaşırların yıkama parası verildi, kuruş 90.

2 Safer (7 Şubat) 1943 Pazar

Bugün aşçılık vazifesi yaptık ve 3 çeşit yemek yaptık, arkadaşlar memnun oldu.

Kantine sermaye için verilen lira 15.

3

Şubat
Février

Çarşamba
Mercredi

27 Muharrem
34-331

İz mahallinden geri geldim
Kırsızlık için

Ahmet Çauşo Çarşamba 1 gömlek
3 mendil 2 çift çorap 1 Bez
Barçasi

4

Şubat
Février

Perşembe
Jeudi

28 Muharrem
35-330

Zatdelli Loğuk 9/35 derece
dere için çalıştık
Hıyela Lühay faratın da
Haf Hıyela yapmanın için
Kazan Kazma hareketi
Valinin tefelisi

5

Şubat
FevrierCuma
Vendredi29 Muharrem
36-329

Soğukların şiddeti

Bu gün işe çıkmadım sabah
kar yağdı arkadaşlar işe gitti
Pazlaya mektup
Cilep Haasan ile elmas gönder
dim

6

Şubat
FévrierCumartesi
Samedi

1361

1. Safer
37-328

259 kilometre kadar gittik geldik
1 Fanela 1 top 1 Beşme
Camazıların yıkama Parası
verildi kruiz 90-

3 Safer (8 Şubat) 1943 Pazartesi

Bugünkü yemek kapuska ve pıraf. İşe çıkmadım. 10 günlük yatak için bu güne kadar kruş 450 ver verıldı.

4 Safer (9 Şubat) 1943 Salı

Bugün tifo aşısı olduk. Çiçek için kapul etdi olduğumuzu. Bal için verdim 630 kruş.

1 kilo 800 kram için fiat 350 kruş.

5 Safer (10 Şubat) 1943 Çarşamba

Bugün albay geldi, 5 gişi Erzurum hasdahanesine gitdi. Yemek yokdu, kuru yiyecekle keşdik.

6 Safer (11 Şubat) 1943 Perşembe

Bugün albay geldi. 5 gişi Erzurum hasdahanesine gitti. Yemek yokdu guru yetim.

Stamboldan mektup ve 1 valica aldim sıbarışlarının.

7 Safer (12 Şubat) 1943 Cuma

Bugün için yine mektup aldım ve cevap yazdım. Osman efendi Karamanoğlu adami ile paltoyu, 1 mayo, 2 çift çorap, 1 camaşır ipi, 1 matra ve torpayı gönderdi.

8 Safer (13 Şubat) 1943 Cumartesi

Bugün sabahdan kar yağıyordu. Mukallefler işe çıkmadı öğlenden sonra çıkarmak isdediler yine yağdığı için çıkmadılar. Şekipin 55 yaşından yokarılar çalışmak olmadığını soylediğinde mahrem emir var. Bazar gün çalışacak.

Arkadaşımız KANDEMİR bildiriyor

Kampta gece hayatı

10 mükellef muayene olunmak üzere Erzurum heyeti sıhhiyesine gönderildi-Tipi korkusu-İkinci kafilenin yarın şehrimizden hareketi muhtemel

Varlık vergisi mükellefleri Aşkalede: Soldan sağa doğru: Moiz, Benbasat, Yusef Bozaldo, Mordahay Kastoryano, Hamparsum Erkman, Roben Alant ve Arşak Çuhacıyan

Aşkale, Purnakapan Kampı (Hususi surette gönderdiğimiz arkadaşımız KANDEMİR bildiriyor)

Mükelleflerin yatışları oda

yer. Ve gürül gürül yanan bir saç soba ile ısıtılıyor. Her biri yatakları sobanın yanına çekmişler, ısıtılmış bir vaziyette oturuyorlar. Manifaküracı Hamparsum Erkman

İsotacılikkan bağlayarak nasıl zengin olduğunu, her birimize uzun uzadıya anlatıyor. Gad Franko bana çok yakınlık gösteriyor, herhalde gazeteci olduğum için olacak.

Tasvir-i Efkâr, 4 Şubat 1943.

9 Safer (14 Şubat) 1943 Pazar

Triondion

Bugün nezleliyim, arkadaşlar işe gitti. Rahatsız olduğum için yalnız sut içtim.

10 Safer (15 Şubat) 1943 Pazartesi

Bugün eyiceyim. Rahatsızlık devam ediyor, yalnız sut ve yoyurt yedim. Arkadaşlara yiyecek ve ekmek vermedile. Zabıdın yanındaki ermeni neferlerin insafına kalmış, onlar da uyuslugunu yapıyorlar.

11 Safer (16 Şubat) 1943 Salı

Bugün ikinci kifle geldi ve Neapolıdaki Sandalcıdis ve Yavruyan ile gorusduk. Mektup aldim ve gönderdikleri yiyecekleri ve ayakkabıları aldım.

Kasayı 371 liraya sadıldığını Yavruyan soyledi. Şeker fabrikasi almış.

12 Safer (17 Şubat) 1943 Çarşamba

Bugün isdirahat. Aşı olunacak. Mektup yazdim ve gelen eşyaları aldım.

2nci tifo aşısı yapıldı. Yeni gelenler, teknil, Kop dağına sevk oldu. Yerlerinin iyi olmadığını öğrendik.

13 Safer (18 Şubat) 1943 Perşembe

Bugün taha eyiceyim inne ağrısı var. Havanın şıtdetinden dışarı çıkmadık. Her senekine nisbeten koya bu sene eyi havalar yapıyormuş.

14 Safer (19 Şubat) 1943 Cuma

Bugün için de nezle devam ediyor, ağız köpurmesi ve sırtımda sol gürek altında ufak bir ağrı var, işdah yok.

15 Safer (20 Şubat) 1943 Cumartesi

Bugün hava mlayım ve hasdalığım daha eyicedir. Ahmet'e pralanan çamaşır: 1 fanela, 1 komplek, 1 ton, 1 beşkir, 1 çift corap, 3 mendil.

16 Safer (21 Şubat) 1943 Pazar

Bugün sabah erkenden yerimizi iki defa değıştirdik ve nihayet kahve icinde bir odaya girdik. Eğer kalırsak 5 kişi günde 2 lira vereceğiz. Inci gece bu gunden başlar. Mum da Mubarekyan ile benimdir. Ermeniler dubara ile bizi odadan çıkardılar.

Arkadaşımız KANDEMİR bildiriyor

"KOP., HİKÂYESLERİ"

ORADAN KERVAN GEÇİREN İRANLININ CANINA TAK ETMİŞ: «DÜNYA DAĞLARININ HEMMİSİ ALLAH A SECDE ETTİ, SEN HÂLÂ İNAD EDER-SİN!» DEMİŞTİ. ONUN HÂKİMİYETİNİ DEMİRYOLU SIFIRA İNDİRDİ.

Dün 16 mükellef toplama kampına sevk edildi

Aşkale yolcuları Kop dağındaki karları temizlemeye gidiyorlar.

AŞKALE. PIRNAKAPAN KAMPI 9 (HUSUSİ SURETTE GÖNDERDİĞİMİZ ARKADAŞIMIZ KANDEMİR BİLDİRİYOR) — Kaş gündür köylüler zorlayıp duruyorlar:
 — Haydi gel de sem Kopun tepesine çıkaralım...
 Ve ilave ediyorlar:
 — Hele bir gör bak ne manzara var. Hem de ılık, ışıltı, ışıltı... Aha dört aylık is... buraya kadar geldikten sonra görmeyen güderten yazık olur vallahi...
 Kopun eteğinde gözüm yıldı. Tepesine nasıl çıkayım? Vah! Kopun eteğindeki yollar... kimsa, bugüne kadar...

sine de benzemiyor değil... Kenarları kurt, ilki izlerle süslü bembeyaz, hisır hisır yolda ağırlaş Sipahioğlu pakelerine, çikolata kağıtlarına, kopmuş tescilli tanelerine, düşürülmüş ipkili mendillere, zarif taraklara, puro artıklarına rastgince insanın kendi kendine soracağı geliyor; kervanların bile durmadığı, davalarının bile uğramadığı bu sessiz, sessiz yoldan hangi aziz, zâde, kâşî, gâşî, gâşî...
 Merakım çok sürmez. Sağa, sola (Pirnakapan - Kop dağı 12 kilometre) levhasından geçtikten sonra yolları zorlandım.

Meraklı 4 sual

????

Ne çıkacak?
Kim çıkaracak?
Nerede çıkacak?
Ne vakit çıkacak?

En meraklı dört sualini cevabını 7 gün sonra

Üçre: eceksiniz.

Tasvir-i Efkâr, 10 Şubat 1943.

17 Safer (22 Şubat) 1943 Pazartesi

Bu gün sabaha kadar üyüyamadık, Kayseriliyan çok rahatsız olduğundan. Batates, soğan temizledik. Donmuş patatesler elleri dondurur, adeta büz dutuyormuşın gibi. O yemeği yediler, yarı bışmış, yarı bışmemiş.

18 Safer (23 Şubat) 1943 Salı

Bugün komutanın Erzurumdan donmesi üzerine tekml mü-kellefleri, ehdiyar ve kencleri ikiye ayırarak bizler de beraber sa-bahdan akşama kadar çalışmak ve tayın almadık iki gundur, bu-gun de, alacağımız belli değil.

19 Safer (24 Şubat) 1943 Çarşamba

Mektup gönderdim. Karavana yerine kaşer verdiler. 3uncu difo aşısı yapıldı. Sabahdan öğleye kadar soğukda Kop dağı yo-lunda soğukda dolaşırdık. Öğlen mercimek çorpası pışmemiş, yedık. Ahmet çauşa çamaşır kruş 65.

Tasvir-i Efkâr, 11 Şubat 1943.

20 Safer (25 Şubat) 1943 Perşembe

Bugün ısıdırahat, sabahdan hava eyi. Mukellefler bizim kahveye doplandı.

Komutan hasdalıgımı ret etdi. Her vakit tokdora çıkmak lazım geliyor imiş.

21 Safer (26 Şubat) 1943 Cuma

Bugün yine Kop dağı yolu üzerinde çalışmaya çıkdık. Öğlen donmek yök. Akşam 5 ½ kahve önunde olacağız. Mektuplar kontrol oluyor.

22 Safer (27 Şubat) 1943 Cumartesi

Sabahdan soğuk hava ile işe çıkdık. Öğlen donduk. Öğlenden soğra defa kar ile Kop yoluna çıkdık. Yazkılar kar yağar iken yazıldı. Teperikoğlu yanımdaydı, bu akşam da kuru yiyeceklerle keşdi.

23 Safer (28 Şubat) 1943 Pazar

Apokreo.

Bugün gunumuz güneşli işe gideceğiz. Sabah amelde kan geldiğini gordum.

Hamparsun vasıdasıl yatak parasi kruş 720 bugüne kadar. Saat 11den işden dondük. Öğlenki yiyeceğimiz para ile şış. 2 şış 60 kruş.

Ahmete verilen çamaşır: 1 fanela, 1 ton, 1 komplek, 1 çift corap, 2 mendil.

Ahmetden ıderim 15 kruş.

NOT

24 Şubat tarihli 5 Martda bıraderin mektubunu aldim işarları pek eyi olmadığından gece sabaha kadar uyuyamadım. Arkadaşlar deselli yapıdı ise de, ateş duşduğı yeri yakar.

24 Safer (1 Mart) 1943 Pazartesi

Bugün sabah yol açmak için Aşkale yoluna gitdik. Oğlenden soğra koyün çamurlarını temizledik, çopçulerin yapmadığı vazife. Ekmek yok. Sabahdan beri, aldığımız 50 kram uzum ile ceviz, su çorpası, karavana akşama mercimek.

25 Safer (2 Mart) 1943 Salı

Bugün çetin soğuk ile iaşemiz 50 kram helva ve ekmek ile sabahdan aksama kadar kar üstünde beklemek üzere verkülerimiz ödeniyor. Hiçbir medeniyetin kabul etmediği işler.

26 Safer (3 Mart) 1943 Çarşamba

Hava karlı. Yeni gelen 3ncu kafilé işe çıkdı bizim ile. Ekmek yok, karavana yok, yemeksiz çalışma. Toktor muayenesinde, vazife çıkmak yazdı. Hava karlı. Ara sara yağıyor.

27 Safer (4 Mart) 1943 Perşembe

Hava ayazlı, soğuk çok. Kop yoluna çıkıncaya kadar epeyi üşüdük. Aldığımız karavana 60 kram beyaz beynir.

28 Safer (5 Mart) 1943 Cuma

Çok soğuk. Kop dağında kızağın atının biri olmuş, dıkeri kaip. Arabacının kulakları donmuş, bizi de ikinci köprüye kadar kö-turdüler. Nihayet komutan da soğuğa dayanamadı, öğle geri donduk. Ekmek, yalnız 60 kram helva.

29 Safer (6 Mart) 1943 Cumartesi

Hava karlı olduğundan işe çıkmadık. Despına ve çocukların sıhetti için teligraf vurdum. Zabıdın kazebine gelerek işe çıkdık. Kar altında bir saat durduktan soğra geriye döndük.

30 Safer (7 Mart) 1943 Pazar

Tirofağı

Hava eyi. İşe çıkılmadı. Gelen emirde Cumairtesi saat 1den baydos Bazar akşamına kadar. Bugun de ekmek vermediler, karavana da yok. Bırnakaban havası ile yaşıyoruz yi çakn beşle.

1 Rabiulevel (8 Mart) 1943 Pazartesi

Camaşır: 1 ton, 1 fanel, 1 koml, 1 çift, 2 men. Amel varken işe çıktık sabahdan akşama kadar tekml mukellefler. Hamur ekmek ve karavana pışmemiş mercimek.

2 Rabiulevel (9 Mart) 1943 Salı

Kar yağarken sabahdan işe çıktık. Öğle defa işe çıktık. Acılan yerler kapanmış idi. Yemek: fasulya. Mektup ve gönderdikleri ısdıdayı aldım, büyük Millet Meclisi için.

3 Rabiulevel (10 Mart) 1943 Çarşamba

Sabah aldığımız çorba. Kar çok yağıyor, tekml yollar kapanmış ne tarafa gideceğiz belli değil. Aşkale yoluna giddik ve 11rer kışı, krup halinde çalışdık. Nazım efend 1den 10 kadar verdi. Yatak parası lira 5.

4 Rabiulevel (11 Mart) 1943 Perşembe

Yemek yök, yalnız ekmek. Sabah kopruden, öğlen köy icinden yol açmaya başladık. Hava eyi, güneşli, soğuk yök. Dankalak onbaşı nutuk etdi. Arkadaşlar hakkınızda dakikat var 1/2 aya kadar gideceksiniz dedi.

5 Rabiulevel (12 Mart) 1943 Cuma

Geceden ayaz çok. Duman saat 9 ½ kadar devam etdi. İşe çıktık. Millet Meclisine ısdıda gönderdim. Erzuruma recide gönderdim. Stamboldan telgraf aldım, sıhette olduklarına.

1943			
1	Mart Mars	Pazartesi Lundi	24 Safer 60-305
Bu gün Salâh yol açmak için Aşkale yoluna gittik öğlelerde sığra koyun çamurlarını de- mizledik çöpcülerin yapma- dıkları vazife. ekmek yok seker- den beri alâdığımız sokram uzum ile ceviz sücorpası Haravane akşamı menamok			
2	Mart Mars	Salı Mardi	25 Safer 61-304
Bu gün Çeten soğuk ile iazemiz sokram helva ve ekmele ile Salâh dan akşamı kadar Kar üstünde beklemek üzere verdiğimiz işle- miz. bu bir Medeniyet Kaba- letmediği işler.			

3

Mart
MarsÇarşamba
Mercredi26 Safer
62-303

Soğukların kırılması

Hava karlı yemi gelen 3 kafele
152 cıvdi bozum ile 11 mehyat
Karavana yök yemeksiz calış-
ma. Doktor muayene zinde
vazifeye çıkmak yazdı kara-
karlı aravara yadıyor

4

Mart
MarsPerşembe
Jeudi27 Safer
63-302

Hava ayazlı Fırtına Boşuk cık
Kop yoluna çıkıncaya Karlar
öpeye üzüldük aldığımız
Karavane 60 kırıy Bayaz
Bayır

6 Rabiulevel (13 Mart) 1943 Cumartesi

Sabah Recep onbaşı fena muamelede bulunduğundan teknil mukellefler sıkâyetci olduk. Nihayet geldi, elimizi operek af ıstedu. Oğlenden soğra işe çıkılmadı, hava eyı.

7 Rabiulevel (14 Mart) 1943 Pazar

Orthodoksias

Sabahdan inceden kar atışdırıyor. İsdırahat günü. Bozaltoya evin atresini yazdırdım gıdip goruşmek için.

8 Rabiulevel (15 Mart) 1943 Pazartesi

Hava yümusak. İhtıyarlar yakın yere gitdiler. Gençler köpruye kadar. Sabah karavana üzüm, ceviz, öğlen bulgur.

9 Rabiulevel (16 Mart) 1943 Salı

Bugün Kop yoluna köpruye kadar kittik. Oglende keza. Ahmet çauşa verilen çamaşır parası 5 büyük, 4 ufak için kruş -50-.

10 Rabiulevel (17 Mart) 1943 Çarşamba

Bu gün Ali Erzurumdan geldi. Hepimizi 263 klm. kadar gönderdi. Sabahdan akşama kadar. Öğle orada yedik. Aldığımız 250 kram zeytun ve 150 kram ceviz içi.

11 Rabiulevel (18 Mart) 1943 Perşembe

260 kilometroya kadar ehtıyarlar, 262 kadar kençler. Biz öğle kopruye döndük. Ve saat 2 de yerimize döndük. Bugün Stamboldan mektup aldım. Yiyecekler Haydarpaşada kalmış. 50 aldım.

5

Mart
MarsCuma
Vendredi28 Safer
64-301

Üçüncü cemre topraga

Çok soğuk. Her değirmen kışının
atının biri olmuştuk. Heri kışın
birinin kulakları olmuştuk. Bir
de ikinci kışın yedekler kışın
duler miharet komitelerinde soğu
ğa dayanamadı. Öyle geri olundu
ekmek. Yalnız bolu ve bulva.

6

Mart
MarsCumartesi
Samedi29 Safer
65-300

Hava karlı olduğundan işe
çıkamadık. Dospine ve çocukların
sıhleti için telgraf vurdum.
Tabiden kazabine gelerek
işe şekdik. Kar altında
bir saat durduktan sonra
geriye döndük.

12 Rabiulevel (19 Mart) 1943 Cuma

Stambola kart yazdim. Bugün yine 259 kılm. Oturduk, yımek yedik. Sıcak tesirli. Öğleden soğra geldik ise defa çıkmamızı soylediler, lakin kimse gitmedi.

13 Rabiulevel (20 Mart) 1943 Cumartesi

Lazaru.

Büğün 260 kilmetroya kadar giderken orada kaldım. Zabıt dönüŝde beni gördü, hiç bir şey sıval etmeksiz geçdi. Yolda Benbasadi raslayarak ilerude Kurkcuoğlu var, git onu köye ketir der. Geldi, beni buldu, birlikte geldik.

14 Rabiulevel (21 Mart) 1943 Pazar

Vayayoz

Çamaşır: 1 komlek, 1 fanela, 1 ton, 1 beşkr, 1 kasket, 1 çift corap, 1 terlik, 1 mendil.

Nazım ağaya 10 kunluk oda parasi verildi, bugüne kadar.

15 Rabiulevel (22 Mart) 1943 Pazartesi

Sabah Kop yoluna gitdik. Orada çalışdik. Öğle işe çıkdığımızda Koço Papazoğlu köprunun aralık tahdasını sokerek sandalya yapıp oturdu. Saat 3.20 kalkarak bu yazkılarımı inanmadı, okumak için geldi. Yerine Karamanoğ...

16 Rabiulevel (23 Mart) 1943 Salı

Sabah ve öğleden soğra Kop yolu köprüyedek kitdik. Akşam tonduğumuzde Ankara'ya vurulan teligrafa cevap geldi. İsim ve atreslerimizi isdediler.

17 Rabiulevel (24 Mart) 1943 Çarşamba

Bugün hava soğuk ve kar atışdırıyor. Dekmıl mukellefler Kop yoluna gitdiler, Ehtıyarlar köprüyedek.

18 Rabiulevel (25 Mart) 1943 Perşembe

Evangelısmu.

Sabahdan çok soğuk ve inceden kar atışdırıyordu. Günümüz için izin istedık ise de vermediler. Havanın çok sovuğuğundan öğle erken donduk. 2de gine çıkdık, defa 1 saat soğra keri geldik.

19 Rabiulevel (26 Mart) 1943 Cuma

Hava çok soğuk ve kar atışdırıyor. Kop yoluna çıkdık. Orada dürdükdan soğra öğle döndük. Defa gittik. Alı bey geldi. Bugünkü posdayı vermediler. Kontrol edeceğız diye Erzuruma kondermişler.

20 Rabiulevel (27 Mart) 1943 Cumartesi

Bugün sabah işe çıkdık, öğle çıkmadık. Bademciklerimin ağrısı için soylediğimde yine atma yapıdı. Dördüncü defa olarak muracaadım ret etdi.

21 Rabiulevel (28 Mart) 1943 Pazar

Bugün Bozalto ve arkadaşları giddi Aşkaleden. Gelen mukellefler Karadalı oğlunun olduğuunu soylediler. Hava eyı.

22 Rabiulevel (29 Mart) 1943 Pazartesi

Hava soğuk. Kop yolunda taş köprü yanında su başında Rus Mosevi ile odurduk. Arkadaşlar 254 kilometroya kadar gitdiler, öğleden soğra yine işe cikildi. 4 de donduk.

23 Rabiulevel (30 Mart) 1943 Salı

Gece çok soğuk. İnceden kar yağmış. Sabah 9 dan soğra kuneş çıkmaya başladı. Subaşında arkadaşlar ile oturduk. Öğleden soğra yine köprü yanına kadar gittik. Ali geldi ve arkadaşları sat 5şe kadar çalışdırdı.

24 Rabiulevel (31Mart) 1943 Çarşamba

İkinci İnönü muzafferiyeti

Sabah 267 kilometro gıtdık. Biz geride kaldık. Bir saat soğra amel olarak geri geldim.

Nazım ağaya oda kırası verildi. 11 günlük 550 kruş.

NOT

1 komplek, 1 fanela, 1 ton, 1 beşkir, 1 çift corap, 2 mend.

25 Rabiulevel (1 Nisan) 1943 Perşembe

Kefsizlik mınasıbetiyle işe çıkmadım. Amel bugün daha az. Hava eyi. Diker arkadaşlar Kop dağına çalışmaya gidiyorlar. Yidiğimiz yalnız lapa.

26 Rabiulevel (2 Nisan) 1943 Cuma

Bugün de amelden işe çıkmadım. İki defa devam etti. Stambola ilaç yazdim.

Bosda günü mektupları yine vermediler. Her turlu müşkulluğu yapıyorlar, sonu hayır.

27 Rabiulevel (3 Nisan) 1943 Cumartesi

Mufetdiş gelecek diye hepimizi işe çıkardılar. Kencler Kopa gıtdiler, ehıtyarlar köprude kaldık. Komutan ile Mikdar geldi. Olan işlere Mikdar hıddetlenerek kurekleri atarak, bunlar ile çalışılmaz diye baydos etdi.

28 Rabiulevel (4 Nisan) 1943 Pazar

Mufettiş geldi. Herkes sıkayetını soyledi. Ekmek veremedikleri için işe çıkılmayacak dediler ve Leon Bahar Hırsdıyanlıktan ve Türklükden pahsederek, halıs Türk olduğumuzu soyle. Cevap veremedi gitti.

29 Rabiulevel (5 Nisan) 1943 Pazartesi

Bugün işe çıkmadık, ekmek olmadığı için. Amel devam, beyaz bir köpuk geliyor. Sıcak tuğla sancıyı kesdi. Lapa yiyeceğim. Dokdor geldi, vızıda eddi, bır ilaç verdi ve birkaç gün lapa yemem soyledi.

1 Rabiulahir (6 Nisan) 1943 Salı

Gece sabaha karşı yağın yağmurdan yatdığımız yer akdı ve duvarın suvaları düşmeğe basladi. Kara cevırdi. Karamanoğlu odasına geldim. Nazım aga hesabı 5 günluk 250 kruş verdim. Bugünden başlıyor yeni kıra.

2 Rabiulahir (7 Nisan) 1943 Çarşamba

Hava karli ve soğuk. İşdirahatliyım. Arkadaşlar işe cıkdi. Öğlede donduler. Sonra defa cıkıldılar.

3 Rabiulahir (8 Nisan) 1943 Perşembe

Hava eyi. İsdırahatliyım. Arkadaşlar işde kurekler ile. Ekmek yök.

4 Rabiulahir (9 Nisan) 1943 Cuma

Hava bugün de eyi. İşe çıkmadım. Arkadaşlar giddi. Ekmek ve ıaşe yok. Bir mutdet patırdıdan soğra işe gitdiler. Son heredizmoslari okuduk. Yımek için 1 ½ kilo ekmeğe 1 ½ lira verdim.

5 Rabiulahir (10 Nisan) 1943 Cumartesi

Hava eyi. Sabah işe çıkdık. Kop köprusune kadar. Subaşında oturduk. Öğle donduk. Şımdılık işimiz budur. Alinan habere göre bir lekeli humma vukuatı ve vefat oldu göylülerden. Tedbir alındı.

6 Rabiulahir (11 Nisan) 1943 Pazar

Hava eyi. Sabah arkadaşlar ile eklısıa yapıdik. Öğlenden sonra hava ruzkârlandı. Akşam üzerı Kandıllı'den iki arkadaş geldi. Sabuncu Yosif ile boyacı Koço, Fermenecilerden. Bizde kaldı.

7 Rabiulahir (12 Nisan) 1943 Pazartesi

Sabah kalkdığımızda ortayı karlı gorduk. Gelen misafirler yerlerine gitdi. Biz de köprü yanına kadar işe çıkdık. Hava ruzkârli ve soğuk. Öğleden soğra köprude yazarken kar atışdırıyordu.

8 Rabiulahir (13 Nisan) 1943 Salı

Hava eyi. Kop yoluna çıkdık. Aşkale kençleri Kop dağına çıkdılar, ehdiyarlar orda kaldı. 254 kılometroda karşıladık. İki kamyon ile alkışlar arasından ayrıldılar.

9 Rabiulahir (14 Nisan) 1943 Çarşamba

Sabah kalkdığımızda kar yağmış. Hava soğukcadir. Kop yolunda subaşında oturduk. Öğle işe çıkacağımızda kar yağıyordu. Birazdan durdu. Tahda köprü başından bu yanında oturduk.

10 Rabiulahir (15 Nisan) 1943 Perşembe

Hava eyi. Sabah Kop yolunda kopru paşına kadar gitdik. Öğlen donduk. Öğleden soğra işe çıkmadık. Kençlerden 23 kışı Kopa çıkmak için ayırdılar ve hazırlanmaları için ısırahahat verdiler. Oda kirası için lira 5.

11 Rabiulahir (16 Nisan) 1943 Cuma

Sabah işe çıktık taş köprüye kadar. Öğle Kop dağına beni de kondermak istedilerse de tevellut için geri kaldık. Diker -50- ya-şından aşağı olanları Kop dağına kitmeleri için hazirlik yapıyorlar.

12 Rabiulahir (17 Nisan) 1943 Cumartesi

Lazaru

Hava yarı soğuklu. İşe çıkmadım. İsdırahatli. Arkadaşlarım bir kısmi Kop dağına kıtmek uzere yola çıktılar. Sabahdan gendi gendime akolutıayı okudum.

13 Rabiulahir (18 Nisan) 1943 Pazar

Vayoz.

Arkadaşlar ile Eklısıya yapıdik. Nifiosları okuduk.

Oda için koz odun 180

Yoyurt için + 20
200

14 Rabiulahir (19 Nisan) 1943 Pazartesi

Kop köprüsu üzerine kadar gitdik. Öğleye kadar durduk. Ekmek almadık. Öğle Odabaşı Vasilin oğlu ile korusduk. Stambola gideceğinden 1 fanela, 1 kutu ve bir kavanoz verdim, eve vermek için.

15 Rabiulahir (20 Nisan) 1943 Salı

Mufettiş Naçı ile Fuat gelerek Kop dağına çıktılar ve oradaki-
lere fena muameleda bulunmuşlar. Sonra bize de Saatetin gelerek
bizi mudafa ettiğini soyledu. Mektup ve kolileri yırtıp atacagını
soylemiş.

16 Rabiulahir (21 Nisan) 1943 Çarşamba

Tunku fıkırından vazkeçmiş. Mukelleflerin koli ve mektupları getirdi. Bıraderden kart aldım, evden mektup almadım. Öğlen işe çıkmadım. Karamanoğlu ile evde kaldık.

17 Rabiulahir (22 Nisan) 1943 Perşembe

Böyük Perşembe olduğu için işe çıkmadık. Ekmek vermediler. Ermenilerin sabık manasdırı olan yer gitdik, öğlede donduk. Akşam 12 Evangelyonları okuduk.

18 Rabiulahir (23 Nisan) 1943 Cuma

B.M. Meclisinin küşadı-Hakimiyeti Milliye ve Çocuk Bayramı

Sabahdan hava soğuk. İşe çıkdık. Yagmur durdu, geri geldik. Öğlenden sonra Ebıdafiosları okuduk. Çok kalabalık vardı.

19 Rabiulahir (24 Nisan) 1943 Cumartesi

Sabah kahvaltısından sonra Kop köprusune kadar kıtdık. Öğle kerı donduk. Oglenden sonra paydos. Başımı ve ayaklarımı yıkan-dım ahırda. Bunlar da yazılı imiş.

20 Rabiulahir (25 Nisan) 1943 Pazar

Paska.

Sabah saat 8 de Anasdasıyi yapıdık. 40 kış vardi. Eklısadan sonra çorak yumurta tağıldı. Öğle hep koyun odasında 45 kışi toplanarak bışırlen yimeklerimizi ve herkes getirdiğı mezelikleri yedik. Ermeni ve Moseviler hepsı depriğे geldiler. Faraci öğle yemeğinde yalnız dınımızı alamaz.

21 Rabiulahir (26 Nisan) 1943 Pazartesi

Sabah Kop yoluna 255 gitdik. Öğleye kadar dağın bir yarma-cında yatdim. Öğle çorpayı içdik. Kandılı mukellefleri geldi,

Serafim ile görüştük. Yine dağın deresinde Dinos ve başka bir kaç kışı ile yatdık.

22 Rabiulahir (27 Nisan) 1943 Salı

Akşam 7.05 gece zelzele oldu.

Sabah Kop yolu üzerinde kopruya kadar gitdik. Öğle donduk. Öğle alay B. gönderdiği borek ile yoğurdu yidik. Öğle işe çıktık. Yağmur başladı. Taş kopruden geri donduk. Akşama kadar oturduk. 50 yaşından aşağı kençler Kopa çıkacak.

23 Rabiulahir (28 Nisan) 1943 Çarşamba

Koy kınarındaki kopru sabah kayıdı ile Kandilliden gelen kençleri ayırdılar Kop dağına kıtmek üzere. Hava bulutlu. 255 klm. yanında derede, subaşında oturduk. Bundan boyle ekmek veremeyceklerinden ne de para işe çıkmayacaksınız dediler.

24 Rabiulahir (29 Nisan) 1943 Perşembe

Ekmek ve erzak vermediklerinden işe de çıkmıyoruz. Birnakabanın esnaflarına gizli tembihatdan sonra bulguru 150, ekmek 120, birinç 230 kruşa çıkardılar. Şimdi açlık devresi başladı. Biz de, Teperik, Varon, Koço Papazoglu ve ben dağlara radıkya aramaya çıktık. Lakin ogle kuru dağ onu da bulamadık.

25 Rabiulahir (30 Nisan) 1943 Cuma

Koço Papazoglu, Varon, Neabolıdaki ve ben Kop yolunda oturduk. Öğle yımıge donduk. Öğleden soğra Karamanoğlu ve diğerleri taş köprüye doğru gitdik. Bay Karamanoğlu sabah gezindiye çıktı. Hava çok sıcak olduğundan mendilini kasketın altından ortmuş, güneş yüzune vurmamak için. Mendil gozlerini ortmuş yürürken yolun giysisına gelir, oraradan dereye yuvarlandı. İsabet yanındaki arkadaş koşarak kaldırır ve üzerını temizlerler.

Sana bir şey söyleyeceğim, amma gülersin diye söylemem dedi. Sonra izah etti, ben de bu işi kayıt ediyorum.

26 Rabiulahir (1 Mayıs) 1943 Cumartesi

Sava Turacoglunun mektup yazdığı sabah yimeğini bizde yedik Kalıbolıdıs de beraber. Öğleden sonra Koço Papazoğlu, Teodor ve ben 257 kılometrodan ileriye kadar gitdik, kerşi çayırılığa geçtik, orada mayıs dutanları Muradoğlu ve dikeleleri gördük.

27 Rabiulahir (2 Mayıs) 1943 Pazar

Thomas

Bugün sabah Zodos tarafından fodoğrafımızı cıkdık. Mukellef, Yani Boyacoğlu ile Stambola gonderildi. Öğleden soğra Pasha vizidası yaptık Tinos ve arkadaşlarına. Sonra 259 kılometro Aşkale yoluna kezındıye gitdik. Sabah yağmurlu idi.

28 Rabiulahir (3 Mayıs) 1943 Pazartesi

İşe cıkılmadı oturup rahat ediyoruz. Ne ekmek ne iaşe alıyoruz. Öğleden sonra Stamboldan mektup aldım. Akşamüzeri arkadaşlar ile Aşkale yolu uzerine gezındıye cıkdık.

29 Rabiulahir (4 Mayıs) 1943 Salı

Sabah hava eyi. Padalonu verdım dızlerini yamatdım. Öğleye kadar odada oturduk. Yemekden sonra mektupları yazdım. Hava her ne kadar bulutlu ve soğuk ise de dışarı cıkdım.

30 Rabiulahir (5 Mayıs) 1943 Çarşamba

Bugün sabah Muradoğlular, Mina ve Lazaros Kop dağına naklettiler. Tahta kopruya kadar gitdim, ayaklarımı yıkadım, öğle fasulya yedik.

23

Nisan
AvrilCuma
Vendredi18 Rabiulahir
113-252B. M. Meclisinin küşadı - Hâkimiyeti Milliye
ve Çocuk Bayramı

Sabahdan hava soğuk ise
çukulek yağmur yağdı
görsü gelerek öğleden
sonra ebadafları ekundu
çok kalabalık vardı.

24

Nisan
AvrilCumartesi
Samedi19 Rabiulahir
114-251

Sabah Kahraltısından
sonra Kız Kırzusuna
kadar bitelik öğle kahr
donduk öğleden sonra
pazılar bapımı ve ayık
bapımı yekandım diğer
de kurlarda yazılı miz

25

Nisan
AvrilPazar
Dimanche20 Rabiulahir
115-250

Sabah saat 8 de anasodasiyi yap-
dik 40 kişi vardı. Utulmadan sonra
çorak yumurta tağeldi. öğle hep
Hoyun odasında. 45 kişi toplan-
rak bizi her yimek leresini ve
herkes getirdiği mezelekleri yed.
Emeni ve maserler topisi daprı
ge gelatılar Faraci öğle yimeyinle

26

Nisan
AvrilPazartesi
Lundi21 Rabiulahir
116-249

Sabah topi Bitte seviri sonu yalake 255
gittik. öğle Kadar dağın
bir yarma cıvda yaktın öğle
çorak içtik. Kandıllı mukul
lefleri geldi. Şerifin ile görüşke
yine dağın deresinde Dingo ve
başka bir kaç kişi ile yattık.

1 Cemazilevel (6 Mayıs) 1943 Perşembe

Hava sabahdan acikdi. Hızır gunculeri alli yeşilli alacalı basmalaru ile ermeni manastırına gittiler. Saat 11de rahmet tolu ile yağarak sırsıklam yaptı her tarafı ve panayırclari. Posda öğleye kadar gelmedi. Teberikoğluna ıcar lira 6.

2 Cemazilevel (7 Mayıs) 1943 Cuma

Mihal Karadolıoğlunu yolcu etdik. Mektup verdim. Bugün gine Fuat ateşlenerek Bazarirtesi gün kimsenin Bırnakabanda kalmayacağını soyledi. Aksi takdirde Zandarma ile gondereceğim dedi 50den yokari. 31 kruş bedel ile ekmek aldık.

3 Cemazilevel (8 Mayıs) 1943 Cumartesi

Orda ve burda bırdakim gezindiden soğra öğle yimeğimizi yedik ve defa ısıdırhat etdik. Ekmek yök, erzak yök. İşe çıkmadığımız için hanki işe bilmem.

4 Cemazilevel (9 Mayıs) 1943 Pazar

Sabah saat 8de 10-15 kişi toplanarak eklısıamızı yapdik. Öğle yimeğimizi yedik. Oglenden soğra Aşkale yoluna kadar gezindiyey gitdik. Tokdordan Purunol aldım 180 kruşa. Yeni rıvayet gışa kadar Kop dıbına çıkılacak.

5 Cemazilevel (10 Mayıs) 1943 Pazartesi

Hava eyi. Sabahdan Saadetdin geldi. Hazırmısınız diye sordu. Biz bir yana gidemeyiz dedik. Siz hasdasınız diyerek gitdi. Neapolıdaki ile su kınarında, çayırdı oturduk. Oglenden sonra Kop dağına gidecekleri ayırdılar. Ben de zorla ayrıldım eğer burda kalabilırsen, dıkerleri gitti.

6 Cemazilevel (11 Mayıs) 1943 Salı

Sabahdan akşama kadar odada oturduk Koço ile. Dışarıda görünmeyelim diye patates temizledik ekmeğe koymak için. Öğlen mektupları aldım, akşam üzeri de Fuat kolileri getirdi ve gelen sandığı aldım. Teberikoğlu pal ve erzak için lira 1378 kruş verdim.

7 Cemazilevel (12 Mayıs) 1943 Çarşamba

Sabahdan, odada, gelen koliyi acdim ve çamaşırları bavula yerleştirdim. Öğlenden sonra Şeytanıdis, Koço Papazoğlu ve ben gezindiye çıktık. Aşkale yolu üzerinde dayın köksunde odurduk. Karşı dağların yeşilliğine bakarak halımızdan bahsettik.

8 Cemazilevel (13 Mayıs) 1943 Perşembe

Posdayılan mektupu gönderdik. Hava yağmurlu ve soğuk olduğundan dışarı çıkmadık. Öğle yemeği yedik üyüdük. Kimseye ekmek ve erzak vermiyorlar.

Radyo Ceneral Arnının teslimini soyledi, hepimiz ne gün kurtulacağımızı bekleyyoruz.

9 Cemazilevel (14 Mayıs) 1943 Cuma

Hava iyi. Sabah 3.5 kilo un aldım 125 kurşdan ekmek yapmak için. Koço ile tahda kopruye kadar gitdim, öğlen donduk. Yemek yedik, odada kaldım. Evin meselesi için canım sıkınıdi, çünkü Karamanoğlunun evını de satlığa çıkarmışlar ki itiraz ıkâmetkah için para etmeyecek. Bızimki ne olacak.

10 Cemazilevel (15 Mayıs) 1943 Cumartesi

Hava sabah bulutlu ve soğuk idi. Birazdan açıldı. Havanın ıyılığine kuvenılmıyor. Hıcbırşey vermeyorlar ve poş oturuyoruz. Nereye gidecek bakalım bu iş? Öğlenden sonra Aşkale yolunda ufak kezindi. Koye donduk.

N O T

Nisan — 1943

Bay Karamanoğlu sabah
 gezindeye çıktı hava çok
 sıcak olduğundan mendil
 ni kasketin altında ortmuş
 güneş yüzüne vurmamak
 için mendil gözlerini ört
 müş yürürken yolun gıcır
 gelir oraradan dereye yuvar
 landı isabet yanındaki

ar kadası koşarak kaldırı
 ve üzerini temizlediler
 sana bir şey olmayacağı
 amma gülerken diye safle
 mem dedi sonra izah
 etti bende bu işi kayıt
 ediyorum

1943			
1	Mayıs Mai	Cumartesi Samedi	26 Rabiulahir 121-244
Bahar Bayramı Sabah Turaçoğlu'nun mektup yazdığı sabah yemeğini kurt yedik. Kalkışta da beraber öğleden sonra Koca Paşazade Hacılar ile ben 267 kilometre den ilerine kadar gidecek karış çayır başı keşide orada mayıs dutlarını muradlaştırdık. Keşide			
2	Mayıs Mai	Pazar Dimanche	27 Rabiulahir 122-243
Thomas Bu gün Sabah Todos tarafından Fotoğrafımızı çektiler. Mükellef. Yani Boyacıoğlu ile Stamboğa günde ilali öğleden sonra Paşra uzunda Siyapolik Tinos ve arkadaşlarına sonra 258 kilometre Aşkaleye gittik. Sabah yağmur bu idi			

11 Cemazilevel (16 Mayıs) 1943 Pazar

Gece yağmur yağmış. Sabah ortası çamur idi. Hava bulutlu ve ruzgarlı. Karamanoğlu tanıdığı askere mektup verdim. Öğlen yemeği pıraf yedik. Yarısı çalınmış. Asker Arıso ile mektup gönderdim.

12 Cemazilevel (17 Mayıs) 1943 Pazartesi

Sabahdan Koco ile Sapdıran koyu yolu tağına çıkdık ve orada oturduk etrafı seyri ettik. Öğle yemeğini yedik. Öğleden sonra Serafim, Koco, Teodor, Yani, Varon Aşkale yolu üzerinde gezindi ettik. Çayırda oturduk. Posda geldi, mektup çıkmadı. Yaliniz Nikonun kartı geldi.

13 Cemazilevel (18 Mayıs) 1943 Salı

Sabahdan odada oturduk öğleye kadar. Arkadaşlardan Yakovos geldi. Akşamüzeri Aşkale yolu üzerinde gezinti yaptık. 85 kruşdan bir ekmek aldık Aşkaleden gelenden.

14 Cemazilevel (19 Mayıs) 1943 Çarşamba

Gece ve sabah yağmur yadı. Hava serin. Öğle yimeğine etli pulkur pırafı yaptık. Kop kahvesinde oturduktan sonra oda-ya dondük. 85 kruş ekmek Mayıs aylığı için, 4 lira oda parası Teberikoğlu'ya verdim.

15 Cemazilevel (20 Mayıs) 1943 Perşembe

Bugün yalnız bıraderden mektup aldım. Yine evden almadım. Canım sıkkin. Ev satıldığını açık yazmıyorlar. 24de bakalım ne olacak deyı yazıyorla. Bir mektup vermiş iken defa yazdım. Hava yağmurlu evde oturuyoruz.

16 Cemazilevel (21 Mayıs) 1943 Cuma

Konstantın Elen

Hava yağmurlu. İsim tepriki için Hrisdo Moisiad, Sakalak ve Sava Turacoğlu teprik ettiler. Evden çıkmadım. Çocukların düşüncesi çok üzüyor. Allah kolaylık versin. Öğlen, Serafım, Staro Hayaloğlu ve Avraam geldi. Hava soğuk, nohut kadar dolu attı.

17 Cemazilevel (22 Mayıs) 1943 Cumartesi

Hava iyi, sabahdan Koço Papazoğlu ile kezmege çıktık. 2.5 saat dolaşdık. Öğle yemeğe geldik. Yemeğimizi yedikden sonra rahat ettik. Alay B Stanbol'a gideceğinden Yani Teperikoğlu'ya verilmek için Gavrilidis'e mektup yazdım.

18 Cemazilevel (23 Mayıs) 1943 Pazar

Alay Stambola gitti mektup verdim, para için. Sabah cayırlıkda suyun kınarında ayaklarımı yıkadım. Kuneşde oturdum. Öğle Yakovos Altınoğlu, Muradoğlu ve Mina geldiler. Onnar ile akşama kadar oturduk, sonra dışarı çıktık hava almak için. Hiç yiyecek yok.

19 Cemazilevel (24 Mayıs) 1943 Pazartesi

Hava iyi idi. Fotoğraf çıkardık. 5 kişi kurup halinde. İkinci cikardığımız bozuk çıktı. Öğlenden sonra hava bozdu. Evin son ihalesı. Yağmur yağdı, mecburi evde kaldık çünkü çamurdan çıkılmaz dışarıda.

20 Cemazilevel (25 Mayıs) 1943 Salı

Sabahdan akşama kadar yağmur yağdı ve hava serindi. Odada Koco ve Yakovos ile oturduk. Akşamüzeri biraz dışarı çıktım. Yiyecek, ekmek hep gendimizden hic birşey ne veriyorlar ne de bir şey soylıyorlar.

21 Cemazilevel (26 Mayıs) 1943 Çarşamba

Hava sabahdan açıkdı, güneşli. Fotoğraf çıkardım. Yemek peynir, pastırma yedim öğlen. Sonra orda burda boşa gezindik. Vakıt da geçmez. Bu işler nereye gidecek. Radyo vakdini bekliyoruz.

22 Cemazilevel (27 Mayıs) 1943 Perşembe

Saptıran koy dağının eteğinde soğutlerin altında suyun kınarında saat 12 kadar, Altınoğlu, Papazoğlu ve ben oturduk. Karşidan kuzuların melemesini dinliyordük. Onumuzde de iki dana yatıyordu. 15 lira Teperik, 15 lira benim namıma aldım.

23 Cemazilevel (28 Mayıs) 1943 Cuma

Sabahdan hava eyi olduğundan yatağı ve fanelaları günlenderdim, sonra yasdık yüzü yapdim. Bir balon çıkadılar, 55 yaşından yokari gideceklermiş diye. Öğlen yarı bişmiş fasulya yedik.

24 Cemazilevel (29 Mayıs) 1943 Cumartesi

Hava ruzkârlı ve bulutlu doz toprak. Koço ile Kop yolunda, kopru kıyısında oturduk. Ehtiyar Zulidis ruya kormuş. Yatmış olduğu evin onunde Katolik papazı kambana vuruyormuş ve kendisine gideceksiniz demiş. Bakalım ne çıkacak.

25 Cemazilevel (30 Mayıs) 1943 Pazar

Hava ruzkârlı ve tozlu. Dışarıda gezilmez. Et aldım. Hava da soğuk olduğundan haşlama ve çorba bışıldık öğlen. Gondermiş olduklari goli geldi açdim ve hepisini ayırdım, tavana asdim.

26 Cemazilevel (31 Mayıs) 1943 Pazartesi

Hava yağmurlu ve soguk. Kopru yanına kadar erkenden gitdim. Yıkandım ve su doldurdum, geldim. Postadan mektup aldım. 6 tane evin satıldığını 3365 liraya ve Hasan Fehmi aldığıni yazıyorlar. Teberikoğlu'ya masarif 435 kruş.

NOT

Karamanoğlu vasıdasile 25 lirayı aldım.

27 Cemazilevel (1 Haziran) 1943 Salı

Hava yağmurlu ve soğuk. Ehtimal etrafa kar yağmıştır. Bugün gelen kamyon ile Aşkale'den birkaç mektup geldi ve Karamanoğlu'na Gavrilidis'in mektubu vardı. Anasonlar 64 kruş ediyor deyî yazmış, biz de burda soğuktan iceride topluyuz.

28 Cemazilevel (2 Haziran) 1943 Çarşamba

Hava soğuk ve yağmurlu. Dışarıya çıkamıyoruz. Kop dağına kar yağıyor. Gelenler ruzkiar ve doludan koz acmadıklarını soyuyorlar. Teberikoğlu kayısı kombosdosuna kırmızı biber koydu ısınmak için. Çalas mektup yazıyor, hepimizi susdurdu şaşırmak için.

29 Cemazilevel (3 Haziran) 1943 Perşembe

Analipseos.

Hava çok soyuk idi. Sabah arkadaşlar gildi, eklisiya yaptık. Öğleye yakın posdadan kolıyı aldım ve Prodomosdan da mektup. Diğer gelen kolının geldiği yeri anladım. Kalınikos geldi, Erzuruma geçdiler ve haber göndermişler ev hakkında.

1 Cemazilahir (4 Haziran) 1943 Cuma

Inci kafileden Saban kardaşlar yolcu oldular. Koço Papazoğlu ile Aşkale üzerindeki kopru karşısındaki dağın tepesine çıktık ve oradan çeşit çiçekler topladık. Hava bugün biraz düzeldi. Veramon şişesi icinde 20.

2 Cemazilahir (5 Haziran) 1943 Cumartesi

Hava soğuk olduğundan badanıyeleri ve yatağımı güneşlendirdim. Öğle Lazari geldi Yemek yidik. Biraz yatdıktan sonra kalkdim. Öğlenden sonra ha bozdu ve ruzkârlı. Sorup sıval eden yok. Mıgırdıç kendin doldur kendin iç bizim işimiz de böyle.

3 Cemazilahir (6 Haziran) 1943 Pazar

Odada yatış şeklimiz Karamanoğlu ayaklari Papazoğlu'nun başına doğru. Papazın ayaklari da Karamanın başına doğru. Teberikik köşede, ben divardan yana, Çalas da kapıdan tarafa. Bugün bu havadis Köpdekileredi. Ne iş ne de ekmek var. Teberikoğlu icar için lira =6=.

4 Cemazilahir (7 Haziran) 1943 Pazartesi

Hava sabah eyi idi. Saptıran köyü yolu üzerinde ağaçlar altında su kınarında oturduk. Öğle yedik. Hava birden dondu. Rüzkâr bora. Kopdan gelen arkadaşlar yağıyorduğunu soiledi. Posdadan mektup almadim. Yalnız Yetsimanının mektubu vardı.

5 Cemazilahir (8 Haziran) 1943 Salı

Sabahdan hava eyi idi. Öğleninen değişdi ve hava serteldi. Fuad geldi. Kop dağına çıkdi. Oradakilere çalışırsanız ekmek var çalışmazsanız yok demiş. İşleri de 1 metroküp das kirmek yani olmayacak bir iş.

6 Cemazilahir (9 Haziran) 1943 Çarşamba

Sabahdan adeta çok soğuk idi. Öğleye doğru küneş çıkdi. Biraz ortası ışındı. Hepımız bir düşünge icindeyiz ki bu iş ne olacak ve ne vakit bitecek deyi. Ekmek yemek kendimizden. Çalışmak da yok borçlar ne vakit ödenecek.

Aşkale, 26 Mayıs 1943.

Konstanti N. Kürkçüoğlu en solda ayakta olmaktadır.

7 Cemazilahir (10 Haziran) 1943 Perşembe

İcar için lira 4 Teberikoğlu.

Kopda mukelleflerin başında bulunan çavuş soylediğine göre Haziran birden bizlere ne ekmek ne para ne de çalışmak var deyî söylemiş. Nafia Vekâledine bu hususda yeni butcede hiçbir kalem ayrılmamış. Şu halde sıyasi surkun olduğumuz anlaşılır. Madem çalışmakla borç vermiyor.

8 Cemazilahir (11 Haziran) 1943 Cuma

Hava eyi. Kop dağına çıkdım. Gezerken evelki harpde atılan mermilerin kaplarını buldum. Yadikâr olarak aldım. Orada da ekmeksiz yemeksizler. Öğleden sonra hava bulandı kök kurledi. Biraz ince yağdı ruzkâr dağıtdi. Mukellefler şimdi gendilerini yakında gıdecığizle egliyor.

9 Cemazilahir (12 Haziran) 1943 Cumartesi

Sabah Sapdıran yolundaki mezarlıkda Serafim Evangelidis ve ben öğleye kadar oturduk. Öğle yimeği yedik. Aşkale yolu üzere rinde derede soğutlerin altında oturduk arkadaşlar ile ve radyoyu dinlemeğe dondük.

10 Cemazilahir (13 Haziran) 1943 Pazar

Pendicote

Kopdan gelen Rumlar ile birlikte eklısıayi yapdik. Hemen elli gişi vardı. Diz çokme doalarını Yani isminde bırısi Stanboldan getirtmiş okudu. Öğlen yemeği yedik rahat ettik. Hepimiz ne vakit Kıridin düşmesini bekleyyoruz. İnşallah yakında.

11 Cemazilahir (14 Haziran) 1943 Pazartesi

Ayias Triados.

36 gişi mukellef geldi. Bugün gelenlerin hepsinin cesareti girik. Görmeye gidenler cesaret vermişler. Kopdakilerin çoğu enmek isdeyor ekmek bulamadıklarından. Başlarındaki çavuşlar menfaatları için mani oluyorlarmış çünkü 1 kilo yoğurdu 80-100 kruşa satıyorlar. Günler yaklaşıyor inşallah.

12 Cemazilahir (15 Haziran) 1943 Salı

Hava sabahdan eyi. Sapdıran yolu üzerindeki mezarlıkda oturduk. 20sinde gelecek Hiyetden bahsoldu. Ne gibi sualler edeceklerinden hiç bir mane verilemedi. Öğlenden sonra hava birden kuruldu ile bozdu. Yağmur yağıyor baltoları giydik.

13 Cemazilahir (16 Haziran) 1943 Çarşamba

Sabahdan hava açıkça idi. Mektuplarımızı yazdıktan sonra dışarı çıkdık. Yakında gideceğimiziz rıvayet arttdi. Radyo İnkılış kralinin Alzeride tefdişini soyledi. Akşam üzeri hava çok karardı şitdetli yağmur başladı. Çamurdan çıkılmaz.

14 Cemazilahir (17 Haziran) 1943 Perşembe

Hava yari açık yari kapali. Posda gelecek deyi bır yere gitmedik. Lakin posdayi alamadık çünkü üç kişinin keyfine kalmış, Posta Mudurunun, Fuatın ve karısının. Fuat bulunmadığı icin karısı vermemiş keyfi gelinceye kadar.

15 Cemazilahir (18 Haziran) 1943 Cuma

Posda öğlenden sonra geldi. Lakin mektup yokdu. Sabahdan akşama kadar çeşit çeşit rıvayetler eşidırsın. Komisyonun gelmesinden ve Stambola ne vakit gideceğimizden. Naci ile Fuat Kop dağına gitmişler. Oradakiler ekmek ısdedıklerinde: Biz sizle alakamız yok demiş.

16 Cemazilahir (19 Haziran) 1943 Cumartesi

Sabahdan hava eyi. Papazoglu ve Evangelidis ile mezarlıkda oturduk ve Ermeniler de orada idi. Yine olan haksızlıktan bahs oluyordu. Vakit ne inen geçecek leyleklerin günü laklak inan gecermiş. Bizim de boş yere konuşma inan.

17 Cemazilahir (20 Haziran) 1943 Pazar

Ton Ayion Pandon.

Hava sabahdan eyi olduğundan Kop yolundaki köprüye kadar gittik. Dinos Koçolar ve ben öğleye kadar oturduk. Öğle yimeğe döndük. Hava lodos, sıcak oldukça vardı. Hıyet hakkında muna-kaşalar devam.

18 Cemazilahir (21 Haziran) 1943 Pazartesi

Karamanoğlunun paşına gelenler. Sabahlayın giyinirken Kopdaki haman(m)da kolunu yakdığını soyledi. Aman kimse eşimesın dedi sonra. Kalkdıktan soğra da sudan kecerken soya dalmış paçalaruni ıslamış. Şurdan selamet goturebilsek.

19 Cemazilahir (22 Haziran) 1943 Salı

749 kruş Teberikoğluya yemeklik verdim. Arkadaşlar şimdi Sapdıran yolu mezarlığına alışdı, oraya toplanıyorlar. Orası artık kahve halını aldı. Tekmil muzakereler ve kazetalar orda okunur ve karar verilir. Ne icin biz de bilmeyiz.

20 Cemazilahir (23 Haziran) 1943 Çarşamba

Hava serin. Gün donumu minasibetıyla yağmur bekliyor koy-lu. Mezarlıkda oturduk çünkü en ucuz ve eyi yer orası. Bara pul ısdleyen yok. Bedafa iş mukellefler icin baldan datlı çünkü varidat yok.

21 Cemazilahir (24 Haziran) 1943 Perşembe

Hava gayet ruzkârlı ve fırtınalı. Toz toprak göz açdırmıyor. Bunun için hiçbir yere çıkmadık. Öğlen yemeğimizi yedikden sonra kahvede oturduk kaldık.

22 Cemazilahir (25 Haziran) 1943 Cuma

Bugünkü gelen kazetelerde Huseyin Cahıdın haberde akaliyetlerin Aşkaleye surulduler parasızlık için amma aileleri adalar da ve diğer eğlenti yerlerinde bir elleri yağda bir elleri balda yaşıyorlar deyi yazıyor. İnşallah onlar da bizden götu olsun, o zaman anlarlar.

23 Cemazilahir (26 Haziran) 1943 Cumartesi

Sabahdan mezarlığa gittik. Orada öğleye kadar oturduk. Öğlen yemeği yedikden sonra Çolanın bir kolisi geldi. Duğun kufedesi ve nişanlısının kurabiyesini yedik. Akşam üzeri başımızı yıkadık. Başbarmağım ağrıyor. Tentur iod koydum abseyi temizledim.

24 Cemazilahir (27 Haziran) 1943 Pazar

Sabahdan hava eyi. Mezarlıkda oturduk. Öğle yemeğini yedikden sonra fırtına çıkdı, toz toprak birbirine karışdı. Kopda Fuat şimdiye kadar alacağımız baraları mukelleflere veriyor. Bizimkileri Perşembe gun verecekmiş.

25 Cemazilahir (28 Haziran) 1943 Pazartesi

Aşkaleden bugün 26 kışi kafile geldi. Hepsini korku kaplamış, ne alacaklarını bilmeyorlar. İçlerinde Pavlidis Ninos ve Bakıyadis vardı. Gendilerini teseli etdik ve develik ahırlarında musafir oldular.

26 Cemazilahir (29 Haziran) 1943 Salı

Kop dibinde Agopun yapmış olduğu muvakat hamamda Papazoğlu ile sabah erkenden gittik, yıkandık. Yedi aydan sonra vücudumuz birinci defa olarak su gördü. Çok memnun olduk. Verilen kruş 60.

27 Cemazilahir (30 Haziran) 1943 Çarşamba

12 Apostolon

Bizlerin burada keyfi üzere kalmamız ve mittazarur olmamız ve ailelerimizin orada peruşan halde kalmalarının sonu ne vakit geleceğini düşünmekle aklımızı erdiremiyoruz. Artık bu işler Allahın merhametine kalmıştır.

28 Cemazilahir (1 Temmuz) 1943 Perşembe

Toñ Anargiron

Sabahleyin hava iyiiken öğlen birden bir kasırğa toz duman çıkarak, koz kozu kormez halinde. Gök kurultusu ve şımşek çakmaları devam etti, sonra yağmur yağmadı ve ruzkâr kesildi.

29 Cemazilahir (2 Temmuz) 1943 Cuma

Insanlar dünyada birbirlerini tanımak için uzakdan daniyamamazmışler. Lakin yakından Teperikoğlu denilen zat için de her ne kadar bilmeyorum nasıl servet sahibi olmuş, lakin bu gibilere böyle servet de yazık. Tunyada yaşadıklarında insanların da beşeriyetin de başına bela bu gibi adamlar. Kahveci İsmail ile olan vakaasında tekmi kabihat kendine ait olduğunu ben ile Lazari şahit olduk, çünkü bir adamda bir şey sual olduğunda hemen karşılık verir ve o işe nihayet verir. Bu adam karşısındakini patlatıncayadan oğraşır ve nihaet hokumet, Peykamberimiş, İsaimiş sizi buralara kadar surduğunde hakkı varmış, siz Türk düşmanısınız diye adi adamların sozlerini adi adamlar eşidirlerki bu da bu zat imiş. Tanımak lazım değilmiş.

30 Cemazilahir (3 Temmuz) 1943 Cumartesi

Kop dağında Mosevinin biri apandisitden 3 gün hasda yatmakda olduğundan, hasdahaneye nakli için Fuada muracatlarında, ben karışmam cevabını aldıklarından Erzuruma giderek 150 liraya nakil için otomobil dutarak hasdahaneye götürdüler.

1 Recep (4 Temmuz) 1943 Pazar

Teperikoğluya oda icari için 4 lira ve yiyecek için 3 lira verdim. Alınan sığır eti de dahildir. Bugün çiroz salatası yedim ve bugün böyle kecdi.

2 Recep (5 Temmuz) 1943 Pazartesi

Pursalı Yasef Aşkaleye ekmek almaya gittiğinde Belediye Reisi raslamış ve ekmek verdirmemiş. Bu ekmek halk icintır siz sizi gonderenden isdersınız ekmeğinizi cevabını vermiş. Hiçbir işde hakkımız olmadığı gibi ekmek almada da hurıyetimizin olmadığı annaşıldı.

3 Recep (6 Temmuz) 1943 Salı

Sabah Kop yolunda derede, gelen çarşaf ile bızamayı yıkadım. Kuruyuncaya kadar da kuneşde kuneş banyosu yaptım. Lakin kollarım fazla yanmış ki sızlamaya başladı. Künnner boyle boşuna geciyor. Çocuklar orda, biz burda metaliksiz durmak.

4 Recep (7 Temmuz) 1943 Çarşamba

6 aylık çalışmamıza karşı 847 kruş para aldım. Başımızdaki zabıdın çalması ve çarpması ve porderoların tanzim olmasında olan talaberalardan aldığımız paradan anlaşılır. İlerusını tuşunmeli.

27

Haziran

Juin

Pazar

Dimanche

24 Cemazilahir

178-187

Bahardan hava iyi mezar
 likden oturdukte öğle yeme
 ğine yedikden sonra fur
 tuna gıktı toz toprak bir
 binine karıştı Kıpçak
 sındıya kadar ala ca ğını
 karaları muhellef bir veri
 yot bizi miki kiler çaymı ğın
 veridek mup

28

Haziran

Juin

Pazartesi

Lundi

25 Cemazilahir

179-186

Askrateden Bu gün H. Kızı Kâh
 geldi beepsini korku kopla
 mız ne olacaklarını bilme
 uolar iclerinde Pavlis
 W. no ve Bakurdis vardı
 gençlerini tedase etdik
 ve de velle ahurkanda
 musahis oldular

29

Haziran
JuinSalı
Mardi26 Cemazilahir
180-185

Kız de bunde Beopun yapmış
olmuşu mikahel hamam
da Papazoglu ile sabah
cekeniden gittik yikandık
yedi aydan sonra vücudumuz
birinci defa olarak suyla
du çok menen oldukt ırılın
180-185

30

Haziran
JuinÇarşamba
Mercredi27 Cemazilahir
181-184

12 Apostolen
Beyhan Cihade Keyfi izere kal
mamız ve müteahhuz olmanızı
ve ailekaramızın arada Peruzan
halata kalmalarının sonu na
rastat geleceği ni düşünerek
le ailekaramız erdine meymun
artık bu işler Allahın merkezi
tama kalmıştır.

5 Recep (8 Temmuz) 1943 Perşembe

Bugün için mektup aldım evden ve biraderden ve karşılığını verdim. Bugünkü ömrümüzde yine arkadaşlarinen orda burda vakit geçirmek oldu ve öğlen yemeği yedikden sonra vaziyetten bahsetmek.

6 Recep (9 Temmuz) 1943 Cuma

Bugün mektubun karşılığını yazdım. Öğle yemeğimizi yedik yine odada arkadaşlar ile. Günün bahsi, yapılan işler, yazılan yazılar için sonunu düşünmemeleri herkesi düşüncede bırakıyor. Sonunu göreceğiz sağ kalırsak. Fasulya 1650.

7 Recep (10 Temmuz) 1943 Cumartesi

Hava eyi ve sıcakca. Arkadaşlar ile Mehmet ağanın soğutunun dibinde oturduk. Hava ruzkârlı. Öğlen tondük, yemek yemek için. Yemeğimizi yedik, temizlik yaptık. Öğlenden sonra Sılındız'e doğru gittik. Orada da hayli oturtukdan sonra donduk. İkmek yok 110 kruştur.

8 Recep (11 Temmuz) 1943 Pazar

Bugün de ekmek 110 kruş. Bugün için karıp bir vakaaya rasladık. Bakıadısın dün şekerini, bugün de beşkirini çalmışlar. Bu gidişle kendisini de çalacaklar. Kapıhat arkadaşlarında, çünkü bu işlere dıkat etmiyorlar ve hastalanıyor. Şahnazar da taşdık ediyor.

9 Recep (12 Temmuz) 1943 Pazartesi

Sıcılıyaya ihracat mınaseibetile tekmiil arkadaşların yuzleri gullur ve akşam sabah daha iyi havadısler beklemekdeyiz. Ağaların yüzleri eğri. Hava kayet sıcak mevsim ihtızasi tesirini yapıyor. Ekmek yok. Arkadaşlardan sıkıntı çeken çok.

10 Recep (13 Temmuz) 1943 Salı

Hava sabahdan bulanikdi. Yağmur yağmasını bekleyorduk. Çıkan ruzkâr dağıtdı. Yemek yapmak için kıyma yapmak isdedik. Makina kıymadığından satıra mecbur olduk ve kofde yaparak Karamonoğlunun arzusunu yerine getirdik.

11 Recep (14 Temmuz) 1943 Çarşamba

Hava sıcak. Sabah soğut dibine kadar kittik. Öğleye dondük. Günün mevzüü Sıcılya Harekâtı. Ne şekil alaçak ve bu işler ne vakit bitecek ki biran evel evlerimize dönelim. Çok rahatlık da usankinlik veriyor.

12 Recep (15 Temmuz) 1943 Perşembe

Evden ve arkadaşlardan mektup aldım, cevap yazdım. Sabahdan corapları yamaladım. Yemek yıdıkden soğra radyonun verdiği havadıslerden arkadaşlar ile muzakere etdik, vaziyetimiz için.

13 Recep (16 Temmuz) 1943 Cuma

Mektupları postaya verdik. Bugün gazetaları da aldık ve havadısleri okuduk. Olan işler gönul açar lakin buranın işleri cansıkar. Ekmek doksan kruş. Arkadaşlardan soğunun almaya parası da yok.

14 Recep (17 Temmuz) 1943 Cumartesi

Temizlik yapıldıktan sonra vakdi okuma ile geçirdikden sonra öğlen yımeyimizi yedik. Yakovos geldi. Evde oturduktan sonra dereye doğru, iki Papazlar ve ben gittik. Onlar orada ayaklarını yıkadılar ve benden çakıyı alarak dırnak kısıdılar.

15 Recep (18 Temmuz) 1943 Pazar

Hava eyi. Sıcak çok. Soğut dıbına kadar gitdik Koço ile. Öğlen geldik çilbir yaptık. Samursağı da Pavlıden aldık. Şimdiye kadar Kayserililer yememişlerimiş çilpir.

16 Recep (19 Temmuz) 1943 Pazartesi

Sabah erken kalkdım. Sapdırandan gelenlerin getirmiş olduğu havatısa göre tren öğlenden sonra saat 3de geleceğini söylediler. Onun için bugün posdaya mektup vermenin ihtimali yok. Poşkezenler soğut dıbında oturmağa gittik.

17 Recep (20 Temmuz) 1943 Salı

Teberikoğluya oda için lira 4 verildi. Soğut dıbına gittik. Dinoyu rasladık. Vekilharlık yapığından bize bakmadı. Bir musafir gelmişidu. Arif behlivan onu ağırlamaya başladı.

18 Recep (21 Temmuz) 1943 Çarşamba

Gelen mukelleflere bakmak olmadığı gibi trenden çıkarken adetini de saymak yok. Buradaki Nafia memuru Fuat benim başımdan gidin de nereye giderseniz gidin deyor. Onun için gelenlerin işi Allaha kalmış.

19 Recep (22 Temmuz) 1943 Perşembe

İsmetin sayesinde tekmiil Bornakaban ahırları ve develikleri faaliyete geçdi. Tamirat ve temizlik yapıyor gelen mukellefler otursun diye. İcar senede 20 lira alamadığı şimdi elli lira, kırk lira ağızlarını doldurup isdeyorlar size bu sıra. Yiyecek için Teperik kruş 808 veril.

20 Recep (23 Temmuz) 1943 Cuma

Bugün çorapları sabahdan yamadım. Öğleye kadar dıkıs işi ile oğraşım. Öğle beynırlı makarna yedik. Bıraz ısıdırahatdan sonra Nazim ağa kahvesine geldik. Alandan mendil aldım, bedeli 1 lira.

21 Recep (24 Temmuz) 1943 Cumartesi

Karamanoğlu Kop dıbına hamama gitti. Yolda giderken beykırın eğerının kolani kopmuş, düşmüş. Defa bağlamaya oğraşır. Kuç hal ile bağladıkdan sonra binmek isder, ata bınemez, orada beklerken bir yocu gecce bındırır. Yoluna devam eder. Kendi ifade.

22 Recep (25 Temmuz) 1943 Pazar

Kataninin düşdüğü.

Hava çok sıcak. Sabahdan yımekği tetarık ettik. Yokardaki soğut dibine gittik. Orada öğleye kadar vakit gecirdik. Öğle donuşde Bırnakaban Palas önününde fodigraf çıkardık. Erzurumdan gelecek. Akşam aşağıdaki soğutlerin yanına kıttık. Bugün de böyle gecdi.

23 Recep (26 Temmuz) 1943 Pazartesi

Hava sabah eyi idi. Öğleye doğru bulandı. Rahmet başladı. Öğle radyosunda havadislerde Musulininin düşdüğunu ve Badoylıyonun idareyi ele aldığıını soyledi. Tekmil arkadaşlar sevinc icindedirler. Darısı Hitlerın ve bunun başına olsun.

24 Recep (27 Temmuz) 1943 Salı

Hava yağmurlu. Gece de yağdı hep. Arkadaşlar vaziyetin gidişatından heyecan icinde. Öğle İtalyanların Balkanlardan cekildiklerini, akşam da Vadikan ile mutarike şartlarının görüşldüğünü soylediler.

25 Recep (28 Temmuz) 1943 Çarşamba

Bugün biraz rahatsızcaim. Kendimi gozediyorum. Akşam radyosunda Musulını İspanyaya kacdığını soylediler ve Alemanların Brener Boyazından akınlar halinde asker getirdiğini soylediler.

26 Recep (29 Temmuz) 1943 Perşembe

Gece rahatsızca idim. Uç defa kalkdım. Sabah aspirin ile kının aldım. Ses kısık uşumek var. Posdayı bekleyorz. Öğleden sonra Aşkalede gelen teliğraf memuru tekml mukelleflerin Eskişehire gidecegimizi soylediler. Hepimiz ne olacağını düşünmekdeyiz.

27 Recep (30 Temmuz) 1943 Cuma

41

25 Fotoğraf

Kitmemiz hakkında emir için arkadaşlar çeşit çeşit fıkırlar beyan ediyorlar. Kımısı çalışacağımızdan kımısı doğrudan gideceğımızdan bahsetup fıkırlarını bulandırıyorlar. Ne olacağımızı günler goscerecek. Hairlısı.

28 Recep (31 Temmuz) 1943 Cumartesi

Sabahdan dikiş ile meşgul oldum. Sonra elimizdeki unu gideceğımız için çorek yapırdık. Gidilme birkaç gün dehir oldu görünüşde katar tedarik edemediklerinden. Erzurumdan Paşanın Elmas Çizmeye yaptığı telefonda anlaşılıyor ki kuruplarımızı Eskişehire gitmiş.

NOT

Tekml arkadaşlar bu mevzu üzere pahsetmekdeler ve hicbir netice verememektedirler. Herkes bir karanlıkda can sıkıntısı ile ne soylediğini ve ne yaptığını bilmıyor. Bahusus Karamanoğlu çok canı sıkkın. Allah var.

[illegible]

Tan, 26 Temmuz 1943.

29 Recep (1 Ağustos) 1943 Pazar

Sabahdan kalkdik. Hava sıcak olacağı görünüyordu ve çok sıcak yaptı. Koco ile soğutlerin altında oturduk. Öğle donduk, yemekden sonra defa çok arkadaşlar gittik. Yine gitmek mevzuu orada konuşuldu ve çeşit fıkırlar verildi.

30 Recep (2 Ağustos) 1943 Pazartesi

Sabah erkende saat 5.30 geçen gün gibi bir tayare yayet yükseksen Gop isdikametüne gitti. Akşam radyoda Plovdivın bombalandığını ve Rusların Orele 16 kilometre kaldığını söyledi. 28 tarihli Tando Taims kazedasının Türkiye için yazdığı makaleyi okuduk.

1 Şaban (3 Ağustos) 1943 Salı

Sabahdan hava çok sıcak olduğundan biraz kolkelerde odurduk. Öğlen Fuat geldi yuk vağonlarla gondereceklerini soyledi. Hepsi geriden soylenir. Kimse yakından birşey soyleyemez, soylemek isdeyene de mani olurlar, koya bir şevkat bekleyecekler gibi.

2 Şaban (4 Ağustos) 1943 Çarşamba

Sabahdan doplanacaklari topladım. Sandığa yerleştirdikden sonra cıvılodım. Şimdi artık gideceğimizi ve nasıl gideceğimiz düşünmekdeyiz ve gittigimiz yerde ne olacak, havaya nasıl alışabileceğimizi düşünüyoruz. Ey Türklük.

3 Şaban (5 Ağustos) 1943 Perşembe

Sabah saat 5de kalkdık. Saptıran ısdasionuna geldik. Lakin tren retarlı olduğundan bekleyorz. Aşkaleye enmek icin saat 9 ½ harakit etdik. Sapdık. Öğle radyosunda Orel'in düşduğunu ve Badolyo'nun muhim kararler alacağını ve Almanların Yunanısdandaki İtalyanların adahlarını aldıkları soyledi.

4 Şaban (6 Ağustos) 1943 Cuma

Tıs Medamorfosoos

969 bagaz

Gece dışarıda yatdik. Bielgorot düşdu, Briansk doğro ilerleyorlar. 12 ¼ gece Erzıncana akşam 7 geldik. Haraket 9 ½ da. Radyo Rusların ve İngilizlerin ilerledığını soyledi.

5 Şaban (7 Ağustos) 1943 Cumartesi

Sabah erken saat 6da Cetinkayadan haraket Sıvaza 2.05 keçe gedik. Sıvazdan haraket 3.45 gece ettik. Kayseriye 12, gecenin, geldik ve üç saat kadar kaldık. Radyoların havadisleri eyi ve Rusların kazandığı annaşıyor.

6 Şaban (8 Ağustos) 1943 Pazar

Sabahın 3de Kayseriden hareket. Arkadaşlardan çoğu Kayseride treni kaçırdılar. Fakılıdan 8de kalkdik. Yerkoyundan 6.40 gece kalkdik cok bekledikden sonra.

7 Şaban (9 Ağustos) 1943 Pazartesi

Sabah 4.45 de Ankaraya geldik. Su da vermediler ve getirdikleri yeyecekleri de geri konderdiler. Karez ve hir son derece birgün başlarına. 12.15 gece Bicer ıstasyonuna getik. Ve burada nereye gideceğimiz bekleyoruz. 3 gun 3 gece trende çalkalanmadan peruşan olduk. Ayaklarım şişdi.

8 Şaban (10 Ağustos) 1943 Salı

Bicer ıstasyonundan çok sıkındılı ve ve onbaşlılarının dıpçık ve kamçıları altında tekmil mukellefleri yola düşuduler yayan. Barası olan yüz ve yetmiş liraya kadar arapa kıralayıp yola düşduk. Yıkılan yorulan sıcakın karşısında ağaç kolgesini bulamadik. Kuç hal ile çadır altına düşduk.

9 Şaban (11 Ağustos) 1943 Çarşamba

Deredeki çeşmeden suyumuzu doldurduk ve orada çamaşırı ve vücudumuzu yıkandım. Öğleden sonra ıcdıma oldu. Albay geldi, bitakım sözlerden sonra kendisinin ne olduğunu annatdıktan soğra uzakda duran arabacıya çattı ve bir dahi gelmemesini soyledi.

10 Şaban (12 Ağustos) 1943 Perşembe

Sbah defa cesmeye gittim, yıkandım ve suyu doldurdukdan soğra geldim ve ıcdıma yabıldı. Manka aylıldik sabah. Sivrihisardan aldığımız haberlere göre Harkof duşmuş, Smolensk yarılmış ve Sıcılya tekmil işgal olmuş.

11 Şaban (13 Ağustos) 1943 Cuma

Dün ve bugün alay komandani gelerek bızı vazıfeye çıkardı ve tuvar yaptırdı. Çok başımızdakilerin eziyeti üzere bir de iş başıda iken Erzurum kfilesini kaldırır ve gidiş donuş 5 saatden fazla yola çıkarır erzak almak için onbaşların kamçısı aldın da yola devam.

12 Şaban (14 Ağustos) 1943 Cumartesi

Zoboglundan aldım yıkırmibeş. Sabah ıcdıma yapıldı. Kafiler ayrı edi. Kenç ehtiyar ayrıldı. Sonunu bekleyoz ne olacağını. Verilen emirler çok sıkı. Koyluler ile temas yok, birşey almayalım diye onbaşlar alınacakdan bir avanda çıkarsın diye ikiyüz kramlı ekmekde 10 kruş çıkarıyor.

13 Şaban (15 Ağustos) 1943 Pazar

Sabah eklısıya yapıdik dağda, tekml Rumlar ve Ermenılardan da vardı. Öğle yimegimizi yedik. Rahat ettik. Akşam defa paraklısı okuduk yine arkadaşlar toplandı. Akşam ay dutuldu. Saat 9.30 nda tekml kapandığında yatmış idim. Ne saat geldiğini bilmem.

14 Şaban (16 Ağustos) 1943 Pazartesi

Albay tefdişe geldi. Kenc kfilesi kazma kurek araba ile ihdıyarlar da taş taşımak ile çalışıyorlar. Ayaklarımın ışılığından işe çıkmadım. Papazoğlu ile çadırdı yatıyoruz. Bakalım ne olacak. Ne yimek ne ekmek ne karavana var.

15 Şaban (17 Ağustos) 1943 Salı

Emir üzere oturdüğümüz çadırlardan kaldırdılar ve biraz daha suya yakın gonderdiler. Her türlü ıskence yapılıyor. Vurmak, doğmek, ve ve kufur en eyi muamele. Bir mukellefi akşam zabıt duarak zabıde teslim ettiler. Cezalanmak için verilen ifadeler eyi.

16 Şaban (18 Ağustos) 1943 Çarşamba

Sabahdan ayaklarımın şişliği için işe çıkmadım. Lakin verilen emir üzere onbaşılara mukelleflere eyi bulunmalarını emir verilmiş. Hasdaları defa geri gönderdiler ve kantın acılması için emir verilmiş. Dünden bugüne işde hafiflik çokdur. Yarın ne kosderecek bilmeyiz.

17 Şaban (19 Ağustos) 1943 Perşembe

Dokdor geldi. Muayeneye cıkdık. Muayene neticesinde dizlerimdeki şişlik için kayıt etdiler. Hala bi cevap almadık. Okunan 16 ncı madde icindeki hasdalıklarda dahil olduğunu soyledılar.

18 Şaban (20 Ağustos) 1943 Cuma

Eskişehir valısı geldi tefdiş yapmak üzere. Mukelleflerden çoğu icap edeni soyledıkdən sonra Hamparsun hükümet tarafından tekml varlığının alınmasından ve ailesının orada ve kendisinin burada boyle beruşanlığının (tarh) olan varlığın verilemezliğini soyledi.

19 Şaban (21 Ağustos) 1943 Cumartesi

Sabahleyin işe çıkdık ve orada saat 10 kadar oturduk. Ondan sonra herkes yavaş yavaş çadırlara geldi. Ne kençlere ne de ihtıyarlara tazık var çalışmak için. Yalınız koyulure son derece bizler ile konuşmamak için sıkı tembih var. Hain olduğumuz için.

20 Şaban (22 Ağustos) 1943 Pazar

Albay gece gelip çauşu doğmesine göre bizlere şedit bulunmak için bugün de Stamboldan gelen yolcuları otomobili ile buraya kadar görüşmek için gönderdi. Sabah eklisia yaptık. Oğlenden sonra dereye endik çamaşırları ve vücudumuzu yıkadık. Açılan kantinden heç nızam yok, boyle giderse aç kalacağız.

21 Şaban (23 Ağustos) 1943 Pazartesi

Sabah çıkıp öyleye kadar güneşin karşısında oturmak ile varlığı ödeyoruz. Bu da tarihlerde hiç görünmemiş bir ceza ki diğer medeni milletler Türklerden ders almalılar ve ona göre ahaliilerine muamele yapınlar.

22 Şaban (24 Ağustos) 1943 Salı

11 tarihli gazetada mahlede yankin çıktığını Dımitronun, Kalyobının ve Savanın ve Mıhalin evlerinin yandığını okudum. Bizlerin evimiz için birşey yazmıyor. Bilmeyorum ne var ne yok. Burada da ayaklarım için ısırahatlıyım. Arkadaşlar da gıdıp oturup geliyorlar.

23 Şaban (25 Ağustos) 1943 Çarşamba

20 kruşa verdileri ekmek arpa ve mısır kocaından yınmez. Mıdeye ve bağırsakları deler. Dağ başında güneşin karşısında yemeksiz ve susuz oturmak ve geçen koyluden ekmeği ve yumurtayı zorla almak çünkü gendilerine öğle tembıh var bizler için. Hain vatanız deyi ya Allah.

24 Şaban (26 Ağustos) 1943 Perşembe

Albay ile Murat eşyalarımızı hopısını bağlatdıralr ve çadırlardan dışarı çıkartdılar hatta yüzümüzü dahi yıkatmadılar. Apdest bozaçaları çadırların arsına bısletdirdiler. Kokudan hasdalığın kelimesi de var. Nihayet tefdiş. Tefdiş esnasında da birkaç kışığı doğduler. Fazla eşyaların koli yaparak evlerimize iade etmemiz aksi takdirde vaziyet edeceklerini soyle...

25 Şaban (27 Ağustos) 1943 Cuma

Albay ile Mahmut bugün hiç görünmediler. Dunku şıtdete karşı bugün daha hafıfce. Yalınız onbaşılının para koparmak için şıtdeti var. Alınan para ile ekmek evelce de olduğu gibi arpa mısır

kavuzundan yenmez. İş olarak çıkdıkari güneşin karşusunda oturmakdan başka bir şey değil. İki gündür lodos, sıcak daha tesirli.

26 Şaban (28 Ağustos) 1943 Cumartesi

Sabahdan tefdişe çıktık. Ehdiyar kençleri ayırdılar. Kencler çalışmaya gittiler. Ehdiyarlar da bir muttet güneş karşusunda durtukdan sonra çadırlara dondük. Öğle defa icdima diye yola sıralandik. Ankara'dan gelen hıyet geldi keçdi. 7 otomobil Eskişehir gitti. Ne olacak bilmeyiz.

27 Şaban (29 Ağustos) 1943 Pazar

Ayru Ioannu.

Sabahda icdima diye çavuş hepimizi sıraya çıkardı, sonra barayı aldıktan serbes bırakdı. Doplanarak eklisiya ve mnimosino Kalbolıdı oğlu için yaptık. Ermeni ve moseviler de ıdırak etdi. O sıra seferberlik Muduru ve Albay da gelmişler. İhdiyaçlar için tetkik etmişler.

28 Şaban (30 Ağustos) 1943 Pazartesi

Tayyare ve Zafer Bayramı

Bugün tatildir. Hasdalarımız çokdur. Dokdor geldi hasdaları vizide etti ve ağırlarını hasdaneye kaldırdı. Nikolaidis ve Hacı Maksut da dahil. Yalnız bi Ermeniye bundan hayır yök ölecek diye kaldırmamış. Ne olaçak diye suale parayı verin kurtulun.

29 Şaban (31 Ağustos) 1943 Salı

Bugün evden Despina'nın mektubunu aldım. Yankin ve oraca ahvalden izahat yazıyor. Gönderdikleri haplar henüz alınmadı. Burada sabah dereye gidip süyü getirdikten sonra hemen icdima oldu. Defa yine manka ayırdılar. Güneşin karşusunda ehdiyarlar oturduk.

NOT

Oğle oldu. Baydosda makarna bışırdık. Oğlenden sonra işdi-
rahatlıyım diye işe çıkmadım. Bugünkü mektup beni çok sevin-
dirdi ve kalbim rahatlaştı. Vurmuş olduğum teliğraf ve mektup-
lar onları da telaşa düşürecek.

1 Ramazan (1 Eylül) 1943 Çarşamba

Isak Andoniyadis cenazesini sabah saat 9da yaptık. Romilos,
Leon, Kımayak, Turacoğlu nutu soylediler. Furuna Albay emri
üzere gittim ve ekmek harmanını gördüm. Arpa, mısır ve cuzi
puğdaydan olduğunu soyledim. Evlerinizde bundan eyisini mi
yıyordunuz cevabını aldım. Mahmut oğle icdiması yaparak ne
soylediğini kendisi de bilmeyerek defa çadırlara gönderdi.

2 Ramazan (2 Eylül) 1943 Perşembe

Geceki ruzkar gündüz de devam etti. Hava bulanık ve arada
rahmet de düşüyor. Yine iş başına çıkardılar. Sovuh ve ruzkârın
karşısında oturttular. Ben yine isdirahatlıyım. Alınan ekmek sa-
man kavuzlarından yinmez. Rüzkârlı hava ile yemek de bışireme-
diler. Posdaya mektup verd ve kart aldım.

3 Ramazan (3 Eylül) 1943 Cuma

Sabah doktor geldi. Yine ayaklarım için isdirahat verdi.
Raporlular çadırlarda oturacak ve vesıka de alaçaklar. Altmış ya-
şına kadar çalışmaya göturduler. Gidenler hiçbir şey yapmadık-
larını soylıyor. Altmışdan yokarısı güneş karşusunda. Teliğrafe
cevap aldım.

4 Ramazan (4 Eylül) 1943 Cumartesi

Deberikoğlundan Lira 10.

Sabahdan işe çıktık. Öğlene kadar güneşin karşusunda. Öğleden sonra dereye çamaşırları yıkamaya gittik. Alınan havadisler eyi. Eğer sahi ise. Yediğimiz ekmek yinmez halde.

5 Ramazan (5 Eylül) 1943 Pazar

Sabah eklısıada olenler icin mnimosino yapıldı. Lakin kefsizlik dolayısıle gidemedim. Çünkü geceden beri dort defa dışarıya çıktım. Öğlenden sonra biraz kesildi. Lakin dermansizlik var. Çambazoğlu ve bir mosevi ağır hasda. Vasil Kıryaziyi hasdahane-ye de konderdiler. Bugün vefat etti. Geri geldi.

6 Ramazan (6 Eylül)1943 Pazartesi

Cambazoğlu vefat etdi. Albay keldi ve sulet gosdereceğı yerde ateş buskurerek yanına giden hıyeti kovdu. Ve size ne koli ne para vereceğim diye tehditle gitti. Mahmudun isdifa ettiği soyleniyor. Ve altmış yaşından yokari kuyu başına endireceklerini soyleniyor. Hırsından ne kolı ne de paralarımızı veriyor.

7 Ramazan (7 Eylül) 1943 Salı

Çalışmamız güneşin karşusunda odurmak ve cefalanmak. Kençleri bizden birkaç adım uzakda çalıştırıyorlar. Yiyecek yok. İçerisi saman dolu. Arpa ekmeğı ve kumlu yirken dışlerin kıcırdısından yenmez. Albayın gonderdiği cürük kapak ve yiyecekler atılıyor.

3

Eylül
Septembre

Cuma

Vendredi

3 Ramazan

246-119

Sabah Sokkord, Jeldi yine ayaklarım
icin islahat verdi Rapor lulari
cadre larda oturacak ve vesile ile
çaklar Altınçı yapına kadar caly
maye götürdüler gidenler hiç
bir şey yapmediklerini söyleyece
Altınçıdan yakarisi Güneş Karpusya
teligrafe cevap aldim.

4

Eylül
Septembre

Cumartesi

Samedi

4 Ramazan

247-118

Se Bezi Koğlun dan Lira -10-

Sabahdan ise çikelik öğlene kadar
Güneşin Karşısında öğleden
sonra dereye çamaşır leri
yıkamaya gittik alınan
havada her ayı eğer sehiye
yedigimiz olmak yinmez held

5

Eylül
SeptembrePazar
Dimanche5 Ramazan
248-117

Sabah Eklisada o lenler için mini me-
sine yapıldı fakim Keşişlik de lağı
sola giden meclim gırtlık geceden
beru dört defa dışarıya gırtlık
oğlenden sonra beru kesildi fakim
derman sizlik var Camkarağlu
ve kirmasın ağar hasda Vafat Kır
yagiri hasda hanagode kondergiler

6

Eylül
SeptembrePazartesi
Lundi6 Ramazan
249-116

Camkarağlu Vafat etdi Albay Koldi ve
sulat gırtlık yerdı atış kuzku
rerek yanına giden kuzku korulu
ve sipe me kile ne Pare vore cıgır dıgır
dohidile gitti Mahmudun isidile etli
gı sızları yor ve allıms yagından
yotarı Kırkı karmı endire cık lar
ni sız karmı

8 Ramazan (8 Eylül) 1943 Çarşamba

Sabah icdimaya çıkıldı ve orada her vakit gibi kenç ehdiyar ayrıldı. Rüzkâr ve güneş karşusunda oturdük. Ogle kençleri ileru-ye ve ehdiyarları kuyu başına kaltırmak ısdediler, sonradan keri kaldı. Arada gitmemiz için rivayetler Mahmudun ağzından eşidiliyor.

9 Ramazan (9 Eylül) 1943 Perşembe

2 tarihli mektupda Zoboglu baresinin verildiğı.

Gece ve gündüz rahmet devam etti. İş başına Karaman, Teberik ve ben çıkmadık. İtalyanın teslimini eşıtdik. Rusların ilerlediğini ve alınan mektuplardan anlaşıldığına göre bizler için de yakında bir kararın çıkacağını soylemekdedirler.

10 Ramazan (10 Eylül) 1943 Cuma

Günlerin yaklaşığından mı yoksa başımızdakkilerin vahşeti ve zalımlığı gitgide artmaktadır. Babaları yerinde adamlara dilleri ağzında donmeyen onbaşılar bellerindeki kayış ile vurmak ve nezaketin kabul etmediğı sözleri sarf etmek... Adeta harp esirine olur gibi.

11 Ramazan (11 Eylül) 1943 Cumartesi

Nikolaki Cağanıs'e Lira 2,5

Cevdet Çetin sabah gelerek hirs ile çadırdakileri ve hasdaları dışarı çıkararak bir dakim kufur ettikten sonra Mahmuda çatar. Sen bunları çalıştıramazsan ben çalıştırırım der ve revır diye hasdalara ayrılan yerin boşalmasını emr etup Erzurumlulara gider.

12 Ramazan (12 Eylül) 1943 Pazar

Fukaralar için kruş 25

Musdafa Çamoğlu enişdesi bay Satılmış'dan yuz lira aldım ve kendisine bir pusula verdim. Yorko'dan tahsil etmek için. Allah dağ başında da kimseyi darda bırakmıyor. Yine ahbablar sağ olsunlar. Teberikoğlu'ya alınan verildi. Lira 10.

13 Ramazan (13 Eylül) 1943 Pazartesi

Bugünden itibaren işe başladık. Kazma kürek yol üzerinde dere acmak etraftan gelen sular gitmek için. İki defadır ölçuluyor, bicılıyor hiçbir iş çıkmaz. Yazılan gündelikler alınacak mı yoksa Bırnakaban gibi burası da patırdıya mı gidecek. İlerisi kosderecek bize.

14 Ramazan (14 Eylül) 1943 Salı

Tu Stavru

Sabah erkenden Eklisia yaptık. Sonra iş başına gittik. Öğle yi-mege donduğumuzda mektup ve kart aldım. Keza gönderilen kolu de gelmiş. Kazedaları da aldım. Tekmil arkadaşların yüzü güle. Nedir olan, vakalar için yalnız ağaların yüzü zehir saçıyor.

15 Ramazan (15 Eylül) 1943 Çarşamba

Namıma Teberikoğlu'na gelenleri aldım. Ve mektup da yazdım. Bildirdim. Bugün de her vakit gibi iş yerine gittik ve oturduktan sonra geri döndük. Ahalılar mükellefleri soymayı eyi bildiklerinden cürük armutları 40 k. ekmeyi de 17'ye alıp 30 kruşdan satmayı öğlendiler.

16 Ramazan (16 Eylül) 1943 Perşembe

Hergün için sabah ve öğle hatta akşam da çadırlarda yoklama sayarlar. Ne hesap ne aded bulabilirler. Nihayet akşam erken

paydos ederek yine yoklama oldu. Kafile kafile. Neticede bir kişinin firarı meydana çıktı. Siz bu firarlari soylimezseniz her vakit böyle olacak dedi.

17 Ramazan (17 Eylül) 1943 Cuma

Sabahdan sukunet ile izdimadan sonra iş yerine gedik. Öğle döndük yimeğimizi yer yemez saat 1.30 de defa icdima oldu. Yunan harbinde gibi İtalyanların baş kumandan değiştiği gibi bunlar da boyuna amir değiştiriyorlar. Ne oluyorsa netice yine odur. Zabit de saydı hesap buldu mu bilemem.

18 Ramazan (18 Eylül) 1943 Cumartesi

Gece radyo kazetasından Varlığın neticelemesi için Maliye vekiline verilen emiri Ermeni askerler getirdi. Tekmil çadırlara haber yayıldı. Ve herkes çadırlardan dışarı fırladı. Sabah teğmen 6.45 gece icdimaya topladı. Say say 580 kişinin hesabını olup bulamıyorlar. Artık harp zamanı ne yaparlar bilmem?

19 Ramazan (19 Eylül) 1943 Pazar

Fukaralar için kruş 25

Mohmıt Ali Paşa hanında bina memurluğu tehakut memuru Kemal'i zabit olarak başımıza getirdiler. Ne konuşma ne hesaptan haberi var. Yalnız aldığı emri ifa etmek için mukellefleri çadırlar arasına pıslatmeği ve yoklama yapmak için de saat 5den kaldırmayı biliyor. Vay gidi Cümuriyet Zabitleri.

20 Ramazan (20 Eylül) 1943 Pazartesi

İcdimadan sonra hasdalar çadırlarında isdirahat etmek isdilerse de vicdansız onbaşılar para almadıkları için olmadık muş-kullukleri ve eziyetleri yapmakdan durolmadıklarından doktoru çağırarak hasdaları ayırmağa mecbur kaldılar. Ruzkâr çokdur.

21 Ramazan (21 Eylül) 1943 Salı

9uncu aya girerken bugün sabah hava serince. Sabah icdimasını yapıldıktan sonra iş mahalline geldik ve orada otururken motor sesini eşittik. Ben vazife yapmak üzere ayrıldım. Bu esnada Mahmut arkadaşların yanına gelerek heç olmazsa bir gözcü dakin de bir memur gelirken ayakda bulunun cevabını vermiş.

22 Ramazan (22 Eylül) 1943 Çarşamba

Bugunku gelen 78 kişi 19uncu kfileden sonra kazetadaki varlık hakkında ek dolayısıyla olan sevinçler tekmıl suya düşdü. Ve herkes kendi kafasına göre ve kendi isdeğine göre fıkır beyan etmeğe başladı. Çoğu ümütleri kendi kıtmemiz için lakin bunlardan hiçbir vakıt böyle bir asalet beklenmez yaliniz harpdan.

23 Ramazan (23 Eylül) 1943 Perşembe

Bugün Karbıs Baykar vasıdasile 9,5 lira bir zarf içinde yuzu yazılı aldım.

Rıvayet altmışdan yokari Kuyubaşına eneceğimiz soylenüyor. Yeni gelen onbaşılar da bir geldiler bir dahi yanımıza gelmediler. Arpalı ve bayat ekmek yimeden usandık. Albayın emri böyleymiş.

24 Ramazan (24 Eylül) 1943 Cuma

Sabahdan çeşmeye gittim. Yıkandım ve orada bir torba buldum. İş yerine geldik. Yanımıza gelen çirkef onbaşı iki moseviyi doğdu suya gitmemeleri için. Onun üzerine tekmil arkadaşlar söz alarak onbaşıya hucum eddiler ve yapmış olduğu işden mahcup kaldı.

25 Ramazan (25 Eylül) 1943 Cumartesi

Krubumuz Neronlari para almak için ne eziyet yapmak lazımsa tuşunuyorlar ve tatbik etmeye çalışıyorlar. Hesabın altından

çıkabilirlermiş gibi icdimaya davet ederler ve içdimayı yapacak çavuş dadırlardan alacağını aldıktan sonra tamam emri verilir, bir mutdet arkadaşlar ayakda bekledikten sonra dağılınır.

26 Ramazan (26 Eylül) 1943 Pazar

Kantıncı Francı zabıtden izin alarak Sıvrıhısar'a erzak almaya gider. Orada albay görür. İzinsiz nasıl geldin diye hırslanır, masasının üzerindeki bulunan kırsdal okkayı savurur. Eğilmesi ile kendini kurtarır, cama ışabet eder, camlar kırılır. Tıvane adam nadimlinerek izin verir, ne olacak olsun gitsin diye.

27 Ramazan (27 Eylül) 1943 Pazartesi

Sabah işe çıktık. Saat 9da albay gelmiş ve bir emir bir saat içinde hiç çadır kalmayacak enecek ve hazır olacaklar der. Karanlık dereye gider, aynı muamelayı onlara da yapar, onları 1,5 saat daha içeriye gönderir ve rakıya oturur. Bize verdiği emri unudur, 6,5da bizim kalkmamızı söyler, kuyubaşına enmek için yola çıktık.

28 Ramazan (28 Eylül) 1943 Salı

Akşam dokuzda geldik. Çadırın içine kuç hal ile yellesdik ve düzeldirken teğmen gelir. Ne ehdizanınız varsa sabah yapıdıracağım diye söyler, gider. Sabah erken çadırı düzeldürken icdimaya davet etdiler ve oradan teğmen bizi çağırır, kelin çadırınızı düzel diye. Geldik düzelttik.

29 Ramazan (29 Eylül) 1943 Çarşamba

Bugün yeni emir üzere Erzurumlu ehdiyarları defa oradan kaldırmışlar ve bizim olduğumuz yere getirdiler. Bizim arkadaşları da Karanlık dereye gidenleri defa Gök bel getirmişler. Olan macaraları ve çekilen sefaletleri bir film ş' olmaluki metcanen para kazansın.

30 Ramazan (30 Eylül) 1943 Perşembe

Sabah kalkdik. Kahvaltımızı yapdik. Bir yandan Erzuamluların ehdiyar ve hasdaları yollarda kafiye halinde ve peruşanlıkla gelmektedir. Yolda duşenler vücüdlerinin muhtelif yerlerini yaranlanması karanlık yüzünden ve sizlayanlar bağırınlar hesabi yok. Emir geldiğinde bır takika da durmak bile yok. Ne olursa olsun. Hatda 40,5 derece sıçaklık ile ikinci defa olarak Gökbel mükelleflerini defa kaldırırılar çünkü verilen emir yanlışdır. Siz buraya gelmeyeceksınız, kalkacaksınız der ve çala kamçı oradan da kaldırır. Boylelikle cefalarını sıkıntıların sonunu bekleyyoruz. Akşam icdimasında çadır olmadığında çadırlarda mutlaka on gişi yatması lazımdır dediler.

1 Şevval (1 İlkteşrin) 1943 Cuma**Şeker Bayramı**

Bu sabaha karşı Büyük Alyanak vefat etdi. Albay bugün bayramını yapmağa bile güymedi. Zavallı Erzum krubunu yeni sefalet ve iskencelere sokarak gece yarılarında kadar oldukları yerden kaldırıp bizden ½ saat uzak çeşme yanına ketirdi.

2 Şevval (2 İlkteşrin) 1943 Cumartesi

Bugün Nafaa Vekili Seferberlik Muduru ve Albay kelmışler ve mutdet oturduktan sonra gitmişler. Mudure şikâyetler de olmuş. Öğlenden sonra çeşmenin yanındaki dereye çamaşırları yıkadık, temizlendik, geldik.

3 Şevval (3 İlkteşrin) 1943 Pazar

Sabah 9 ½ da Ğrigor Şışmanoğlu vefat etdi ve 5de defin etdik. Sabah icdima yapıldı. Kemalet ayrıldı, sonra hasdalar gitsinler dokdora muayene olsunlar dedi. Defa gitdik muayene olduk ve varis diye yazdı bu defa.

4 Şevval (4 İlkteşrin) 1943 Pazartesi

Sabahdan hava eyi. Dokdor yine geldi ve muayeneyi devam etti. Albay ile Suleymanin gidecekleri rivayeti var. Gökbelden de 47 kışı getirdiler. *Vatan* gazetasının baş makalesinin varlik için yazdığını lehimizde olduğunu soyleyorlar.

5 Şevval (5 İlkteşrin) 1943 Salı

Saat 3de çıkan fertına 3,4 çadır yıkdi. Sabah yapılan icdimada yine ehdiyar ve hasda raporlular ayrıldı. Akşam üzeri Albayın emirberi geldi, bir lışda ile onda hakiki kalacaklar yazılı olduğundan çoklarını düşünke aldı ve ora bura koşuşmağa başladılar. Beni sual etdiğinde taş da bile lışda icinde olduğumu soylediler.

6 Şevval (6 İlkteşrin) 1943 Çarşamba

İstanbul'un Kurtuluşu

Bugünkü olan icdimada şişman teğmen Kemali kurup amırı olarak tasfiye etdi ve bir dakım tembihlerden sonra hükümetin hakkımızda şefkat kararını sukünetle beklememizi soyledi ve çadırlarınızda rahat edersınız, ailelerinizin gelip görüşebilirsiniz.

7 Şevval (7 İlkteşrin) 1943 Perşembe

Bugün defa Çamcı tarafından icdima yapıldi. Öyle bereketli malız ki say say ne üçü ne hesapi bulunur. Nihayet vazkeçer. İcdimada posta geldi. Mektuplar okundu. 3 tane mektup aldım. 1 Despinanın 2 Dionisianin.

8 Şevval (8 İlkteşrin) 1943 Cuma

Bugün için iki defa icdima yapıldi. Altmış yaşından yokeri olanlari ayirdılar ve kayet hasdaları ki bizim için dokdorum verdiği karar ödemli diye taninmadi ilerude bakalım ne olacak.

9 Şevval (9 İlkteşrin) 1943 Cumartesi

Bugün sukunetden sonra Stampoldan Alyanağın cenazesını almak için morticiler geldi ve morticılarının Pıstof'a selam gönderdim pıradere soylemek için. Buraya geldik geleli arpa ekmeği yımeden ayzımız yara oldu. Stamboldan aldığımız haber yine aynı.

10 Şevval (10 İlkteşrin) 1943 Pazar

Sabahdan arkadaşların gitmesi ile Koço, ben ve Anasdas ortada kaldık. Nihaet bir çadır bulduk, oradan da dışarı çıkardılar. Kantının çadırını da aldılar. Yağmur altında eşyaları ordan oraya taşıyarak sırsıklam olduk. Nihaet eski, altında oturulmaz bir çadır altına ve yaşı toprak üstünde yatmağa mecbur olduk.

11 Şevval (11 İlkteşrin) 1943 Pazartesi

Tıfdık posdekisi aldım. Yatarak için Lira 3.

Hava bulanık, rahmet dolaşiyor. Çadırımız hiç oturulacak derecede değil. Bir eski çatır daha aldık üzerine atmak için yapabilirsek. Öğlenden sonra albay geldi. Pucer'e giderken uğradı. Birdakım emırler verdi uzakdan. Görüşümüz lakin ne idiğini bil-meyiz. Yarın meydana çıkar.

12 Şevval (12 İlkteşrin) 1943 Salı

Arkadaşların kençleri bugün çalışmağa çıkdılar ve bızleri kayit ederek alıkoydular. Komutanın paşı kantın hesabı için kalabalık olduğundan kendisini rahatsız etmedim. Bu akşam biraz sıcak yattık çifte çadır olduğundan.

13 Şevval (13 İlkteşrin) 1943 Çarşamba

Gece yağın şıtdetli yağmurdan sonra sabah ayazını yidik. Ve sonra komitan kalktığında defa yine kendisine muracaat ettim. Dokdor kelecek. Keldiğinde kel de bir rabor alalım, seni oraya göndereyim deyi soz verdi. Bilmem ne derece sozleri hakikattir.

14 Şevval (14 İlkteşrin) 1943 Perşembe

Sabah gelen Ermeni askeri dokdora komutanın emri üzere çıktım. Ayaklarıma bakmak üzere bakdi, nihayet bilmem annadı annamadi, duzlu ekçi et yeme diye beğrız verdi. Kendisinden su-alimde ne yiyeceğim burda diye, bulanani cevabını verdi.

15 Şevval (15 İlkteşrin) 1943 Cuma

Sabaha karşı bir telaş, dokdordan morfin arayordı. Sabah ıcdımasında öğrendiğime göre geceki ıcdıkları icretndan komutan rahatsız olmuş ve mide sancısına dutulmuş. Hergün için bizlerden de birkaç kişi kılolarinen raki ıcıyorlar. Öyle olur.

16 Şevval (16 İlkteşrin) 1943 Cumartesi

Geceki yağın şıtdetli yağmuru gündüz de devam etti ve yağmurun altında eti kavurdum ve pıraf bışırdım. Öğle ve akşam yedik. Mektup yazdım eve. Bugün arkadaşlar da işe çıkmadılar. Herkes çadırlarda oturdular.

17 Şevval (17 İlkteşrin) 1943 Pazar

Bugün sabah erken 20nci katile geldi. İki partide arabalar üzerinde yağmurdan ıslanmışlar ve gece arabacıların tazyıki üzerine yola çıkmışlar. Öğlen üzeri Alamanın oğlu da kaçan yakalanmış ve onu da getirdiler. Hepsini de Sıvrıhışar'a götürdüler aranmak için.

18 Şevval (18 İlkteşrin) 1943 Pazartesi

İşe kait oldug...

Bugün posda ile gönderilen parayı, 25 L. aldım. Sabah ıcdımadan sonra defa komutan ıcdıma yaparak hastaları ayırdı ve raporlu ısırahatlı olmyanları işe gönderdi. Biz de çadırdı kaldık ve çamaşırları yıkadım. Hava bulanık, ekmek daşlü ve samanlı.

19 Şevval (19 İlkteşrin) 1943 Salı

Gece hava bulanık ve tehşetli çığ düşüyor. İşe çıkmak için bugün de yine sıkı tefdişler var. Hatda raborlari dahi tanımak ısdemeyorlardı. Bilmeyoruz yarın ne muamele yapacaklar. Sava Turacoğlu Mahmutdan iki tokat yedi.

20 Şevval (20 İlkteşrin) 1943 Çarşamba

Sabahdan dışci Pesdemalçıyan istirahat yazmadı. Tekmil Ermeniler ısdırahatlı. Biz de bir aksi muameleye oğramayalım diye Papaz inan dağın arkasından dere içinden kayaların arasında temizlik yaptık. Papaz ayaklarımız buralara da basacakmış.

21 Şevval (21 İlkteşrin) 1943 Perşembe

Sabah işyerine kadar gittik. Öğlen gelup yimeğimizi bışırdık yidik. Bursa'dan gelen mukelleflerden 2 gişi beşyüz liralik oldığından bırakılmış, evlerine döndüler. Biz de yine Papaz ile dünkü yere gelerek mektuplarımızı yazdik ve biraz da temizlik yaptık.

22 Şevval (22 İlkteşrin) 1943 Cuma

Zafiri Doksaki'nın vefatı ile ümumi kafilenın zayatı 15 kışı oldu ve bugün rahmetliü Beybınar koyu karşusındaki kamplarının civarına tefni etdik. Yine aynı okumak üzere tekmil arkadaşlar hazır bulunarak saat 4'de mezara kondu.

23 Şevval (23 İlkteşrin) 1943 Cumartesi

Hava rahmetli olduğundan işe çıkmadım. Kuru fasulya pışırdım yağmurun altında yaş yakacak ilen. Verdikleri ekmek 210 kruşa yinmez halde çünkü taşdan ve kıçirtıdan yinmez. Bahusus arpa samanından.

24 Şevval (24 İlkteşrin) 1943 Pazar

Bugün Stambol'dan ziyaretçiler gelmiş. Sotırın kâtıbı de ehtı-yarlar kambına gıtdiler. Görüşmek için gidip gelirken eyice yağ-mur yemişler ve islanmışlar. Görüşebildikleri yalnız 1 ½ saat. Onu da onun bunun sualımdan kendileri vakit bulamamışlar.

25 Şevval (25 İlkteşrin) 1943 Pazartesi

Bugün 16 nci vefat Yosif Topaloğlu'nun. Sabah ve keceden sıs ve rahmet rutubet devam ett. Albay keldi ve komutan çadırların eyi olmadığından soylediğinde Ankara'ya kideceğini, orada ne olacağını gorusuruz demiş. Ahmet Emin Yalman'a doa etsınler belki kurtulurlar.

26 Şevval (26 İlkteşrin) 1943 Salı

Ayiu Dimitriu

Sabah hava yağmurlu olduğundan işe gidenler de geri döndi. Öğlein hava biraz acıldığında defa icdımaya çağrıldık. Komitanın huzurunda olan yoklamada 43 kışının mevcut olmadığı görü-lunce komutan kızdı ve sizler ile bu kadar lağubali olmak doğru değilmiş dedi.

27 Şevval (27 İlkteşrin) 1943 Çarşamba

Hava yine yağmurlu. Sabah işe çıkdılar. Dişci Pestemalcıyan'a zorla ısırahat yazdırdık. Yimek yapmak üzere hatda kendisine yalnız burda birbirimize ehdizalığız deyi soylediğimizde mesulı-yetden bahsetti. Lakin dindaşları hepsi çadırlarda yatıyorlar.

28 Şevval (28 İlkteşrin) 1943 Perşembe

Sabah icdımasında olanların mektupları verildikten son-ra Teğmen Ankara'ya kideceğini ve yakında geleceğini soyledi. Karalı olası Bayramları için 3 gün tatil yapdı. Öğlen baydosunda

kuyu başında toplandık ve kendisini selametledik. İnşalah hep birlide döneriz deyi teselli yapdı. Bekleyorüz.

29 Şevval (29 İlkteşrin) 1943 Cuma

Cumhuriyet Bayramı

Bugün için Alaman oğlu ile ve 3,4 kışı bizimkilerden kacdılar. Lakin Alamanı aradılar. Saet trne binemedi iseler Bicerden mut-laka yakalanacaklar. Çalaş da gitmek isteyordu lakin cesaret ede-medi. Her vakit gider yine burda. Çamaşırları ve başımı yıkadım, temizlik yapdık.

1 Zilkade (30 İlkteşrin) 1943 Cumartesi

Çalaş kacdı.

Dün albay keldi. Bayramı teprik etti ve birdakım nasıhadler-den sonra herkes ile hasbihal oldu. Lakin Erzurum krubunda da yine asaletını gosdermiş. Ahmet Emin Yalman'ın yazdiklari bı-zım vaziyetimizi güçleştirmiş. Matbuat serbestir. Bizim kabihatı-mız nedir demişsek duzelır dedi.

2 Zilkade (31 İlkteşrin) 1943 Pazar

Sabahdan kalkdik ve herkes hazirlik ederken birde onbaşılari-nin düdük sesleri eşıdıldı ictıma için. Mahmut gelmiş porderolari imzalamak için. Kûya para verecekler pazenlerine Lira 11, 8, 4,5, 2,5-. Nihaet 31 kruş veriyorlar. Nihaet herkes dağıldı, biz de ekli-sayı yapdık. Sonra almış olduğum eti kaydattım.

NOT

Bu mıyanda kamplardan ehtıyarlara gidiyorlardı. Gelen ziyaret-cileri görmek için Kalsoğlu İosif de gelmiş ve Muradoğlu Yorko benim için ayıdır diye soylemiş. Akşam üzeri Albay caz göndermiş koya eylensinler diye. Birdakım hafif Yahudi ve Ermeniler eylendi.

3 Zilkade (1 Sonteşrin) 1943 Pazartesi

Sabahdan öğleye kadar ayaz bek çok idi. Hepimiz de üşüyordük. Öğlenden sonra çatırların arkasındaki dere kayalıklarına gitdik. Orası bek o derece değildi. Orada temizlik yaptık. Sonra Papazoğlu kok çıkarmağa başladı, ben de kayaların arasında dağ adami gibi oturuyordum. Sayeyi Cumhuriyet.

4 Zilkade (2 Sonteşrin) 1943 Salı

Sabah iş yerine gittik ve orada öğliye kadar oturduk ve mektuplarımızı aldık. Öğlenden sonra her vakitki gibi yerimize gidererek lazım gelen temizliği yaptık. Ve birkaç daha mukellefler ile kayaların arasında oturarak vaziyetımızden bahsettik ve ne vakit kideceğimizi düşündük.

5 Zilkade (3 Sonteşrin) 1943 Çarşamba

Gece nodosdan sonra sabah ayaza cevirdiğinden işe çıkmadık. Lakın öğlenden sonra kurup amırı dinen vicdansiz gelerek saat 4 de koya iş yapılacaktı gibi işe çıkardı. Tekmil hasdalar ve raporlular hiç kimse tefrik olmaksız soğğun karşısında durmak için çıkdılar.

6 Zilkade (4 Sonteşrin) 1943 Perşembe

Sabahın rutubeti ile yine hepimizi iş yerine göturdüler. Orada öğleye kadar yaş toprak üstünde diraldikden sonra geri dondük. Biraderın mektubunu aldım ve cevap yazdım. Öğlenden sonra yine iş yerine gittik. Biraz oturdukdan sonra çadıra dondum geldim.

7 Zilkade (5 Sonteşrin) 1943 Cuma

Dokdorun Mosevi hasdayı vizitasından ileri gelen hatışeden Albay haberdar edince hemen otomobili ile kambımıza gelerek once sert bulunarak sonra Lazaridis'in müracaatı üzere yumuşak ve kerek Albay kerek Dokdor ve etraftaki mukellefler ceryan eden vakadan ağlarlar metanet tavsiye ederek Albay bırakir gider.

8 Zilkade (6 Sontеşrin) 1943 Cumartesi

Mektupların gelmesi ile Bali mektup başına 5 kruş masarif var diye isdedi. Mektupların sayılmasını keza gazetaların da ve ona göre herkese ne düşerse versinler dediğimde Ayanoğlu da Moseviler'le bir olarak elimde mektupları aldıla, isdedikleri parayı 90 mektupdan topladılar.

9 Zilkade (7 Sontеşrin) 1943 Pazar

Sabahlayın ekısayı yapıdıktan sonra öğle yimeğini yedik ve ehtıyarların kampına gittik. Orada Zoboğlu'nun oğlu Mihal geldi, görüşdük. Ve mektup verdim. Tevzi olacak para için Yörko benim için de soylediğinde Karamanoğlu bu olmaz yapacağı yerde bozar deyı soyledi.

10 Zilkade (8 Sontеşrin) 1943 Pazartesi

Mihail Arhangelu

Öğleden sonra icdıma olarak mevcudu tamamlamak isdediler. Hepimiz toplanarak birer birer isimlerimiz okundu ve sonra iki asker arasından kecdik. Esas mevcuddan iki kışı da fazla geldiler.

11 Zilkade (9 Sontеşrin) 1943 Salı

Geceki kuvetlı lodosdan sonra rahmete cevirdı. Sabahdan öğleye kadar devam etti. Öğleden sonra işe çıkarmak isdediler ise de kerı kaldı. Sabaha kadar yeni gelenler ve eskiler yağmur altında ve ruzkâra karşı kaldık. İşde boylelikle cehennemimizi çekiyoruz.

12 Zilkade (10 Sontеşrin) 1943 Çarşamba

Yorki Muradoğlu gittiği...

Dun için Solu ısmında biri Nafia mufettişı geldi ve vaziyetımızı tefdiş etti. Lakin annatıklarına göre en fanadik kair muslum düşmanı imiş. Çünkü kendisini evelce askerlikden tanıyanlar varki siz artık Stanbol'u ünütun diyen zat bu imiş. Hair bekle bundan.

13 Zilkade (11 Sonteşrin) 1943 Perşembe

Geceki ayazdan sonra gündüz hava nisbeten eyi idi. Her günkü gibi mukellefleri iş yerine çıkararak orada herkes sıyasetten yahot vaziyetımızden bahsederek vakit geciriyoruz ellerinde kazma kürek ve arapa ile. Gorenler de çalışıyorlar zanederle yalnız oturmak.

14 Zilkade (12 Sonteşrin) 1943 Cuma

Yeni gelen Zeki Çavuş ile Kurk onbaşı para almak için mukellefleri daha fazla sıkıştırmağa başladıklarından çadırdan çıkar-ken vurmak, apdes bozmaya gidenleri dovmeek oldu hatta dayak yiyenlerin içinde Varon ve Pursalı Izrael Aydoğan apdes bozar-ken dayak yidiler.

15 Zilkade (13 Sonteşrin) 1943 Cumartesi

Bu gece teğmen Kemal'in gördüğü ruyaya göre koya mukellefler hep kaçmışlar. Onun üzerine kalkar, gece tekmiil çadırları gezer, lakın onbaşılarının yüz bulduğundan bu sabah yine Pursalı bir mukellefi dıpcık ile vururlar. Bay Kinhaldi düşer, dokdoron yardımı ile cadıra getirdiler.

16 Zilkade (14 Sonteşrin) 1943 Pazar

Sabah eklisia yaptık. Öğlene doğru mukellefler A kampına gitmeye başladılar. Hava her ne kadar da çok rüzkârli ise de tatil fırsatından çamaşırları yıkatım ve dikilecekleri dikdim. Papaz mektup yazıyordu ve ağlayordu. Birde Stavrıdis'le Papazı çağırdılar ziyaret.

17 Zilkade (15 Sonteşrin) 1943 Pazartesi

Bu gunumuz sukunet ve vukuatsız gecdi. Her vakit gibi sabah 8,30 da iş başı düdükleri vurdu. Ve herkes kazmayı kureği arabayı alan yola çıkdı lakin gecenin ayazı sabah saat 10 kadar devam etti. Sonra biraz vicütlerimiz isindi. Bugün de böyle keçdi.

18 Zilkade (16 Sontеşrin) 1943 Salı

Hava eyi ve güneşli, vukuat yok. Yalnız A kampından ve B den Fındıkluyan ve Kataropulos ve sair Ankara'ya gönderilidiler. Ve akşam üzeri kürkcü Beiko mukellef olarak geldi ve bir Pursalı A kampında vefat etti. Rivayet kaymaz koyune kalkmazdı.

19 Zilkade (17 Sontеşrin) 1943 Çarşamba

Hava eyi ve güneşli. Yol üstünde dereleri temizlemek için işe çıkıldı. Arkadaşlarile oturtukdan sonra öğle yimeğine döndük. Oğlenden sonra yine işbaşı. Eski hava eski tertip. Akşam geri donmek. Bu esnada ne vakit gitilecek bahsi her vakit mevcud.

20 Zilkade (18 Sontеşrin) 1943 Perşembe

Gece ve sabahın ayazi dökunaklı. Otların ustunde düşen kı-rağılar. Sabah güneş çıkmış. Kar da mevcut. Oğleden sonra diğer mukellefler de bizim yanımıza geldiler. Ellerinde arapalarla yol üstunde dolaşmak, koya iş yapıyor. Albay Ankara'dan dönecekmiş.

21 Zilkade (19 Sontеşrin) 1943 Cuma

Geceleri ve sabah ayaz çoğalıyor ve şittetine güneş çıkdıktan sonra da devam ediyor. Onin için iş mahalinde de üşümek var. Lakin rahat yok çünkü Polatlılı Izet çavuş anafor almak için arada arkadaşları rahatsız yapıyor. Metalik veren yok.

22 Zilkade (20 Sontеşrin) 1943 Cumartesi

Sabah ayaz ise çıkdık ve iş yerinde mektubu yazdım. Öğle döndüğümüzda yimek yedıkdıktan sonra kök toplamaya gittik. Birer çuval topladık ve 8 kilodan 30 kruşdan komur aldım yimek bısırmek için.

23 Zilkade (21 Sontesrin) 1943 Pazar

Mektup Stambol'a.

Isodia.

Sabah hava eyi idi. Eklısamızı yapıdık ve mnimosıno da. Öğle yımegımız yedikden sonra çamaşırı yırtığını dikdim ve yatağın otunu kabarttım. Akşam Kalibolidıs mektup ile 30 lira para ve geat verdi. Enişdesı getirmiş.

24 Zilkade (22 Sontesrin) 1943 Pazartesi

Mektup Stambol'a.

Sabah hava eyi işe cıkıldı. Öğlen içdımaya davet isimler okundu. Sonra kazma kürek araba toplandı. Albay geldi teğmene hırslandı. C kampına gitdi ve dondukde Akhisar'a gidileceğini söyledi. Hasdalar ayrılısın diye soylediler. Ayrıldık. Bekleniyor harakat.

25 Zilkade (23 Sontesrin) 1943 Salı

Sabahdan akşama kadar içdımadan sonra malzemeyi topladılar. Ve noksan gelen kazma, kurek için 141 lira topladılar. Bunları arada satan ve gömen de olmuş. Nihayet Mahmut tabi ben sizden memnun değilim siz de benden demiş, bara alamadığı için.

26 Zilkade (24 Sontesrin) 1943 Çarşamba

Bugün için Moseviler'den Bindo vefat etti. A kambında dün gelen çocuklarına sağ iken gosdermemişler lakin ölüsünü bugün Stambul'a goturmek için teşlın ettiler. Aksan da Dımitrı Esnafoğlu'nun vefatını eşittik. Yarın cenazesi olacak.

27 Zilkade (25 Sontesrin) 1943 Perşembe

Ayias Ekaderınıs

Geceki lodosdan sonra sabah yağmur devam etti ve akşama kadar yağdı. A kampına giden Franci Albayın emri yalnız 3 gişi burda kalacak, diğerleri hep gidecek demiş. Dokdor gelip muayene edecekmiş. Almanlar Kiyef'e hucum etmişler. Sofya bonbardımanı.

28 Zilkade (26 Sontesrin) 1943 Cuma

Bu günümüz de Anadol'un soğuğu ile çadır altında ve hergün çıkan esassız rivaetlerle gidiyoruz geliyoruz. Boş sözlerle geçiyor. Yalnız ortada bir hakikat yok, herkes kendi arzusu üzerine bir rivayet çıkariyor ve oylelikle günler keciyor.

29 Zilkade (27 Sontesrin) 1943 Cumartesi

Geceki şıttetli yağmur gündüz da devam etti. Ve ara sara kar atacak gibi idi. Arada bir havanın eyileşmesi cesaret de veriyordu. Lakin en korkünç ortanın çamuru ayağını basdığın yerde kalırsın, eyer kaldırırsan 5 kilo camur kaldırırsın.

30 Zilkade (28 Sontesrin) 1943 Pazar

Geceki rahmetden sonra sabah 9,30 kadar ortayı sis kapladı. Sonra açıldı biraz güneş yüzü gördük. Çamaşırları yıkadık. Rüzkâr ile kurutduk. Albay geldi ve akşam A kampından Vraiko gönderilen paketi ve mektubu getirdi.

1 Zilhicce (29 Sontesrin) 1943 Pazartesi

Mektup

Hava yağmurlu. Sabahdan sonra acdi ve yımeğimizi bışırdıkdikden sonra çamaşırlardan eskileri yamadık. Bir de Konstantin Dimekopulos'un vefatını eşittik. Ve kıtıyaya kıttık. Ve kalabalık

icinde defn ettik. Geldik. Orada da ne olacağımız suali ve birşey bilmemek.

2 Zilhicce (30 Sontęşrin) 1943 Salı

Andreu Aposdolu

Gece hava yıldızlı. Sabah eyi ve güneşli. Öğleye doğru bir sıs kapladi ortayı. Sonra acdi. Temizlik yaptık. Döndüğümüzde son kafileden Griğor isminde bir mukellef odun toplarken onbaşı vurmuş, keser ile sırtını moratmış, tışını çıkarmış. Teğmene muracaatında, Oğlum ne yapayım ısdida da yapsan mahkumsunuz cevabını almış. Başımızdaki inzıbat amırından boy cevap eşidilerse artık onbaşılar ne kadar cesaret alır ve ne yapması lazım gelir, olan muameleden anlaşılır ve ona göre dikeerlerinin cesareti olur.

3 Zilhicce (1 İlkânun) 1943 Çarşamba

Mektup

Sabahdan hava acik ve güneşli. Yoklama yapıldi sonra serpest pirakdılar. Sabah erken pazara gidenlerden yiyecek alanları onbaşılar doğmeye başladılar. Lakin sapurlu olduklarından vukuat cikmadi. Hanrı Ştermi Hortı koyunda yapıl arama.

4 Zilhicce (2 İlkânun) 1943 Perşembe

Sabah rüzkâr. Öğle yağmur başladı. Yarın yahot obur gün kalkaksiniz deniyordu. Akşam üzeri komutana muracaat ettik. Lıside gonderdi. Kalmak isdeyenlerin ona cevap almaksiz dar vakıt yarın sabah kalkıyoruz emri geldi. Sabah ne olacak.

5 Zilhicce (3 İlkânun) 1943 Cuma

Akşamki umutsuzluktan sonra gece 11 de radyo havadısı bırakılmamız için alınan havadis sevındırdi ise de teredutde kalmışidık. Sabah albay sevk için geldi ise de Kaymakamın gelmesi ile

haber esaslasdı ve gideceğımızı muzdelediler. Yalınız katile sıra-
sında haksızlık oldu.

6 Zilhicce (4 İlkânun) 1943 Cumartesi

Çeşit muskullukden sonra saat 11 nufuslari aldik. Sabaha ka-
dar titiredikden sonra Bicer yoluna revan olduk. Arada anafor
vermek üzere biletleri aldık. 12 gece hareket edemedik sabaha.

7 Zilhicce (5 İlkânun) 1943 Pazar

Saat 8 hareket Bicer.

Ayazda bekledikden sonra titreyerek biş toprakli ve 3'ncü bilet
vererek yuk vakonlarına girdik. 8 sabah hareket ettik. Öğle 1de
Eskişehir'e geldik. Yemek yidikden sonra vagona girdik hareket
etmek için. 2.10 gece.

8 Zilhicce (6 İlkânun) 1943 Pazartesi

Ayiu Nikolau

Eskişehir hareket ettik. Tekmil stasyonlarda ara sara bekle-
dikden son nihaet tekmlinin arzusu üzere selamet Haydarpaşa
Stasionuna sabah 6 da keldik. Stambol'a gecmek için vapore gi-
rerken mukellefden birisi denize düşdü lakın kurtuldu.

9 Zilhicce (7 İlkânun) 1943 Salı

Sabahdan aksama kadar tanıdik ve ahbapların görmek için gel-
dikleri ve tesellileri hepsinin doası gekmiş olsun selamet geldiğimiz
için seviçleriden anlaşıyor ki bızım için eyi fikir besleyorlardı.

10 Zilhicce (8 İlkânun) 1943 Çarşamba

Yorki Gavrilidis'e bıraktığım altın lira 3 adet Reşat temiz.
Aldığım sapka lira 20. Ve bıyasada ahbaplar ile görusduğum
Karamanoğlu evine vızıtaya gittik.

Varlık vergisine dair mühim bir karar Çalıştırma bölgelerine sevk edilmiş olan mükellefler aileleri yanına dönüyorlar

Bakiye borçlarını ödeyebilmeleri için bu vatandaşlara
huzuru kalp ile çalışma imkânı verilmiş oluyor

Buna rağmen borçlarını ödememekte temerrüd edenler
hakkında tahsili emval kanunu hükümleri tatbik olunacak

Ankara, 1 (TASVİR)

Malîhiyetli mahkemeden aldığı
maîlûmatla göre, varlık vergisi borç-
larını kanunun tayin ettiği maddet
içinde ödememelerinden dolayı çalı-
şma mükelleflerine tabî tutulmuş o-
lan vatandaşların, risle ve iş muht-
lâlarında çalışarak, bakiye borçlarını
ödeyebilmek imkânlarını bulabilmek-
leri için aileleri nezdinde işdevri mü-
kurrelce teşkil olunmuştur.

Bu tedbirin alınması ile iş muhtlârların-
da huzurla çalışarak borçlarını bul-
abilecek olan iyi niyetli vatandaşlara
bakiye borçlarını ödeme için kü-
çük kolaylıklar temin sucağı tat-
bulanmaktadır. Görülüyor ki kolaylık-
lara rağmen borçlarını ödemeyen te-
merrüd edenler hakkında tahsili em-
val kanunusun hükümlerinin tatbi-
kine devam olunacaktır.

Hükümetin teşkil ettiği alâdetinde yanlarına ömerek olan varlık vergisi mükellefleri geçen yıl varlıklarını
ayrıştırlarken... Şağıdaki resim mükellefler çalışma bölgelerine varduktan sonra alınmıştır.

Suriye

Tasvir-i Efkâr, 3 Aralık 1943.

12 Zilhicce (10 İlkânun) 1943 Cuma

Mehmet Bakıroğlundan borcuna karşı aldım lira 5.

14 Zilhicce (12 İlkânun) 1943 Pazar

Ayru Spırıdonos

18 Zilhicce (16 İlkânun) 1943 Perşembe

Mandra mağazasının sahibinin Karakoy'de gordım. Ve ken-
disile Eminönüne kadar görüşerek gittim. Yine merak etmeyim
benim için düşünceğini söyledi.

19 Zilhicce (17 İlkkânun) 1943 Cuma

Çarşıya giderek Stavro ile görüştim ve Bazar gününden itibaren vereceğini söyledi. Havanın çok soğuk ve yağmurluğundan akşamdan evel eve gelmeğe mecbur aldım.

21 Zilhicce (19 İlkkânun) 1943 Pazar

Stavro Makrıdisden deri hasabına Gavrilidis vasıdasile aldığım lira yüz adet 100 Yetsımani Seferoğlu'ya verildi. 100 lira borca mahsuben.

22 Zilhicce (20 İlkkânun) 1943 Pazartesi

Despina'nın Dr. Cevat tarafından muayenesi ve sayım mevcuda kendisini iyi bulduğunu söyledi. Tartısı Kilo 60.400 benim tansiyonum ise 14,5 - 9 dur dedi. Eyidir merak edilecek kayde yokdur her ikiniz için dedi.

24 Zilhicce (22 İlkkânun) 1943 Çarşamba

Mandraya alınan kuvertur kilo 5.08 dir lira 40

Şokolatın fındık ve üzümler kilo 50.475.lira 23.75

Mahsupen aldım lira 5.

25 Zilhicce (23 İlkkânun) 1943 Perşembe

Mandraya alınan klikoz kilo 6.200 3,5 lira 21.70

Keat helva 1000 15 kruş lira 15

26 Zilhicce (24 İlkkânun) 1943 Cuma

Mandraya alınan

Kuvertur kil 5.08 lira 40

Şokolatın bademli ve şamfısdıklı kilo 4 0475 lira 19.

27 Zilhicce (25 İlkânun) 1943 Cumartesi

Hrisduyenna

Gecen seneye nisbeten bu sene Hrisduyennayı farklı olarak yaptık. Aile ve çocuklar arasında dağ başlarından kurtulduk. İlerisi daha iyi olması için temenni edilelim.

28 Zilhicce (26 İlkânun) 1943 Pazar

Eklısıy Beyoğlundaki dinedik ve orada görüştüğümüz tanıdık ve ahbabların görüşerek herkesin hoş amedisini kabul eyledim. İlerisi daha iyi olmanın dua ve arzularını beyan eylediler.

29 Zilhicce (27 İlkânun) 1943 Pazartesi

Bıyasaya enerek orada vakit geçirdim. Öğle yemeğine eve dondum defa aşağıya endim. Bir hakkımızda enteresan havadis eşidilermi diye hep görmüş olduğum mukellef arkadaşlar da benim aynı yaptığımı yapıyorlarmış.

1 Muharrem (28 İlkânun) 1943 Salı

Çarşıya gitdim Stavro'yu görmek için. Kendisi bulunmadığından haber prakdim. Kelip göreceğini, onun üzerine Gavrilidis efendiyi bırakacağım diye söz verdi.

2 Muharrem (29 İlkânun) 1943 Çarşamba

Bugün için Stavro'yu bekedim gelmedi. Lakin aradan almış olduğum malumatlar bek hoşuma gitmiyor. Onun için bay Yorko'ya fıkrımı söyledim. Pek o dereceye gideceğini ummayorum dedi.

3 Muharrem (30 İlkânun) 1943 Perşembe

Stavro Makrıdis'den Gavrilidis vasıdasile alınan lira 50. Her ne kadar da iki haftalık getirecekse de ancak yokarda görülen

mikdarı ketirmiş ve Yorko'ya prakmış. Kusurunun tahsil meselesi fikrini gösderecek.

4 Muharrem (31 İlkkânun) 1943 Cuma

Düinku almiş olduğum bay Kozmeto'dan kart ile bay Fuatta gittim ve kendisini buldum. Benden evel bir tanımadığım zat da girmiş idi. Ben de girerek kartı kendisine verdim, okudu. Ve ne iş isdediğimi sordu yanı ayakdami yoksa başkami ve onin üzerine her ne olursa diye cevap verince evelce ne yapıdığımı sordu.

Üncu olduğumu ve varlıktan yeni geldiğimi soyleyince ben bay Kozmeto'ya haber eylerim cevabını aldım. Bu halle eskı sene-yi kapayorum. Yeni nasıl açılacak bilmem.

**GÜNLÜĞÜN
GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİYLE HALİ**

13 Muharrem (20 Ocak) 1943 Çarşamba

Radyo gazetesinin Başvekil Saracoğlu'nun Varlık Vergisi için *Times* gazetesine beyanatı olan maddi hataların düzeltileceğini söylemesi.

14 Muharrem (21 Ocak) 1943 Perşembe

Yazıhanenin ve evin haciz olduğu gün. Felaketin başladığı gün.

15 Muharrem (22 Ocak) 1943 Cuma

Müdüriyet vasıtasıyla Kadıköy Moda Palas Oteli'ne sevk olduğumuz [gün].

Üzerimdeki 25 lira ile çakıyı Müdüriyet'te aldılar.

Karamanoğlu, Kesimidis, Papazoğlu, Setrak, Viktor, Benardeti, Bembasat ve başkaları, Fındıklıyan.

16 Muharrem (23 Ocak) 1943 Cumartesi

Moda Palas'ta yemek, yatak, kahve. I. Şube memurları geldi, beni tahkikat etti neyim var diye. Korkma, burada kalacaksınız, dediler.

17 Muharrem (24 Ocak) 1943 Pazar

Moda Palas'ta yemek yatak.

18 Muharrem (25 Ocak) 1943 Pazartesi

Moda Palas'ta Triandafilya ve Kipro ile çay. Öğle Triandafil ile yemek yedik.

Çay 2, yemek 1.

Maliye memurları tarafından mal ifadesi alındı.

19 Muharrem (26 Ocak) 1943 Salı

Moda Palas'ta Heyet tarafından teftişimiz kemâlât noktasında.¹

Ihlamur 1.

Vücudumda rahatsızlık.

Radoviç, Naum ve Hacopulos muallim yoklamaya keldiler.

20 Muharrem (27 Ocak) 1943 Çarşamba

Yorgo ile Diyonisia geldiler. Bugün için Diyonisia, Gavrilidi ve Radoviç ile görüştük.

Akşam 7.30['da] istasyonda Triandafil ve oğlum Niko ile vedalaşarak Eskişehir'e hareket ettik.

21 Muharrem (28 Ocak) 1943 Perşembe

Sabah 6.30['da] Eskişehir'den hareket. Saat 2'de Ankara. Ankara'da birkaç dakika durduktan sonra hareket ettik.

22 Muharrem (29 Ocak) 1943 Cuma

Bu sabah saat 4'te Kayseri'den Sivas'a hareket. Kaloriferleri kestiler, soğuk [eksi] 35.

12.20['de] Sivas'tan hareket. Burada Yani Devletoğlu ile görüştük, ağladı. Rasim, işlemin açılması için uğraştı.

1 Tamamlanma aşamasında.

23 Muharrem (30 Ocak) 1943 Cumartesi

12'de Erzincan'dan kalktık ve sabah 6'da Aşkale'ye geldik.

970 N[umaralı] Rasim polis ile eve haber gönderdim. Müdüriyetin polisi.

Yatak parası bugünden başlar.

24 Muharrem (31 Ocak) 1943 Pazar

Pırnakapan köy[ün]de birinci gün.

Kop Dağı yolunda yol açtık ve *Tas[viri] Efkâr* muhar[riri] fotoğraflarımı aldı.

Demirkan² fotoğraf aldı.

Adres: Nafia Mühendisliği eliyle Pırnakapan'da Kostanti Kürkçüoğlu, Aşkale

Posta: Pazartesi, çarşamba, cumartesi gidiş ve geliş.

25 Muharrem (1 Şubat) 1943 Pazartesi

Aşkale yolu üzerinde 260'dan 259'a kadar yol açtık. Saat 7.30'a kadar, sabah 8.30'dan.

Kantin için sermaye 3 lira. Miralay geldi, nasıl olduğumuzu sordu. Parayı vererek bu sefaletten kurtulmamızı söyledi.

26 Muharrem (2 Şubat) 1943 Salı

259. kilometreden köye doğru yol açılması. Saat 1'den -öğleden sonra- yine kar üzerinde eziyet. 2 onbaşı ve zabıt, "başımızda durmayın, haydi bakalım" diye cebir...

2 Dönemin gazete yazarlarından Selahattin Demirkan kastediliyor olmalı.

27 Muharrem (3 Şubat) 1943 Çarşamba

İş mahallinden geri geldim, keyifsizlik için.³

Ahmet Çavuş'a çamaşır: 1 gömlek, 3 mendil, 2 çift çorap, 1 bez parçası.

28 Muharrem (4 Şubat) 1943 Perşembe

Şiddetli soğuk, [eksi] 35 derece[yi] aşar.

Dere için[d]e çalıştık. Heyet-i Sıhhiye tarafından hafif hizmet yapmam için karar. Kazma kürek yok. Vali'nin teftişi.

29 Muharrem (5 Şubat) 1943 Cuma

Bugün işe çıkmadım, sabah kar yağdı, arkadaşlar işe gitti.

Postaya mektup.

Celep Hasan ile adres gönderdim.

1 Safer (6 Şubat) 1943 Cumartesi

259. kilomet[reye] kadar gittik geldik.

1 fanila, 1 don, 1 peşkir.⁴ Çamaşırların yıkama parası verildi: 90 kuruş.

2 Safer (7 Şubat) 1943 Pazar

Bugün aşçılık vazifesi yaptık ve 3 çeşit yemek yaptık, arkadaşlar memnun oldu.

Kantine sermaye için verilen: 15 lira.

3 Safer (8 Şubat) 1943 Pazartesi

Bugünkü yemek kapuska ve pilav. İşe çıkmadım. 10 günlük yatak için bugüne kadar 450 kuruş verildi.

3 Sebebiyle.

4 Üzerinde yemek yenilen havlu veya örtü.

4 Safer (9 Şubat) 1943 Salı

Bugün tifo aşısı olduk. Çiçek için olduğumuzu kabul etti. Bal için 630 kuruş verdim.

1 kilo 800 gram için fiyat: 350 kuruş.

5 Safer (10 Şubat) 1943 Çarşamba

Bugün albay geldi, 5 kişi Erzurum hastanesine gitti. Yemek yoktu, kuru yiyeceklerle geçtik.

6 Safer (11 Şubat) 1943 Perşembe

Bugün albay geldi. 5 kişi Erzurum hastanesine gitti. Yemek yoktu, kuru yetim.

İstanbul'dan mektup ve 1 valiz aldım siparişler ile.

7 Safer (12 Şubat) 1943 Cuma

Bugün için yine mektup aldım ve cevap yazdım. Osman Efendi, Karamanoğlu adamı ile paltoyu, 1 mayo, 2 çift çorap, 1 çamaşır ipi, 1 matara ve torbayı gönderdi.

8 Safer (13 Şubat) 1943 Cumartesi

Bugün sabahtan kar yağıyordu. Mükellefler işe çıkmadı, öğlenden sonra çıkarmak istediler, yine yağdığı için çıkmadılar. Şekip, 55 yaşından yukarılara çalışmak olmadığını söylediğinde "mahrem emir var" [dediler.] Pazar günü çalış[ıl]acak.

9 Safer (14 Şubat) 1943 Pazar

Triodion

Bugün nezleliyim, arkadaşlar işe gitti. Rahatsız olduğum için yalnız süt içtim.

10 Safer (15 Şubat) 1943 Pazartesi

Bugün iyiceyim. Rahatsızlık devam ediyor, yalnız süt ve yoğurt yedim. Arkadaşlara yiyecek ve ekmek vermediler. Zabitin yanındaki Ermeni neferlerin insafına kalmış, onlar da uyuzluğunu yapıyorlar.

11 Safer (16 Şubat) 1943 Salı

Bugün ikinci katile geldi ve Neapolidaki, Sandalcidis ve Yavruyan ile görüştük. Mektup aldım ve gönderdikleri yiyecekleri ve ayakkabıları aldım.

Kasa[nın] 371 liraya satıldığını Yavruyan söyledi. Şeker fabrikası almış.

12 Safer (17 Şubat) 1943 Çarşamba

Bugün istirahat. Aşı olunacak. Mektup yazdım ve gelen eşyaları aldım.

2'nci tifo aşısı yapıldı. Yeni gelenler, tekmil, Kop Dağı'na sevk oldu. Yerlerinin iyi olmadığını öğrendik.

13 Safer (18 Şubat) 1943 Perşembe

Bugün daha iyiceyim, iğne ağrısı var. Havanın şiddetinden dışarı çıkmadık. Her senekine nispeten güya bu sene iyi havalar yapıyormuş.

14 Safer (19 Şubat) 1943 Cuma

Bugün için de nezle devam ediyor, ağız köpürmesi ve sırtımda sol kürek altında ufak bir ağrı var, iştah yok.

15 Safer (20 Şubat) 1943 Cumartesi

Bugün hava mülayim ve hastalığım daha iyicedir. Ahmet'e bırakılan çamaşır: 1 fanila, 1 gömlek, 1 don, 1 peşkir, 1 çift çorap, 3 mendil.

16 Safer (21 Şubat) 1943 Pazar

Bugün sabah erkenden yerimizi iki defa değiştirdik ve nihayet kahve içinde bir odaya girdik. Eğer kalırsak 5 kişi günde 2 lira vereceğiz. 1'inci gece bugünden başlar. Mum da Mübarekyan ile benimdir. Ermeniler dubara ile⁵ bizi odadan çıkardılar.

17 Safer (22 Şubat) 1943 Pazartesi

Bugün sabaha kadar uyuyamadık, Kayseriliyan çok rahatsız olduğundan. Patates, soğan temizledik. Donmuş patatesler elleri dondurur, adeta buz tutuyormuş[s]un gibi. O yemeği yediler, yarı pişmiş, yarı pişmemiş.

18 Safer (23 Şubat) 1943 Salı

Bugün komutanın Erzurum'dan dönmesi üzerine teknil mü-kellefleri, ihtiyar ve gençleri ikiye ayırarak bizler de beraber sabahtan akşama kadar çalışmak... Ve tayin almadık iki gündür, bugün de alacağımız belli değil.

19 Safer (24 Şubat) 1943 Çarşamba

Mektup gönderdim. Karavana yerine kaşer verdiler. 3'üncü tifo aşısı yapıldı. Sabahtan öğleye kadar soğukta Kop Dağı yolunda soğukta dolaşırdık. Öğlen mercimek çorbası pişmemiş, yedik. Ahmet Çavuş'a çamaşır [için] 65 kuruş.

20 Safer (25 Şubat) 1943 Perşembe

Bugün istirahat, sabahtan hava iyi. Mükellefler bizim kahveye toplandı.

Komutan hastalığını reddetti. Her vakit doktora çıkmak lazım geliyor imiş.

21 Safer (26 Şubat) 1943 Cuma

Bugün yine Kop Dağı yolu üzerinde çalışmaya çıktık. Öğlen dönmek yok. Akşam 5.30['da] kahve önünde olacağız. Mektuplar kontrol oluyor.

22 Safer (27 Şubat) 1943 Cumartesi

Sabahtan soğuk hava ile işe çıktık. Öğlen döndük. Öğlenden sonra defa⁶ kar ile Kop yoluna çıktık. Yazgılar kar yağar iken yazıldı. Teberikoğlu yanımdaydı, bu akşam da kuru yiyeceklerle geçti.

23 Safer (28 Şubat) 1943 Pazar

Apokreo.

Bugün günümüz güneşli, işe gideceğiz. Sabah amelde⁷ kan geldiğini gördüm.

Hamparsun vasıtası ile yatak parası 720 kuruş, bugüne kadar. Saat 11'de işten döndük. Öğlenki yiyeceğimiz para ile şiş. 2 şiş 60 kuruş.

Ahmet'e verilen çamaşır: 1 fanila, 1 don, 1 gömlek, 1 çift çorap, 2 mendil.

Ahmet'ten 15 kuruş isterim.

NOT

24 Şubat tarihli 5 Mart'ta biraderin mektubunu aldım. İşarları⁸ pek iyi olmadığından gece sabaha kadar uyuyamadım. Arkadaşlar teselli yaptı ise de ateş düştüğü yeri yakar.

6 Metinde "defa" kelimesi, birçok yerde "tekrar" anlamında kullanılmıştır.

7 Dışkı.

8 Bildirdikleri.

24 Safer (1 Mart) 1943 Pazartesi

Bugün sabah yol açmak için Aşkale yoluna gittik. Öğlenden sonra köyün çamurlarını temizledik, çöpçülerin yapmadığı vazife. Ekmek yok. Sabahtan beri, aldığımız 50 gram üzüm ile ceviz, su çorbası, karavana, akşama mercimek.

25 Safer (2 Mart) 1943 Salı

Bugün çetin soğuk ile iaşemiz 50 gram helva ve ekmek ile sabahtan akşama kadar kar üstünde beklemek üzere vergilerimiz ödeniyor. Hiçbir medeniyetin kabul etmediği işler.

26 Safer (3 Mart) 1943 Çarşamba

Hava karlı. Yeni gelen 3'üncü kafile işe çıktı bizim ile. Ekmek yok, karavana yok, yemeksiz çalışma. Doktor muayenesinde, vazifeye çıkmak yazdı. Hava karlı. Ara sıra yağıyor.

27 Safer (4 Mart) 1943 Perşembe

Hava ayazlı, soğuk çok. Kop yoluna çıkıncaya kadar epeyi üşüdük. Aldığımız karavana, 60 gram beyaz peynir.

28 Safer (5 Mart) 1943 Cuma

Çok soğuk. Kop Dağı'nda kızıağın atının biri ölmüş, diğeri kayıp. Arabacının kulakları donmuş, bizi de ikinci köprüye kadar götürdüler. Nihayet komutan da soğuğa dayanamadı, öğle geri döndük. Ekmek, yalnız 60 gram helva.

29 Safer (6 Mart) 1943 Cumartesi

Hava karlı olduğundan işe çıkmadık. Despina ve çocukların sıhhati için telgraf vurdum. Zabitin gazabına gelerek işe çıktık. Kar altında bir saat durduktan sonra geriye döndük.

30 Safer (7 Mart) 1943 Pazar**Tirofağı**

Hava iyi. İşe çıkılmadı. Gelen emirde cumartesi saat 1'den paydos pazar akşamına kadar. Bugün de ekmek vermediler, karavana da yok. Pırnakapan havası ile yaşıyoruz, yi çakn beşle.

1 Rebiyülevvel (8 Mart) 1943 Pazartesi

Çamaşır: 1 don, 1 fanila, 1 göml[ek], 1 çift [çorap], 2 men[dil]. Amel⁹ varken işe çıktık sabahtan akşama kadar teknil mükellefler. Hamur ekmek ve karavana pişmemiş mercimek.

2 Rebiyülevvel (9 Mart) 1943 Salı

Kar yağarken sabahtan işe çıktık. Öğle defa işe çıktık. Açılan yerler kapanmış idi. Yemek: fasulye. Mektup ve gönderdikleri istidayı¹⁰ aldım, Büyük Millet Meclisi için.

3 Rebiyülevvel (10 Mart) 1943 Çarşamba

Sabah aldığımız çorba. Kar çok yağıyor, teknil yollar kapanmış, ne tarafa gideceğiz belli değil. Aşkale yoluna gittik ve 11'er kişi, grup halinde çalıştık. Nazım Efendi 1'den 10 kadar verdi. Yatak parası 5 lira.

4 Rebiyülevvel (11 Mart) 1943 Perşembe

Yemek yok, yalnız ekmek. Sabah köprüden, öğlen köy içinden yol açmaya başladık. Hava iyi, güneşli, soğuk yok. Dangalak onbaşı nutuk etti. "Arkadaşlar hakkınızda tahkikat var, 1-2 aya kadar gideceksiniz" dedi.

9 İshal.

10 Dilekçe.

5 Rebiyülevvel (12 Mart) 1943 Cuma

Geceden ayaz çok. Duman saat 9.30'a kadar devam etti. İşe çıktık. Millet Meclisi'ne istida gönderdim. Erzurum'a reçete gönderdim. İstanbul'dan telgraf aldım, sıhhatte olduklarına [dair].

6 Rebiyülevvel (13 Mart) 1943 Cumartesi

Sabah Recep Onbaşı fena muamelede bulunduğundan tekmil mükellefler şikâyetçi olduk. Nihayet geldi, elimizi öperek af istedi. Öğlenden sonra işe çıkılmadı, hava iyi.

7 Rebiyülevvel (14 Mart) 1943 Pazar

Orthodoksias

Sabahtan inceden kar atıştırıyor. İstirahat günü. Bozalto'ya evin adresini yazdırdım gidip görüşmek için.

8 Rebiyülevvel (15 Mart) 1943 Pazartesi

Hava yumuşak. İhtiyarlar yakın yere gittiler. Gençler köprüye kadar. Sabah karavana üzüm, ceviz, öğlen bulgur.

9 Rebiyülevvel (16 Mart) 1943 Salı

Bugün Kop yoluna, köprüye kadar gittik. Öğlen de keza... Ahmet Çavuş'a verilen çamaşır parası: 5 büyük, 4 ufak için 50 kuruş.

10 Rebiyülevvel (17 Mart) 1943 Çarşamba

Bugün Ali Erzurum'dan geldi. Hepimizi 263. kilometreye kadar gönderdi. Sabahtan akşama kadar... Öğle orada yedik. Aldığımız 250 gram zeytin ve 150 gram ceviz içi.

11 Rebiyülevvel (18 Mart) 1943 Perşembe

260. kilometreye kadar ihtiyarlar, 262'ye kadar gençler... Biz öğle köprüye döndük. Ve saat 2'de yerimize döndük. Bugün İstanbul'dan mektup aldım. Yiyecekler Haydarpasha'da kalmış. 50 aldım.

12 Rebiyülevvel (19 Mart) 1943 Cuma

İstanbul'a kart yazdım. Bugün yine 259. kilometre. Oturduk, yemek yedik. Sıcak tesirli. Öğleden sonra geldik ise defa çıkmamızı söylediler, lakin kimse gitmedi.

13 Rebiyülevvel (20 Mart) 1943 Cumartesi

Lazaru.

Bugün 260. kilometreye kadar giderken orada kaldım. Zabit dönüşte beni gördü, hiçbir şey sual etmeksiz[in] geçti. Yolda Benbasadi rastlayarak "ileride Kürkçüoğlu var, git onu köye getir" der. Geldi, beni buldu, birlikte geldik.

14 Rebiyülevvel (21 Mart) 1943 Pazar

Vayayoz

Çamaşır: 1 gömlek, 1 fanila, 1 don, 1 peşkir, 1 kasket, 1 çift çorap, 1 terlik, 1 mendil.

Nazım Ağa'ya 10 günlük oda parası verildi, bugüne kadar.

15 Rebiyülevvel (22 Mart) 1943 Pazartesi

Sabah Kop yoluna gittik. Orada çalıştık. Öğle işe çıktığımızda Koço Papazoğlu köprünün aralık tahtasını sökerek sandalye yapıp oturdu. Saat 3.20'de kalkarak bu yaz[dık]larımın inanmadı, okumak için geldi. Yerine Karamanoğlu...

16 Rebiyülevvel (23 Mart) 1943 Salı

Sabah ve öğleden sonra Kop yolu[nda] köprüye dek gittik. Akşam döndüğümüzde Ankara'ya vurulan telgrafa cevap geldi. İsim ve adreslerimizi istediler.

17 Rebiyülevvel (24 Mart) 1943 Çarşamba

Bugün hava soğuk ve kar atıştırıyor. Tekmil mükellefler Kop yoluna gittiler, İhtiyarlar köprüye dek.

18 Rebiyülevvel (25 Mart) 1943 Perşembe

Evangelismu.

Sabahtan çok soğuk[tu] ve inceden kar atıştırıyordu. Günümüz için izin istedik ise de vermediler. Havanın çok soğukluğundan öğle[n] erken döndük. 2'de yine çıktık, defa 1 saat sonra geri geldik.

19 Rebiyülevvel (26 Mart) 1943 Cuma

Hava çok soğuk ve kar atıştırıyor. Kop yoluna çıktık. Orada durduktan sonra öğle[n] döndük. Defa gittik. Ali Bey geldi. Bugünkü postayı vermediler. Kontrol edeceğiz diye Erzurum'a göndermişler.

20 Rebiyülevvel (27 Mart) 1943 Cumartesi

Bugün sabah işe çıktık, öğle[n] çıkmadık. Bademciklerimin ağrısı için söylediğimde yine atma yaptı. Dördüncü defa olarak müracaatım[1] reddetti.

21 Rebiyülevvel (28 Mart) 1943 Pazar

Bugün Bozalto ve arkadaşları gitti Aşkale'den. Gelen mükellefler Karadağlıoğlu'nun olduğunu söylediler. Hava iyi.

22 Rebiyülevvel (29 Mart) 1943 Pazartesi

Hava soğuk. Kop yolunda taş köprü yanında su başında Rus Musevi ile oturduk. Arkadaşlar 254. kilometreye kadar gittiler, öğleden sonra yine işe çıkıldı. 4'te döndük.

23 Rebiyülevvel (30 Mart) 1943 Salı

Gece çok soğuk. İnceden kar yağmış. Sabah 9'dan sonra güneş çıkmaya başladı. Su başında arkadaşlar ile oturduk. Öğleden sonra yine köprü yanına kadar gittik. Ali geldi ve arkadaşları saat 5'e kadar çalıştırdı.

24 Rebiyülevvel (31 Mart) 1943 Çarşamba

İkinci İnönü muzafferiyeti

Sabah 267. kilometre[ye] gittik. Biz geride kaldık. Bir saat sonra amel olarak geri geldim.

Nazım Ağa'ya oda kirası verildi. 11 günlük 550 kuruş.

NOT

1 gömlek, 1 fanila, 1 don, 1 peşkir, 1 çift çorap, 2 mend[il].

25 Rebiyülevvel (1 Nisan) 1943 Perşembe

Keyifsizlik münasebetiyle işe çıkmadım. Amel bugün daha az. Hava iyi. Diğer arkadaşlar Kop Dağı'na çalışmaya gidiyorlar. Yediğimiz yalnız lapa.

26 Rebiyülevvel (2 Nisan) 1943 Cuma

Bugün de amelden işe çıkmadım. İki defa devam etti. İstanbul'a ilaç yazdım.

Posta günü mektupları yine vermediler. Her türlü müşküllüğü yapıyorlar, sonu hayır [olsun].

27 Rebiyülevvel (3 Nisan) 1943 Cumartesi

Müfettiş gelecek diye hepimizi işe çıkardılar. Gençler Kop'a gittiler, ihtiyarlar köprüde kaldık. Komutan ile Mikdar geldi. Olan işlere Mikdar hiddetlenerek, kürekleri atarak, bunlar ile çalışılmaz diye paydos etti.

28 Rebiyülevvel (4 Nisan) 1943 Pazar

Müfettiş geldi. Herkes şikâyetini söyledi. Ekmek veremedikleri için işe çıkılmayacak dediler ve Leon Bahar Hıristiyanlıktan ve Türklükten bahsederek, halis Türk olduğumuzu söyle[di]. Cevap veremedi gitti.

29 Rebiyülevvel (5 Nisan) 1943 Pazartesi

Bugün işe çıkmadık, ekmek olmadığı için. Amel devam, beyaz bir köpük geliyor. Sıcak tuğla sancıyı kesti. Lapa yiyeceğim. Doktor geldi, vizite etti, bir ilaç verdi ve birkaç gün lapa yemem[i] söyledi.

1 Rebiyülahir (6 Nisan) 1943 Salı

Gece sabaha karşı yağın yağmurdan yattığımız yer aktı ve duvarın sıvaları düşmeye başladı. Kara çevirdi. Karamanoğlu['nun] odasına geldim. Nazım Ağa['nın] hesabı[nı] 5 günlük 250 kuruş verdim. Bugünden başlıyor yeni kira.

2 Rebiyülahir (7 Nisan) 1943 Çarşamba

Hava karlı ve soğuk. İstirahatlıyım. Arkadaşlar işe çıktı. Öğle[n]de döndüler. Sonra defa çıktılar.

3 Rebiyülahir (8 Nisan) 1943 Perşembe

Hava iyi. İstirahatlıyım. Arkadaşlar işte, kürekler ile. Ekmek yok.

4 Rebiyülahir (9 Nisan) 1943 Cuma

Hava bugün de iyi. İşe çıkmadım. Arkadaşlar gitti. Ekmek ve iase yok. Bir müddet patırtıdan sonra işe gittiler. Son heredisimoları¹¹ okuduk. Yemek için 1,5 kilo ekmeğe 1,5 lira verdim.

5 Rebiyülahir (10 Nisan) 1943 Cumartesi

Hava iyi. Sabah işe çıktık. Kop köprüsüne kadar... Su başında oturduk. Öğle[n] döndük. Şimdilik işimiz budur. Alınan habere göre bir lekeli humma vukuatı ve vefat oldu köylülerden. Tedbir alındı.

6 Rebiyülahir (11 Nisan) 1943 Pazar

Hava iyi. Sabah arkadaşlar ile eklesia¹² yaptık. Öğlenden sonra hava rüzgârlandı. Akşamüzeri Kandilli'den iki arkadaş geldi. Sabuncu Yosif ile boyacı Koço, Fermeneciler'den. Bizde kaldı[lar].

7 Rebiyülahir (12 Nisan) 1943 Pazartesi

Sabah kalktığımızda orta[lığ]ı karlı gördük. Gelen misafirler yerlerine gitti. Biz de köprü yanına kadar işe çıktık. Hava rüzgârlı ve soğuk. Öğleden sonra köprüde yazarken kar atıştırıyordu.

8 Rebiyülahir (13 Nisan) 1943 Salı

Hava iyi. Kop yoluna çıktık. Aşkale gençleri Kop Dağı'na çıktılar, ihtiyarlar orada kaldı. 254. kilometrede karşıladık. İki kamyon ile alkışlar arasında ayrıldılar.

9 Rebiyülahir (14 Nisan) 1943 Çarşamba

Sabah kalktığımızda kar yağmış. Hava soğukcadır. Kop yolunda su başında oturduk. Öğle[n] işe çıkacağımızda kar yağıyordu. Birazdan durdu. Tahta köprü başından bu yanında oturduk.

11 Paskalya Yortusu öncesindeki dört cuma boyunca yapılan ayin.

12 Cemaatle yapılan ayin.

10 Rebiyülahir (15 Nisan) 1943 Perşembe

Hava iyi. Sabah Kop yolunda köprü başına kadar gittik. Öğlen döndük. Öğleden sonra işe çıkmadık. Gençlerden 23 kişi[yi] Kop'a çıkmak için ayırdılar ve hazırlanmaları için istirahat verdiler. Oda kirası için 5 lira.

11 Rebiyülahir (16 Nisan) 1943 Cuma

Sabah işe çıktık taş köprüye kadar. Öğle Kop Dağı'na beni de göndermek istedilerse de tevellüt için¹³ geri kaldık. Diğer 50 yaşından aşağı olanlar, Kop Dağı'na gitme[k] için hazırlık yapıyorlar.

12 Rebiyülahir (17 Nisan) 1943 Cumartesi

Lazaru

Hava yarı soğuklu. İşe çıkmadım. İstirahatlı[yım]. Arkadaşların bir kısmı Kop Dağı'na gitmek üzere yola çıktılar. Sabahtan kendi kendime akolutia'yı¹⁴ okudum.

13 Rebiyülahir (18 Nisan) 1943 Pazar

Vayoz.

Arkadaşlar ile eklisia yaptık. Nifiosları¹⁵ okuduk.

Oda için köz odun 180

Yoğurt için + 20
200

13 Yaş sebebiyle.

14 Litürji / ayin.

15 Hazreti İsa.

14 Rebiyülahir (19 Nisan) 1943 Pazartesi

Kop köprüsü üzerine kadar gittik. Öğleye kadar durduk. Ekmek almadık. Öğle[n] odabaşı Vasil'in oğlu ile görüştük. İstanbul'a gideceğinden 1 fanila, 1 kutu ve bir kavanoz verdim, eve vermek için.

15 Rebiyülahir (20 Nisan) 1943 Salı

Müfettiş Naci ile Fuat gelerek Kop Dağı'na çıktılar ve oradakilere fena muamelede bulunmuşlar. Sonra bize de Saadettin gelerek bizi müdafaa ettiğini söyledi. Mektup ve kolileri yırtıp atacığını söylemiş.

16 Rebiyülahir (21 Nisan) 1943 Çarşamba

Dünkü fikrinden vazgeçmiş. Mükelleflerin koli ve mektupları[nı] getirdi. Biraderden kart aldım, evden mektup almadım. Öğlen işe çıkmadım. Karamanoğlu ile evde kaldık.

17 Rebiyülahir (22 Nisan) 1943 Perşembe

Büyük Perşembe olduğu için işe çıkmadık. Ekmek vermediler. Ermenilerin sabık manastırı olan yere gittik, öğle[n]de döndük. Akşam 12[de] Evangelyonları¹⁶ okuduk.

18 Rebiyülahir (23 Nisan) 1943 Cuma

B.M. Meclisi'nin küşadı - Hakimiyeti Milliye ve Çocuk Bayramı

Sabahtan hava soğuk. İşe çıktık. Yağmur durdu, geri geldik. Öğlenden sonra Ebidafilesleri¹⁷ okuduk. Çok kalabalık vardı.

¹⁶ İncil.

¹⁷ Epitafios: Hazreti İsa'nın simgesel mezarı.

19 Rebiyülahir (24 Nisan) 1943 Cumartesi

Sabah kahvaltısından sonra Kop köprüsüne kadar gittik. Öğle geri döndük. Öğleden sonra paydos. Başımı ve ayaklarımı yıkadım ahırda. Bunlar da yazılı imiş.

20 Rebiyülahir (25 Nisan) 1943 Pazar

Paska.

Sabah saat 8'de Anasdasıyı¹⁸ yaptık. 40 kişi vardı. Eklisiadan sonra çorak yumurta dağı[tı]ldı. Öğle[n] hep köyün odasında 45 kişi toplanarak pişirilen yemeklerimizi ve herkes getirdiği meze-likleri yedik. Ermeni ve Museviler hepsi tebrike geldiler. Faraci öğle yemeğinde yalnız dinimizi alamaz.

21 Rebiyülahir (26 Nisan) 1943 Pazartesi

Sabah Kop yoluna 255. [kilometreye] gittik. Öğleye kadar dağın bir yamacında yattım. Öğle[n] çorbayı içtik. Kandilli mükellefleri geldi, Sarafim ile görüştük. Yine dağın deresinde Dinos ve başka birkaç kişi ile yattık.

22 Rebiyülahir (27 Nisan) 1943 Salı

Akşam 7.05, gece zelzele oldu.

Sabah Kop yolu üzerinde köprüye kadar gittik. Öğle[n] döndük. Öğle[n] Alay B.[nin] gönderdiği börek ile yoğurdu yedik. Öğle[n] işe çıktık. Yağmur başladı. Taş köprüden geri döndük. Akşama kadar oturduk. 50 yaşından aşağı gençler Kop'a çıkacak.

18 Paskalya Yortusu.

23 Rebiyülahir (28 Nisan) 1943 Çarşamba

Köy kenarındaki köprüde sabah kayıt ile Kandilli'den gelen gençleri ayırdılar Kop Dağı'na gitmek üzere. Hava bulutlu. 255. kilometre yanında dereye, su başında oturduk. Bundan böyle ekme veremeyeceklerinden ne de para, işe çıkmayacaksınız dediler.

24 Rebiyülahir (29 Nisan) 1943 Perşembe

Ekme ve erzak vermediklerinden işe de çıkmıyoruz. Pırnakapan'ın esnaflarına gizli tembihattan sonra bulguru 150, ekme[ği] 120, pirin[ci] 230 kuruşa çıkardılar. Şimdi açlık devresi başladı. Biz de Teberik, Varon, Koço Papazoğlu ve ben dağlara radika¹⁹ aramaya çıktık. Lakin öyle kuru dağ [ki] onu da bulamadık.

25 Rebiyülahir (30 Nisan) 1943 Cuma

Koço Papazoğlu, Varon, Neapolidaki ve ben Kop yolunda oturduk. Öğle[n] yemeğe döndük. Öğleden sonra Karamanoğlu ve diğerleri taş köprüye doğru gittik. Bay Karamanoğlu sabah gezintiye çıktı. Hava çok sıcak olduğundan mendilini kasketin altından örtmüş, güneş yüzüne vurmamak için. Mendil gözlerini örtmüş. Yürürken yolun kıyısına gelir, oradan dereye yuvarlandı. İsabet, yanındaki arkadaş koşarak kaldırır ve üzerini temizlerler. "Sana bir şey söyleyeceğim ama gülersin diye söylemem" dedi. Sonra izah etti, ben de bu işi kayıt ediyorum.

26 Rebiyülahir (1 Mayıs) 1943 Cumartesi

Sava Turacoğlu'nun mektup yazdığı sabah yemeğini bizde yedik, Kalıbolidis de beraber. Öğleden sonra Koço Papazoğlu, Teodor ve ben 257. kilometreden ileriye kadar gittik, karşı çayır-lığa geçtik, orada mayıs tutanları Muradoğlu ve diğerleri gördük.

¹⁹ Yapraklarından salata yapılan bir bitki.

27 Rebiyülahir (2 Mayıs) 1943 Pazar

Thomas

Bugün sabah Zodos tarafından fotoğrafımızı çektik. Mükellef, Yani Boyacıoğlu ile İstanbul'a gönderildi. Öğleden sonra Pasha²⁰ vizitesi yaptık Tinos ve arkadaşlarına. Sonra 259. kilometre Aşkale yoluna gezintiye gittik. Sabah yağmurlu idi.

28 Rebiyülahir (3 Mayıs) 1943 Pazartesi

İşe çıkılmadı, oturup rahat ediyoruz. Ne ekmek ne iye alıyoruz. Öğleden sonra İstanbul'dan mektup aldım. Akşamüzeri arkadaşlar ile Aşkale yolu üzerine gezintiye çıktık.

29 Rebiyülahir (4 Mayıs) 1943 Salı

Sabah hava iyi. Pantolonu verdim, dizlerini yamattım. Öğleye kadar odada oturduk. Yemekten sonra mektupları yazdım. Hava her ne kadar bulutlu ve soğuk ise de dışarı çıktım.

30 Rebiyülahir (5 Mayıs) 1943 Çarşamba

Bugün sabah Muradoğlular, Mina ve Lazaros Kop Dağı'na naklettiler. Tahta köprüye kadar gittim, ayaklarımı yıkadım. Öğle fasulye yedik.

1 Cemaziyelevvel (6 Mayıs) 1943 Perşembe

Hava sabahtan açıktı. Hızır güncüleri allı yeşilli alacalı basmaları ile Ermeni manastırına gittiler. Saat 11'de rahmet dolu ile yağarak sıırıslıkam yaptı her tarafı ve panayırıcları. Posta öğleye kadar gelmedi. Teberikoğlu'na icar: 6 lira.

20 Paskalya Yortusu.

2 Cemaziyelevvel (7 Mayıs) 1943 Cuma

Mihal Karadoluoğlu'nu yolcu ettik. Mektup verdim. Bugün yine Fuat ateşlenerek pazartesi gün[ü] kimsenin Pırnakapan'da kalmayacağını söyledi. Aksi takdirde jandarma ile göndereceğim dedi, 50'den yukarı. 31 kuruş bedel ile ekmek aldık.

3 Cemaziyelevvel (8 Mayıs) 1943 Cumartesi

Orada ve burada birtakım gezintiden sonra öğle yemeğimizi yedik ve defa istirahat ettik. Ekmek yok, erzak yok. İşe çıkmadığımız için... Hangi işe bilmem.

4 Cemaziyelevvel (9 Mayıs) 1943 Pazar

Sabah saat 8'de 10-15 kişi toplanarak eklisia'mızı yaptık. Öğle yemeğimizi yedik. Öğlenden sonra Aşkale yoluna kadar gezintiye gittik. Doktordan Purinol²¹ aldım 180 kuruşa. Yeni rivayet, kışa kadar Kop dibine çıkılacak.

5 Cemaziyelevvel (10 Mayıs) 1943 Pazartesi

Hava iyi. Sabahtan Saadettin geldi. Hazır mısınız diye sordu. Biz bir yana gidemeyiz dedik. Siz hastasınız diyerek gitti. Neapolidaki ile su kenarında, çayırdaki oturduk. Öğlenden sonra Kop Dağı'na gidecekleri ayırdılar. Ben de zorla ayrıldım eğer burada kalabilirsem, diğerleri gitti.

6 Cemaziyelevvel (11 Mayıs) 1943 Salı

Sabahtan akşama kadar odada oturduk Koço ile. Dışarıda görünmeyelim diye patates temizledik ekmeğe koymak için. Öğlen mektupları aldım, akşamüzeri de Fuat kolileri getirdi ve gelen sandığı aldım. Teberikoğlu[na] bal ve erzak için 1378 kuruş verdim.

21 İdrar söktürücü bir ilaç.

7 Cemaziyelevvel (12 Mayıs) 1943 Çarşamba

Sabahtan, odada, gelen koliyi açtım ve çamaşırları bavula yerleştirdim. Öğleden sonra Şeytanidis, Koço Papazoğlu ve ben gezintiye çıktık. Aşkale yolu üzerinde dağın göğsünde oturduk. Karşı dağların yeşilliğine bakarak halimizden bahsettik.

8 Cemaziyelevvel (13 Mayıs) 1943 Perşembe

Posta ile mektubu gönderdik. Hava yağmurlu ve soğuk olduğundan dışarı çıkmadık. Öğle[n] yemeği yedik, uyuduk. Kimseye ekmek ve erzak vermiyorlar.

Radyo, General Arnim'in²² teslimini söyledi, hepimiz ne gün kurtulacağımızı bekliyoruz.

9 Cemaziyelevvel (14 Mayıs) 1943 Cuma

Hava iyi. Sabah 3,5 kilo un aldım 125 kuruştan, ekmek yapmak için. Koço ile tahta köprüye kadar gittim, öğlen döndük. Yemek yedik, odada kaldım. Evin meselesi için canım sıkkın idi çünkü Karamanoğlu'nun evini de satılığa çıkarmışlar ki itiraz, ikamet-gâh için para etmeyecek. Bizimki ne olacak?

10 Cemaziyelevvel (15 Mayıs) 1943 Cumartesi

Hava sabah bulutlu ve soğuk idi. Birazdan açıldı. Havanın iyiliğine güvenilmiyor. Hiçbir şey vermiyorlar ve boş oturuyoruz. Nereye gidecek bakalım bu iş? Öğleden sonra Aşkale yolunda ufak gezinti... Köye döndük.

22 Hans-Jürgen von Arnim (1889-1962): İkinci Dünya Savaşı'nda bir müddet Mihver Kuvvetleri'nin Afrika Ordular Grubu komutanlığını yapan Alman asker.

11 Cemaziyelevvel (16 Mayıs) 1943 Pazar

Gece yağmur yağmış. Sabah orta[lık] çamur idi. Hava bulutlu ve rüzgârlı. Karamanoğlu[nun] tanıdığı askere mektup verdim. Öğlen yemeği pilav yedik. Yarısı çalınmış. Asker Aristo ile mektup gönderdim.

12 Cemaziyelevvel (17 Mayıs) 1943 Pazartesi

Sabahtan Koço ile Saptıran köyü yolu dağına çıktık ve orada oturduk, etrafı seyrettik. Öğle yemeğini yedik. Öğleden sonra Sarafim, Koço, Teodor, Yani, Varon Aşkale yolu üzerinde gezinti ettik. Çayırda oturduk. Posta geldi, mektup çıkmadı. Yalnız Niko'nun kartı geldi.

13 Cemaziyelevvel (18 Mayıs) 1943 Salı

Sabahtan odada oturduk öğleye kadar. Arkadaşlardan Yakovos geldi. Akşamüzeri Aşkale yolu üzerinde gezinti yaptık. 85 kuruştan bir ekmek aldık Aşkale'den gelenden.

14 Cemaziyelevvel (19 Mayıs) 1943 Çarşamba

Gece ve sabah yağmur yağdı. Hava serin. Öğle yemeğine etli bulgur pilavı yaptık. Kop kahvesinde oturduktan sonra oda-ya döndük. 85 kuruş ekmek Mayıs aylığı için, 4 lira oda parası Teberikoğlu'na verdim.

15 Cemaziyelevvel (20 Mayıs) 1943 Perşembe

Bugün yalnız biraderden mektup aldım. Yine evden almadım. Canım sıkkın. Ev[in] satıldığını açık yazmıyorlar. "24'te bakalım ne olacak" diye yazıyorlar. Bir mektup vermiş iken defa yazdım. Hava yağmurlu, evde oturuyoruz.

16 Cemaziyelevvel (21 Mayıs) 1943 Cuma

Konstantin Elen

Hava yağmurlu. İsim tebriki için Hristo Moisiad, Şakalak ve Sava Turacoğlu tebrik ettiler. Evden çıkmadım. Çocukların düşüncesi çok üzüyor. Allah kolaylık versin. Öğlen, Sarafim, Staro Hayaloğlu ve Avraam geldi. Hava soğuk, nohut kadar dolu attı.

17 Cemaziyelevvel (22 Mayıs) 1943 Cumartesi

Hava iyi, sabahtan Koço Papazoğlu ile gezmeye çıktık. 2,5 saat dolaştık. Öğle yemeğe geldik. Yemeğimizi yedikten sonra rahat ettik. Alay B. İstanbul'a gideceğinden Yani Teberikoğlu'ya vermek için Gavrilidis'e mektup yazdım.

18 Cemaziyelevvel (23 Mayıs) 1943 Pazar

Alay İstanbul'a gitti, mektup verdim, para için. Sabah çayırılıkta suyun kenarında ayaklarımı yıkadım. Güneşte oturdum. Öğle Yakovos Altınoğlu, Muradoğlu ve Mina geldiler. Onlar ile akşama kadar oturduk, sonra dışarı çıktık hava almak için. Hiç yiyecek yok.

19 Cemaziyelevvel (24 Mayıs) 1943 Pazartesi

Hava iyi idi. Fotoğraf çıkardık. 5 kişi grup halinde. İkinci çıkardığımız bozuk çıktı. Öğlenden sonra hava bozdu. Evin son ihalesi. Yağmur yağdı, mecburi evde kaldık çünkü çamurdan çıkılmaz dışarıya.

20 Cemaziyelevvel (25 Mayıs) 1943 Salı

Sabahtan akşama kadar yağmur yağdı ve hava serindi. Odada Koço ve Yakovos ile oturduk. Akşamüzeri biraz dışarı çıktım. Yiyecek, ekmek hep kendimizden, hiçbir şey ne veriyorlar ne de bir şey söylüyorlar.

21 Cemaziyelevvel (26 Mayıs) 1943 Çarşamba

Hava sabahtan açıldı, güneşli. Fotoğraf çıkardım. Yemek peynir, pastırma yedim öğlen. Sonra orada burada boşa gezindik. Vakit de geçmez. Bu işler nereye gidecek? Radyo vaktini bekliyoruz.

22 Cemaziyelevvel (27 Mayıs) 1943 Perşembe

Saptıran köyü dağının eteğinde söğütlerin altında suyun kenarında saat 12'ye kadar, Altınoğlu, Papazoğlu ve ben oturduk. Karşıdan kuzuların melemesini dinliyorduk. Önümüzde de iki dana yatıyordu. 15 lira Teberik, 15 lira benim namıma aldım.

23 Cemaziyelevvel (28 Mayıs) 1943 Cuma

Sabahtan hava iyi olduğundan yatağı ve fanilaları günlendirdim, sonra yastık yüzü yaptım. Bir balon²³ çıkardılar, 55 yaşından yukarı gideceklermiş diye. Öğlen yarı pişmiş fasulye yedik.

24 Cemaziyelevvel (29 Mayıs) 1943 Cumartesi

Hava rüzgârlı ve bulutlu, toz toprak. Koço ile Kop yolunda, köprü kıyısında oturduk. İhtiyar Zulidis rüya görmüş. Yatmış olduğu evin önünde Katolik papazı kampana²⁴ vuruyormuş ve kendisine gideceksiniz demiş. Bakalım ne çıkacak?

25 Cemaziyelevvel (30 Mayıs) 1943 Pazar

Hava rüzgârlı ve tozlu. Dışarıda gezilmez. Et aldım. Hava da soğuk olduğundan haşlama ve çorba pişirdik öğlen. Göndermiş oldukları koli geldi, açtım ve hepsini ayırdım, tavana astım.

23 Yalan haber.

24 Çan.

26 Cemaziyelevvel (31 Mayıs) 1943 Pazartesi

Hava yağmurlu ve soğuk. Köprü yanına kadar erkenden gittim. Yıkandım ve su doldurdum, geldim. Postadan mektup aldım. 6 tane evin satıldığını 3365 liraya ve Hasan Fehmi[nin] aldığını yazıyorlar. Teberikoğlu'ya masarif²⁵ 435 kuruş.

NOT

Karamanoğlu vasıtası ile 25 lirayı aldım.

27 Cemaziyelevvel (1 Haziran) 1943 Salı

Hava yağmurlu ve soğuk. İhtimal etrafa kar yağmıştır. Bugün gelen kamyon ile Aşkale'den birkaç mektup geldi ve Karamanoğlu'na Gavrilidis'in mektubu vardı. Anasonlar 64 kuruş ediyor diye yazmış, biz de burada soğuktan içeride topluyoruz.

28 Cemaziyelevvel (2 Haziran) 1943 Çarşamba

Hava soğuk ve yağmurlu. Dışarıya çıkamıyoruz. Kop Dağı'na kar yağıyor. Gelenler rüzgâr ve doludan göz açamadıklarını söylüyorlar. Teberikoğlu kayısı kompostosuna kırmızı biber koydu ısınmak için. Çalaş mektup yazıyor, hepimizi susturdu şaşırmak için.

29 Cemaziyelevvel (3 Haziran) 1943 Perşembe

Analipseos.

Hava çok soğuk idi. Sabah arkadaşlar geldi, eklisia yaptık. Öğleye yakın postadan koliyi aldım ve Prodromos'tan da mektup. Diğer gelen kolinin geldiği yeri anladım. Kalinikos geldi, Erzurum'a geçtiler ve haber göndermişler ev hakkında.

1 Cemaziyelahir (4 Haziran) 1943 Cuma

1'inci kafileden Saban kardeşler yolcu oldular. Koço Papazoğlu ile Aşkale üzerindeki köprü karşısındaki dağın tepesine çıktık ve oradan çeşit[li] çiçekler topladık. Hava bugün biraz düzeldi. Veramon²⁶ şişesi içinde 20.

2 Cemaziyelahir (5 Haziran) 1943 Cumartesi

Hava soğuk olduğundan battaniyeleri ve yatağımı güneşlendirdim. Öğle Lazari geldi, yemek yedik. Biraz yattıktan sonra kalktım. Öğlenden sonra ha[va] bozdu ve rüzgârlı. Sorup sual eden yok. Mıgırdıç kendin doldur kendin iç, bizim işimiz de böyle.

3 Cemaziyelahir (6 Haziran) 1943 Pazar

Odada yatış şeklimiz: Karamanoğlu, ayakları Papazoğlu'nun başına doğru. Papaz'ın ayakları da Karaman'ın başına doğru. Teberik köşede, ben duvardan yana, Çalaş da kapıdan tarafa. Bugün bu havadis Kop'dakilereydi. Ne iş ne de ekmek var. Teberikoğlu icar için 6 lira.

4 Cemaziyelahir (7 Haziran) 1943 Pazartesi

Hava sabah iyi idi. Saptıran köyü yolu üzerinde ağaçlar altında su kenarında oturduk. Öğle yedik. Hava birden döndü. Rüzgâr, bora. Kop'tan gelen arkadaşlar yağıyor olduğunu söyledi. Postadan mektup almadım. Yalnız Yetsimani'nin mektubu vardı.

5 Cemaziyelahir (8 Haziran) 1943 Salı

Sabahtan hava iyi idi. Öğlen ile değişti ve hava serteldi. Fuat geldi. Kop Dağı'na çıktı. Oradakilere "çalışırsanız ekmek var, çalışmazsanız yok" demiş. İşleri de 1 metreküp taş kırmak yani olmayacak bir iş.

26 Ağrı kesici niteliği olan bir ilaç.

6 Cemaziyelahir (9 Haziran) 1943 Çarşamba

Sabahtan adeta çok soğuk idi. Öğleye doğru güneş çıktı. Biraz ortası ısındı. Hepimiz bir düşünce içindeyiz ki bu iş ne olacak ve ne vakit bitecek diye. Ekmek, yemek kendimizden. Çalışmak da yok, borçlar ne vakit ödenecek?

7 Cemaziyelahir (10 Haziran) 1943 Perşembe

İcar için 4 lira, Teberikoğlu.

Kop'ta mükelleflerin başında bulunan çavuş[un] söylediğine göre haziran bi[tme]den bizlere ne ekmek ne para ne de çalışmak var diye söylemiş. Nafia Vekâleti'ne bu hususta yeni bütçede hiçbir kalem ayrılmamış. Şu halde siyasi sürgün olduğumuz anlaşılır. Madem çalışmakla borç ver[il]miyor.

8 Cemaziyelahir (11 Haziran) 1943 Cuma

Hava iyi. Kop Dağı'na çıktım. Gezerken evvelki harpte atılan mermilerin kaplarını buldum. Yadigâr olarak aldım. Orada da ekmeksiz, yemeksizler. Öğleden sonra hava bulandı, gök gürledi. Biraz ince yağdı, rüzgâr dağıttı. Mükellefler şimdi kendilerini yakında gideceğiz ile eğliyor.

9 Cemaziyelahir (12 Haziran) 1943 Cumartesi

Sabah Saptıran yolundaki mezarlıkta Sarafim, Evangelidis ve ben öğleye kadar oturduk. Öğle yemeği yedik. Aşkale yolu üzerinde derede söğütlerin altında oturduk arkadaşlar ile ve radyoyu dinlemeye döndük.

10 Cemaziyelahir (13 Haziran) 1943 Pazar

Pendicote

Kop'tan gelen Rumlar ile birlikte eklisia'yı yaptık. Hemen elli kişi vardı. Diz çökme dualarını Yani isminde birisi İstanbul'dan

getirtmiş, okudu. Öğlen yemeği yedik, rahat ettik. Hepimiz ne vakit[tir] Girit'in düşmesini bekliyoruz. İnşallah yakında.

11 Cemaziyelahir (14 Haziran) 1943 Pazartesi

Ayias Triados.

36 kişi mükellef geldi. Bugün gelenlerin hepsinin cesareti kırık. Görmeye gidenler cesaret vermişler. Kop'takilerin çoğu inmek istiyor ekmek bulamadıklarından. Başlarındaki çavuşlar menfaatleri için mani oluyormuş çünkü 1 kilo yoğurdu 80-100 kuruşa satıyorlar. Günler yaklaşıyor inşallah.

12 Cemaziyelahir (15 Haziran) 1943 Salı

Hava sabahtan iyi. Saptıran yolu üzerindeki mezarlıkta oturduk. 20'sinde gelecek heyetten bahsol[un]du. Ne gibi sualler edeceklerinden hiçbir mana verilemedi. Öğlenden sonra hava birden gürültü ile bozdu. Yağmur yağıyor, paltoları giydik.

13 Cemaziyelahir (16 Haziran) 1943 Çarşamba

Sabahtan hava açıkça idi. Mektuplarımızı yazdıktan sonra dışarı çıktık. Yakında gideceğimiz rivayet[i] arttı. Radyo İngiliz kralının Alzeri'de²⁷ teftişini söyledi. Akşamüzeri hava çok karardı, şiddetli yağmur başladı. Çamurdan çıkılmaz.

14 Cemaziyelahir (17 Haziran) 1943 Perşembe

Hava yarı açık yarı kapalı. Posta gelecek diye bir yere gitmedik. Lakin postayı alamadık çünkü üç kişinin keyfine kalmış: Posta müdürünün, Fuat'ın ve karısının. Fuat bulunmadığı için karısı vermemiş keyfi gelinceye kadar.

27 Cezayir'de.

15 Cemaziyelahir (18 Haziran) 1943 Cuma

Posta öğlenden sonra geldi. Lakin mektup yoktu. Sabahtan akşama kadar çeşit çeşit rivayetler işitirsin. Komisyonun gelmesinden ve İstanbul'a ne vakit gideceğimizden. Naci ile Fuat, Kop Dağı'na gitmişler. Oradakiler ekmek istediklerinde: "Biz[im] sizle alakamız yok" demiş.

16 Cemaziyelahir (19 Haziran) 1943 Cumartesi

Sabahtan hava iyi. Papazoğlu ve Evangelidis ile mezarlıkta oturduk ve Ermeniler de orada idi. Yine olan haksızlıktan bahsolu[nu]yordu. Vakıt ne ile geçecek, leyleklerin günü laklak ile geçermiş. Bizim de boş yere konuşma ile.

17 Cemaziyelahir (20 Haziran) 1943 Pazar

Top Ayion Pandon.

Hava sabahtan iyi olduğundan Kop yolundaki köprüye kadar gittik. Dinos, Koçolar ve ben öğleye kadar oturduk. Öğle[n] yemeğe döndük. Hava lodos, sıcak oldukça vardı. Heyet hakkında münakaşalar devam.

18 Cemaziyelahir (21 Haziran) 1943 Pazartesi

Karamanoğlu'nun başına gelenler. Sabahleyin giyinirken Kop'taki hamamda kolunu yaktığını söyledi. "Aman kimse işitmesin" dedi sonra. Kalktıktan sonra da sudan geçerken suya dalmış, paçalarını ıslamış. Şuradan selamet götürebilsek.

19 Cemaziyelahir (22 Haziran) 1943 Salı

749 kuruş Teberikoğlu'ya yemeklik verdim. Arkadaşlar şimdi Saptıran yolu mezarlığına alıştı, oraya toplanıyorlar. Orası artık kahve halini aldı. Tekmil müzakereler ve gazeteler orada okunur ve karar verilir. Ne için, biz de bilmeyiz.

20 Cemaziyelahir (23 Haziran) 1943 Çarşamba

Hava serin. Gün dönümü münasebetiyle yağmur bekliyor köylü. Mezarlıkta oturduk çünkü en ucuz ve iyi yer orası. Para pul isteyen yok. Bedava iş mükellefler için baldan tatlı çünkü varidat yok.

21 Cemaziyelahir (24 Haziran) 1943 Perşembe

Hava gayet rüzgârlı ve fırtınalı. Toz toprak göz açtırmıyor. Bunun için hiçbir yere çıkmadık. Öğlen yemeğimizi yedikten sonra kahvede oturduk kaldık.

22 Cemaziyelahir (25 Haziran) 1943 Cuma

Bugünkü gelen gazetelerde Hüseyin Cahit'in haberde "Ekalliyetler"²⁸ Aşkale'ye sürüldüler parasızlık için ama aileleri Adalar'da ve diğer eğlenti yerlerinde bir elleri yağda bir elleri balda yaşıyorlar" diye yazıyor. İnşallah onlar da bizden kötü olsun, o zaman anlarlar.

23 Cemaziyelahir (26 Haziran) 1943 Cumartesi

Sabahtan mezarlığa gittik. Orada öğleye kadar oturduk. Öğlen yemeği yedikten sonra Çolan'ın bir kolisi geldi. Dügün köftesi ve nişanlısının kurabiyesini yedik. Akşamüzeri başımızı yıkadık. Başparmağım ağrıyor. Tentürdiyot koydum, apseyi temizledim.

24 Cemaziyelahir (27 Haziran) 1943 Pazar

Sabahtan hava iyi. Mezarlıkta oturduk. Öğle yemeğini yedikten sonra fırtına çıktı, toz toprak birbirine karıştı. Kop'ta Fuat şimdiye kadar alacağımız paraları mükelleflere veriyor. Bizimkileri perşembe gün verecekmiş.

25 Cemaziyelahir (28 Haziran) 1943 Pazartesi

Aşkale'den bugün 26 kişi kafilé geldi. Hepsini korku kaplamış, ne olacaklarını bilmiyorlar. İçlerinde Pavlidis, Ninos ve Bakiyadis vardı. Kendilerini teselli ettik ve develik ahırlarında misafir oldular.

26 Cemaziyelahir (29 Haziran) 1943 Salı

Kop dibinde Agop'un yapmış olduğu muvakkat²⁹ hamamda Papazoğlu ile sabah erkenden gittik, yıkandık. Yedi aydan sonra vücudumuz birinci defa olarak su gördü. Çok memnun olduk. Verilen: 60 kuruş.

27 Cemaziyelahir (30 Haziran) 1943 Çarşamba

12 Apostolon

Bizlerin burada keyfi üzere kalmamız ve mutazarrır³⁰ olmamız ve ailelerimizin orada perişan halde kalmalarının sonu ne vakit geleceğini düşünmekle aklımızı erdiremiyoruz. Artık bu işler Allah'ın merhametine kalmıştır.

28 Cemaziyelahir (1 Temmuz) 1943 Perşembe

Ton Anargiron

Sabahleyin hava iyi iken öğlen birden bir kasırğa toz duman çıkarak, göz gözü görmez halinde. Gök gürültüsü ve şimşek çakmaları devam etti, sonra yağmur yağmadı ve rüzgâr kesildi.

29 Cemaziyelahir (2 Temmuz) 1943 Cuma

İnsanlar dünyada birbirlerini tanımak için uzaktan tanıyamaz imişler. Lakin yakından Teberikoğlu denilen zat için de her ne kadar bilmiyorum nasıl servet sahibi olmuş, lakin bu gibilere böyle servet de yazık. Dünyada yaşadıklarında insanların da beşeriyetin

29 Geçici.

30 Zarar gören.

de başına bela bu gibi adamlar. Kahveci İsmail ile olan vakasında tekmi kabahat kendine ait olduğuna ben ile Lazari şahit olduk, çünkü bir adamda[n] bir şey sual ol[un]duğunda hemen karşılık verir ve o işe nihayet verir. Bu adam karşısındakini patlatıncaya dek uğraşır ve nihayet "hükümet, Peygamber imiş, İsa imiş sizi buralara kadar sürdüğünde hakkı varmış, siz Türk düşmanısınız" diye adi adamların sözlerini adi adamlar iştirler ki bu da bu zat imiş. Tanımak lazım değilmiş.

30 Cemaziyelahir (3 Temmuz) 1943 Cumartesi

Kop Dağı'nda Musevi'nin biri apandisitten 3 gün hasta yatmakta olduğundan, hastaneye nakli için Fuat'a müracaatlarında, ben karışmam cevabını aldıklarından Erzurum'a giderek 150 liraya nakil için otomobil tutarak hastaneye götürdüler.

1 Recep (4 Temmuz) 1943 Pazar

Teberikoğlu'ya oda icarı için 4 lira ve yiyecek için 3 lira verdim. Alınan sığır eti de dâhildir. Bugün çiroz salatası yedim ve bugün böyle geçti.

2 Recep (5 Temmuz) 1943 Pazartesi

Bursalı Yasef, Aşkale'ye ekmek almaya gittiğinde Belediye Reisi rastlamış ve ekmek verdirmemiş. "Bu ekmek halk içindir, siz sizi gönderenden istersiniz ekmeğinizi" cevabını vermiş. Hiçbir işte hakkımız olmadığı gibi ekmek almada da hürriyetimizin olmadığı anlaşıldı.

3 Recep (6 Temmuz) 1943 Salı

Sabah Kop yolunda derede, gelen çarşaf ile pijamayı yıkadım. Kuruyuncaya kadar da güneşte güneş banyosu yaptım. Lakin kollarım fazla yanmış ki sızlamaya başladı. Günler böyle boşuna geçiyor. Çocuklar orada, biz burada meteliksiz durmak.

4 Recep (7 Temmuz) 1943 Çarşamba

6 aylık çalışmamıza karşı 847 kuruş para aldım. Başımızdaki zabitin çalması ve çarpması ve bordroların tanzim olmasında olan dalavereler, aldığımız paradan anlaşılır. İlerisini düşünmeli.

5 Recep (8 Temmuz) 1943 Perşembe

Bugün için mektup aldım evden ve biraderden ve karşılığını verdim. Bugünkü ömrümüzde yine arkadaşlar ile orada burada vakit geçirmek oldu ve öğlen yemeği yedikten sonra vaziyetten bahsetmek.

6 Recep (9 Temmuz) 1943 Cuma

Bugün mektubun karşılığını yazdım. Öğle yemeğimizi yedik yine odada arkadaşlar ile. Günün bahsi, yapılan işler, yazılan yazılar için sonunu düşünmemeleri herkesi düşüncede bırakıyor. Sonunu göreceğiz sağ kalırsak. Fasulye 1650.

7 Recep (10 Temmuz) 1943 Cumartesi

Hava iyi ve sıcakça. Arkadaşlar ile Mehmet Ağa'nın söğüdünün dibinde oturduk. Hava rüzgârlı. Öğlen döndük, yemek yemek için. Yemeğimizi yedik, temizlik yaptık. Öğlenden sonra Silindiz'e doğru gittik. Orada da hayli oturduktan sonra döndük. Ekmek yok, 110 kuruştur.

8 Recep (11 Temmuz) 1943 Pazar

Bugün de ekmek 110 kuruş. Bugün için garip bir vakaya rastladık. Bakiyadis'in dün şekerini, bugün de peşkirini çalmışlar. Bu gidişle kendisini de çalacaklar. Kabahat arkadaşlarında, çünkü bu işlere dikkat etmiyorlar ve hastalanıyor. Şahnazar da tasdik ediyor.

9 Recep (12 Temmuz) 1943 Pazartesi

Sicilya'ya ihracat münasebeti ile teknil arkadaşların yüzleri gülüyor ve akşam sabah daha iyi havadisler beklemekteyiz. Ağaların yüzleri eğri. Hava gayet sıcak, mevsim iktizası³¹ tesirini yapıyor. Ekmek yok. Arkadaşlardan sıkıntı çeken çok.

10 Recep (13 Temmuz) 1943 Salı

Hava sabahtan bulanıktı. Yağmur yağmasını bekliyorduk. Çıkan rüzgâr dağıttı. Yemek yapmak için kıyma yapmak istedik. Makine kıymadığından satıra mecbur olduk ve köfte yaparak Karamonoğlu'nun arzusunu yerine getirdik.

11 Recep (14 Temmuz) 1943 Çarşamba

Hava sıcak. Sabah söğüt dibine kadar gittik. Öğleye döndük. Günün mevzuu Sicilya Harekâtı. Ne şekil alacak ve bu işler ne vakit bitecek ki bir an evvel evlerimize dönelim. Çok rahatlık da usanç veriyor.

12 Recep (15 Temmuz) 1943 Perşembe

Evden ve arkadaşlardan mektup aldım, cevap yazdım. Sabahtan çorapları yamaladım. Yemek yedikten sonra radyonun verdiği havadislerden arkadaşlar ile müzakere ettik, vaziyetimiz için.

13 Recep (16 Temmuz) 1943 Cuma

Mektupları postaya verdik. Bugün gazeteleri de aldık ve havadisleri okuduk. Olan işler gönül açar lakin buranın işleri can sıkır. Ekmek doksan kuruş. Arkadaşlardan çoğunun almaya parası da yok.

31 Gereği.

14 Recep (17 Temmuz) 1943 Cumartesi

Temizlik yaptıktan sonra vakti okuma ile geçirdikten sonra öğlen yemeğimizi yedik. Yakovos geldi. Evde oturduktan sonra dereye doğru, iki Papazlar ve ben gittik. Onlar orada ayaklarını yıkadılar ve benden çakıyı alarak tırnak kestiler.

15 Recep (18 Temmuz) 1943 Pazar

Hava iyi. Sıcak çok. Söğüt dibine kadar gittik Koço ile. Öğlen geldik, çılıbır yaptık. Sarımsağı da Pavli'den aldık. Şimdiye kadar Kayserililer yememişler imiş çılıbır.

16 Recep (19 Temmuz) 1943 Pazartesi

Sabah erken kalktım. Saptıran'dan gelenlerin getirmiş olduğu havadise göre tren öğlenden sonra saat 3'te geleceğini söylediler. Onun için bugün postaya mektup vermenin ihtimali yok. Boş geçenler söğüt dibinde oturmaya gittik.

17 Recep (20 Temmuz) 1943 Salı

Teberikoğlu'ya oda için 4 lira verildi. Söğüt dibine gittik. Dino'ya rastladık. Vekilharçlık yaptığından bize bakmadı. Bir misafir gelmiş idi. Arif Pehlivan onu ağırlamaya başladı.

18 Recep (21 Temmuz) 1943 Çarşamba

Gelen mükelleflere bakmak olmadığı gibi trenden çıkarken adedini de saymak yok. Buradaki Nafia memuru Fuat "benim başımdan gidin de nereye giderseniz gidin" diyor. Onun için gelenlerin işi Allah'a kalmış.

19 Recep (22 Temmuz) 1943 Perşembe

İsmet'in³² sayesinde tek mil Pırnakapan ahırları ve develikle-ri faaliyete geçti. Tamirat ve temizlik yapılıyor gelen mükellefler otursun diye. İcar senede 20 lira alamadığı [yer için] şimdi elli lira, kırk lira ağızlarını doldurup istiyorlar size bu sıra. Yiyecek için Teberik 808 kuruş veril[di].

20 Recep (23 Temmuz) 1943 Cuma

Bugün çorapları sabahtan yamadım. Öğleye kadar dikiş işi ile uğraştım. Öğle[n] peynirli makarna yedik. Biraz istihattan sonra Nazım Ağa kahvesine geldik. Alandan mendil aldım, bedeli 1 lira.

21 Recep (24 Temmuz) 1943 Cumartesi

Karamanoğlu Kop dibine hamama gitti. Yolda giderken beygirin eyerinin kolanı kopmuş, düşmüş. Defa bağlamaya uğraşır. Güç hal ile bağladıktan sonra binmek ister, ata binemez, orada beklerken bir yolcu geçer bindirir. Yoluna devam eder. Kendi ifade[siyle].

22 Recep (25 Temmuz) 1943 Pazar

Katani'nin düştüğü.

Hava çok sıcak. Sabahtan yemeği tedarik ettik. Yukarıdaki söğüt dibine gittik. Orada öğleye kadar vakit geçirdik. Öğle dönüşte Pırnakapan Palas önünde fotoğraf çıkardık. Erzurum'dan gelecek. Akşam aşağıdaki söğütlerin yanına gittik. Bugün de böyle geçti.

32 İsmet İnönü kastediliyor.

23 Recep (26 Temmuz) 1943 Pazartesi

Hava sabah iyi idi. Öğleye doğru bulandı. Rahmet başladı. Öğle radyosunda havadislerde Mussolini'nin³³ düştüğünü ve Badoglio'nun³⁴ idareyi ele aldığını söyledi. Tekmil arkadaşlar sevinç içindedirler. Darısı Hitler'in ve bunun başına olsun.

24 Recep (27 Temmuz) 1943 Salı

Hava yağmurlu. Gece de yağdı hep. Arkadaşlar vaziyetin gidişatından heyecan içinde. Öğle[n] İtalyanların Balkanlar'dan çekildiklerini, akşam da Vatikan ile mütareke şartlarının görüşüldüğünü söylediler.

25 Recep (28 Temmuz) 1943 Çarşamba

Bugün biraz rahatsızcayım. Kendimi gözetiyorum. Akşam radyosunda Mussolini'nin İspanya'ya kaçtığını söylediler ve Almanların Brenner Boğazı'ndan akınlar halinde asker getirdiğini söylediler.

26 Recep (29 Temmuz) 1943 Perşembe

Gece rahatsızca idim. Üç defa kalktım. Sabah aspirin ile kinin aldım. Ses kısık, üşümek var. Postayı bekliyoruz. Öğleden sonra Aşkale'den gelen telgraf memuru teknil mükelleflerin Eskişehir'e gideceğimizi söylediler. Hepimiz ne olacağını düşünmekteyiz.

33 Benito Mussolini (1883-1945): İtalya'nın faşist lideri.

34 Pietro Badoglio (1871-1956): İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki süreçte İtalya başbakanı.

27 Recep (30 Temmuz) 1943 Cuma

41

25 Fotoğraf

Gitmemiz hakkında emir için arkadaşlar çeşit çeşit fikirler beyan ediyorlar. Kimisi çalışacağımızdan kimisi doğrudan gideceğimizden bahsedip fikirlerini bulandırıyorlar. Ne olacağımızı günler gösterecek. Hayırlısı.

28 Recep (31 Temmuz) 1943 Cumartesi

Sabahtan dikiş ile meşgul oldum. Sonra elimizdeki unu gideceğimiz için çörek yaptırdık. Gidilme birkaç gün tehir oldu görünüşte, katar tedarik edemediklerinden. Erzurum'dan Paşa'nın Elmas Çizme'ye³⁵ yaptığı telefonda anlaşılıyor ki gruplarımız Eskişehir'e gitmiş.

NOT

Tekmil arkadaşlar bu mevzu üzere bahsetmekteler ve hiçbir netice verememektedirler. Herkes bir karanlıkta can sıkıntısı ile ne söylediğini ve ne yaptığını bilmiyor. Bahusus³⁶ Karamanoğlu['nun] çok canı sıkkın. Allah var.

29 Recep (1 Ağustos) 1943 Pazar

Sabahtan kalktık. Hava[nın] sıcak olacağı görünüyordu ve çok sıcak yaptı. Koço ile söğütlerin altında oturduk. Öğle[n] döndük, yemekten sonra defa çok arkadaşlar gittik. Yine gitmek mevzuu orada konuşuldu ve çeşit[li] fikirler verildi.

35 Dönem İstanbul'unda Beyoğlu'nda bulunan ünlü çizme ve kundura mağazası.

36 Özellikle.

30 Recep (2 Ağustos) 1943 Pazartesi

Sabah erkende[n] saat 5.30, geçen gün gibi bir tayyare gayet yüksekte Kop istikametine gitti. Akşam radyoda Plovdiv'in [Filibe'nin] bombalandığını ve Rusların Orel'e [Oryol'a] 16 kilometre kaldığını söyledi. 28 [Temmuz] tarihli *Tanda Taims* gazetesinin Türkiye için yazdığı makaleyi okuduk.

1 Şaban (3 Ağustos) 1943 Salı

Sabahtan hava çok sıcak olduğundan biraz gölgelerde oturduk. Öğlen Fuat geldi, yük vagonlarıyla göndereceklerini söyledi. Hepsini geriden söylenir. Kimse yakından bir şey söyleyemez, söylemek isteyen de mani olurlar, güya bir şefkat bekleyecekler gibi.

2 Şaban (4 Ağustos) 1943 Çarşamba

Sabahtan toplanacakları topladım. Sandığa yerleştirdikten sonra çiviledim. Şimdi artık gideceğimizi ve nasıl gideceğimizi düşünmekteyiz ve gittiğimiz yerde ne olacak, havaya nasıl alışabileceğimizi düşünüyoruz. Ey Türklük.

3 Şaban (5 Ağustos) 1943 Perşembe

Sabah saat 5'te kalktık. Saptıran istasyonuna geldik. Lakin tren rötarlı olduğundan bekliyoruz. Aşkale'ye inmek için saat 9.30['da] hareket ettik. Saptık. Öğle radyosunda Orel'in [Oryol'un] düştüğünü ve Badoglio'nun mühim kararlar alacağını ve Almanların Yunanistan'daki İtalyanların adalarını aldıkları[nı] söyledi.

4 Şaban (6 Ağustos) 1943 Cuma

Tıs Medamorfosoos

969 bagaj

Gece dışarıda yattık. Belgorod düştü, Bryansk['a] doğru ilerliyorlar. 12.15 gece. Erzincan'a akşam 7['de] geldik. Hareket 9.30'da. Radyo Rusların ve İngilizlerin ilerlediğini söyledi.

5 Şaban (7 Ağustos) 1943 Cumartesi

Sabah erken saat 6'da Çetinkaya'dan hareket, Sivas'a 2.05 gece geldik. Sivas'tan gece 3.45'te hareket ettik. Kayseri'ye gece 12'de geldik ve üç saat kadar kaldık. Radyoların havadisleri iyi ve Rusların kazandığı anlaşılıyor.

6 Şaban (8 Ağustos) 1943 Pazar

Sabah 3'te Kayseri'den hareket. Arkadaşlardan çoğu Kayseri'de treni kaçırdılar. Fakılı'dan 8'de kalktık. Yerköy'den gece 6.40'ta kalktık, çok bekledikten sonra.

7 Şaban (9 Ağustos) 1943 Pazartesi

Sabah 4.45'te Ankara'ya geldik. Su da vermediler ve getirdikleri yiyecekleri de geri gönderdiler. Garez ve hırs son derece, bir gün başlarına. Gece 12.15'te Biçer istasyonuna geldik. Ve burada nereye gideceğimiz[i] bekliyoruz. 3 gün 3 gece trende çalkalanma[kt]an perişan olduk. Ayaklarım şişti.

8 Şaban (10 Ağustos) 1943 Salı

Biçer istasyonundan çok sıkıntılı ve onbaşların dipçik ve kamçıları altında tekmil mükellefleri yola düşürdüler yayan. Parası olan yüz ve yetmiş liraya kadar araba kiralayıp yola düştük. Yıkılan, yorulan... Sıcaklığın karşısında ağaç gölgesini bulamadık. Güç hal ile çadır altına düştük.

9 Şaban (11 Ağustos) 1943 Çarşamba

Deredeki çeşmeden suyumuzu doldurduk ve orada çamaşırı ve vücudumuzu yıkadım. Öğleden sonra içtima oldu. Albay geldi, birtakım sözlerden sonra, kendisinin ne olduğunu anlattıktan sonra uzakta duran arabacıya çattı ve bir daha gelmemesini söyledi.

10 Şaban (12 Ağustos) 1943 Perşembe

Sabah defa çeşmeye gittim, yıkandım ve suyu doldurduktan sonra geldim ve içtima yapıldı. Manga[ya] ayrıldık sabah. Sivrihisar'dan aldığımız haberlere göre Harkov düşmüş, Smolensk yarılmış ve Sicilya tekmil işgal olmuş.

11 Şaban (13 Ağustos) 1943 Cuma

Dün ve bugün alay kumandanı gelerek bizi vazifeye çıkardı ve duvar yaptırdı. Çok başımızdakilerin eziyeti üzere bir de iş başında iken Erzurum kafilesini kaldırır ve gidiş dönüş 5 saatten fazla yola çıkarır, erzak almak için onbaşılardan kamçısı[nı] aldın da yola devam.

12 Şaban (14 Ağustos) 1943 Cumartesi

Zoboğlu'ndan aldım yirmi beş. Sabah içtima yapıldı. Kafileler ayrı idi. Genç ihtiyar ayrıldı. Sonunu bekliyoruz, ne olacağını. Verilen emirler çok sıkı. Köylüler ile temas yok, bir şey almayalım diye, onbaşılar alınacaktan bir avanta çıkarsın diye iki yüz gramlık ekmek de 10 kuruşa çıkarıyor.

13 Şaban (15 Ağustos) 1943 Pazar

Sabah eklisia yaptık dağda, tekmil Rumlar ve Ermenilerden de vardı. Öğle yemeğimizi yedik. Rahat ettik. Akşam defa paraklisi³⁷

37 Dini ayin.

okuduk, yine arkadaşlar toplandı. Akşam ay tutuldu. Saat 9.30'da teknil kapandığında yatmış idim. Ne saat geldiğini bilmem.

14 Şaban (16 Ağustos) 1943 Pazartesi

Albay teftiŖe geldi. Genç kafilesi kazma, kürek, araba ile ihtiyarlar da taş taşımak ile çalışıyorlar. Ayaklarımın şişliğinden işe çıkmadım. Papazoğlu ile çadırda yatıyoruz. Bakalım ne olacak? Ne yemek ne ekmek ne karavana var.

15 Şaban (17 Ağustos) 1943 Salı

Emir üzere oturduğumuz çadırlardan kaldırdılar ve biraz daha suya yakın gönderdiler. Her türlü işkence yapıyor. Vurmak, dövme ve küfür en iyi muamele. Bir mükellefi akşam zabıt tutarak zabite teslim ettiler. Cezalanmak için verilen ifadeler iyi.

16 Şaban (18 Ağustos) 1943 Çarşamba

Sabahtan ayaklarımın şişliği için işe çıkmadım. Lakin verilen emir üzere onbaşılara mükelleflere iyi bulunmaları emir verilmiş. Hastaları defa geri gönderdiler ve kantin açılması için emir verilmiş. Dünden bugüne işte hafiflik çoktur. Yarın ne gösterecek bilmeyiz.

17 Şaban (19 Ağustos) 1943 Perşembe

Doktor geldi. Muayeneye çıktık. Muayene neticesinde dizlerimdeki şişlik için kayıt ettiler. Hâlâ bir cevap almadık. Okunan 16'ncı madde içindeki hastalıklarda dâhil olduğunu söylediler.

18 Şaban (20 Ağustos) 1943 Cuma

Eskişehir valisi geldi teftiş yapmak üzere. Mükelleflerden çoğu icap edeni söyledikten sonra Hamparsun, hükümet tarafından teknil varlığının alınmasından ve ailesinin orada ve kendisinin

burada böyle perişanlıkla (tarh) olan Varlık'ın verilemezliğini söyledi.

19 Şaban (21 Ağustos) 1943 Cumartesi

Sabahleyin işe çıktık ve orada saat 10'a kadar oturduk. Ondan sonra herkes yavaş yavaş çadırlara geldi. Ne gençlere ne de ihtiyarlara tazyik³⁸ var çalışmak için. Yalnız köylülere bizler ile konuşmamak için son derece sıkı tembih var. Hain olduğumuz için.

20 Şaban (22 Ağustos) 1943 Pazar

Albay gece gelip çavuşu dövmesine göre bizlere şedit³⁹ bulunmak için bugün de İstanbul'dan gelen yolcuları otomobili ile buraya kadar görüşmek için gönderdi. Sabah eklisia yaptık. Öğlenden sonra dereye indik, çamaşırları ve vücudumuzu yıkadık. Açılan kantinde hiç nizam yok, böyle giderse aç kalacağız.

21 Şaban (23 Ağustos) 1943 Pazartesi

Sabah çıkıp öğleye kadar güneşin karşısında oturmak ile Varlık'ı ödüyoruz. Bu da tarihlerde hiç görülmemiş bir ceza ki diğer medeni milletler Türklerden ders almalılar ve ona göre ahallerine muamele yapsınlar.

22 Şaban (24 Ağustos) 1943 Salı

11 tarihli gazetede mahallede yangın çıktığını; Dimitro'nun, Kalyobi'nin ve Sava'nın ve Mihal'in evlerinin yandığını okudum. Bizlerin ev[ler]i için bir şey yazmıyor. Bilmiyorum ne var ne yok. Burada da ayaklarım için istirahatlıyım. Arkadaşlar da gidip oturup geliyorlar.

38 Baskı.

39 Şiddetli.

23 Şaban (25 Ağustos) 1943 Çarşamba

20 kuruşa verdikleri ekmek, arpa ve mısır koçanından yenmez. Mideyi ve bağırsakları deler. Dağ başında güneşin karşısında yemeksiz ve susuz oturmak ve geçen köylüden ekmeği ve yumurtayı zorla almak çünkü kendilerine öğle tembih var bizler için. Hain, vatansız diye ya Allah.

24 Şaban (26 Ağustos) 1943 Perşembe

Albay ile Murat eşyalarımızın hepsini bağlattılar ve çadırlardan dışarı çıkarttılar hatta yüzümüzü dahi yıkatmadılar. Abdest bozacakları çadırların arasına pislettirdiler. Kokudan hastalığın gelmesi de var. Nihayet teftiş. Teftiş esnasında da birkaç kişiyi dövdüler. Fazla eşyaları koli yaparak evlerimize iade etmemizi, aksi takdirde vaziyet edeceklerini söyle[diler].

25 Şaban (27 Ağustos) 1943 Cuma

Albay ile Mahmut bugün hiç görünmediler. Dünkü şiddete karşı bugün daha hafifçe. Yalnız onbaşlıların para koparmak için şiddeti var. Alınan para ile ekmek evvelce de olduğu gibi arpa, mısır kavuzundan⁴⁰ yenmez. İş olarak çıktıkları, güneşin karşısında oturmaktan başka bir şey değil. İki gündür lodos, sıcak daha tesirli.

26 Şaban (28 Ağustos) 1943 Cumartesi

Sabahtan teftişe çıktık. İhtiyar [ve] gençleri ayırdılar. Gençler çalışmaya gittiler. İhtiyarlar da bir müddet güneş karşısında durduktan sonra çadırlara döndük. Öğle defa içtima diye yola sıralandık. Ankara'dan gelen heyet geldi geçti. 7 otomobil Eskişehir'e gitti. Ne olacak bilmeyiz.

40 Buğdaygillerde başakçık veya çiçekçikleri saran yeşil yaprakçıklar.

27 Şaban (29 Ağustos) 1943 Pazar

Ayiu Ioannu.

Sabahta[n] içtima diye çavuş hepimizi sıraya çıkardı, sonra parayı aldıktan [sonra] serbest bıraktı. Toplanarak eklisia ve mnimosino⁴¹ Kalibolidi oğlu için yaptık. Ermeni ve Museviler de iştirak etti. O sıra seferberlik müdürü ve albay da gelmişler. İhtiyaçlar için tetkik etmişler.

28 Şaban (30 Ağustos) 1943 Pazartesi

Tayyare ve Zafer Bayramı

Bugün tatildir. Hastalarımız çoktur. Doktor geldi, hastaları vizite etti ve ağırlarını hastaneye kaldırdı. Nikolaidis ve Hacı Maksut da dâhil... Yalnız bir Ermeni'yi "bundan hayır yok, ölecek" diye kaldırmamış. Ne olacak diye suale [verilen cevap:] "parayı verin kurtulun."

29 Şaban (31 Ağustos) 1943 Salı

Bugün evden Despina'nın mektubunu aldım. Yangın ve oraca ahvalden⁴² izahat yazıyor. Gönderdikleri haplar henüz alınmadı. Burada sabah dereye gidip suyu getirdikten sonra hemen içtima oldu. Defa yine manga[lara] ayırdılar. Güneşin karşısında ihtiyarlar oturduk.

NOT

Öğle oldu. Paydosta makarna pişirdik. Öğlenden sonra istirahatlıyım diye işe çıkmadım. Bugünkü mektup beni çok sevindirdi ve kalbim rahatlaştı. Vurmuş olduğum telgraf ve mektuplar onları da telaşa düşürecek.

41 Mevlid.

42 Durumlardan.

1 Ramazan (1 Eylül) 1943 Çarşamba

İsak Andoniyadis'in cenazesini sabah saat 9'da yaptık. Romilos, Leon, Kımayak, Turacoğlu nutuk söylediler. Fırına albay[ın] emri üzere gittim ve ekmek harmanını gördüm. Arpa, mısır ve cüzi⁴³ buğdaydan olduğunu söyledim. "Evlerinizde bundan iyisini mi yiyordunuz" cevabını aldım. Mahmut öğle içtiması yaparak ne söylediğini kendisi de bilmeyerek defa çadırlara gönderdi.

2 Ramazan (2 Eylül) 1943 Perşembe

Geceki rüzgâr gündüz de devam etti. Hava bulanık ve arada rahmet de düşüyor. Yine iş başına çıkardılar. Soğuk ve rüzgârın karşısında oturttular. Ben yine istirahatlıyım. Alınan ekmek, saman kavuzlarından yenmez. Rüzgârlı hava ile yemek de pişiremediler. Postaya mektup verdim ve kart aldım.

3 Ramazan (3 Eylül) 1943 Cuma

Sabah doktor geldi. Yine ayaklarım için istirahat verdi. Raporlular çadırlarda oturacak ve vesika de alacaklar. Altmış yaşına kadar [olanları] çalışmaya götürdüler. Gidenler hiçbir şey yapmadıklarını söylüyor. Altmıştan yukarısı güneş karşısında. Telgrafta cevap aldım.

4 Ramazan (4 Eylül) 1943 Cumartesi

Teberikoğlu'ndan 10 lira.

Sabahtan işe çıktık. Öğlene kadar güneşin karşısında. Öğleden sonra dereye çamaşırları yıkamaya gittik. Alınan havadisler iyi. Eğer sahi ise. Yediğimiz ekmek yenmez halde.

5 Ramazan (5 Eylül) 1943 Pazar

Sabah eklisia'da ölenler için mnimosino yapıldı. Lakin keyifsizlik dolayısı ile gidemedim. Çünkü geceden beri dört defa dışarıya çıktım. Öğlenden sonra biraz kesildi. Lakin dermansızlık var. Cambazoğlu ve bir Musevi ağır hasta. Vasil Kiryazi'yi hastaneye de gönderdiler. Bugün vefat etti. Geri geldi.

6 Ramazan (6 Eylül) 1943 Pazartesi

Cambazoğlu vefat etti. Albay geldi ve suhulet⁴⁴ göstereceği yerde ateş püskürerek yanına giden heyeti kovdu. Ve "size ne koli ne para vereceğim" diye tehditle gitti. Mahmut'un istifa ettiği söyleniyor. Ve altmış yaşından yukarı [olanları] kuyu başına indirecekleri söyleniyor. Hırsından ne koli ne de paralarımızı veriyor.

7 Ramazan (7 Eylül) 1943 Salı

Çalışmamız, güneşin karşısında oturmak ve cefalanmak. Gençleri bizden birkaç adım uzakta çalıştırıyorlar. Yiyecek yok. İçerisi saman dolu. Arpa ekmeği ve kumlu yerken dişlerin gıcır-tısından yenmez. Albayın gönderdiği çürük kapak ve yiyecekler atılıyor.

8 Ramazan (8 Eylül) 1943 Çarşamba

Sabah içtimaya çıkıldı ve orada her vakit gibi genç ihtiyar ayrıldı. Rüzgâr ve güneş karşısında oturduk. Öğle gençleri ileriye ve ihtiyarları kuyu başına kaldırmak istediler, sonradan geri kaldı. Arada gitmemiz için rivayetler Mahmut'un ağzından iştiliyor.

9 Ramazan (9 Eylül) 1943 Perşembe

2 [Eylül] tarihli mektupta Zoboğlu parasının verildiği.

Gece ve gündüz rahmet devam etti. İş başına Karaman, Teberik ve ben çıkmadık. İtalyan'ın teslimini işittik. Rusların ilerlediğini ve alınan mektuplardan anlaşıldığına göre bizler için de yakında bir kararın çıkacağını söylemektedirler.

10 Ramazan (10 Eylül) 1943 Cuma

Günlerin yaklaştığından mı yoksa başımızdakilerin vahşeti ve zalimliği gitgide artmaktadır. Babaları yerinde adamlara dilleri ağzında dönmeyen onbaşılar bellerindeki kayış ile vurmak ve nezaketin kabul etmediği sözleri sarf etmek... Adeta harp esirine olur gibi.

11 Ramazan (11 Eylül) 1943 Cumartesi

Nikolaki Cağanis'e 2,5 lira.

Cevdet Çetin sabah gelerek hırs ile çadırdakileri ve hastaları dışarı çıkararak birtakım küfür ettikten sonra Mahmut'a çatar. "Sen bunları çalıştıramazsan ben çalıştırırım" der ve revir diye hastalara ayrılan yerin boşalmasını emredip Erzurumlulara gider.

12 Ramazan (12 Eylül) 1943 Pazar

Fukaralar için 25 kuruş.

Mustafa Çamoğlu'nun eniştesi Bay Satılmış'tan yüz lira aldım ve kendisine bir pusula verdim. Yorgo'dan tahsil etmek için. Allah dağ başında da kimseyi darda bırakmıyor. Yine ahbablar sağ olsunlar. Teberikoğlu'na alınan verildi. 10 lira.

13 Ramazan (13 Eylül) 1943 Pazartesi

Bugünden itibaren işe başladık. Kazma kürek yol üzerinde dere açmak, etraftan gelen sular gitmek için... İki defadır ölçülüyor, biçiliyor hiçbir iş çıkmaz. Yazılan gündelikler alınacak mı yoksa Pırnakapan gibi burası da patırtıya mı gidecek? İlerisi gösterecek bize.

14 Ramazan (14 Eylül) 1943 Salı

Tu Stavru

Sabah erkenden eklisia yaptık. Sonra iş başına gittik. Öğle yemeğe döndüğümüzde mektup ve kart aldım. Keza gönderilen koli de gelmiş. Gazeteleri da aldım. Tekmil arkadaşların yüzü güle[r]. Nedir olan, vakalar için yalnız ağaların yüzü zehir saçıyor.

15 Ramazan (15 Eylül) 1943 Çarşamba

Namıma Teberikoğlu'na gelenleri aldım. Ve mektup da yazdım. Bildirdim. Bugün de her vakit gibi iş yerine gittik ve oturduktan sonra geri döndük. Ahaliler, mükellefleri soymayı iyi bildiklerinden çürük armutları 40 kuruş, ekmeği de 17'ye alıp 30 kuruştan satmayı öğrendiler.

16 Ramazan (16 Eylül) 1943 Perşembe

Her gün için sabah ve öğle hatta akşam da çadırlarda yoklama sayarlar. Ne hesap ne adet bulabilirler. Nihayet akşam erken paydos ederek yine yoklama oldu. Kafiye kafiye... Neticede bir kişinin firarı meydana çıktı. "Siz bu firarları söylemezseniz her vakit böyle olacak" de[nil]di.

17 Ramazan (17 Eylül) 1943 Cuma

Sabahtan sükûnet ile içtimadan sonra iş yerine geldik. Öğle[n] döndük. Yemeğimizi yer yemez saat 1.30'da defa içtima oldu. Yunan harbinde gibi, İtalyanların başkumandan değışti[rdi]ği gibi bunlar da boyuna amir değıştiriyorlar. Ne oluyorsa netice yine odur. Zabit de saydı, hesap buldu mu bilemem.

18 Ramazan (18 Eylül) 1943 Cumartesi

Gece radyo gazetesinden Varlık'ın neticele[n]mesi için maliye vekiline verilen emri Ermeni askerler getirdi. Tekmil çadırlara haber yayıldı. Ve herkes çadırlardan dışarı fırladı. Sabah teğmen 6.45'te gece içtimaya topladı. Say say, 580 kişinin hesabını olup bulamıyorlar. Artık harp zamanı ne yaparlar bilmem?

19 Ramazan (19 Eylül) 1943 Pazar

Fukaralar için 25 kuruş.

Mahmut Ali Paşa Hanı'nda bina memurluğu tahakkuk memuru Kemal'i zabit olarak başımıza getirdiler. Ne konuşma ne hesaptan haberi var. Yalnız aldığı emri ifa etmek için mükellefleri çadırlar arasına pisletmeyi ve yoklama yapmak için de saat 5'te kaldırmayı biliyor. Vay gidi Cumhuriyet zabitleri...

20 Ramazan (20 Eylül) 1943 Pazartesi

İçtimadan sonra hastalar çadırlarında istirahat etmek istedilerse de vicdansız onbaşılar para almadıkları için olmadık müşküllükleri ve eziyetleri yapmaktan dūr olmadıklarından⁴⁵ doktoru çağırarak hastaları ayırmaya mecbur kaldılar. Rüzgâr çoktur.

45 Uzaklaşmadıklarından.

21 Ramazan (21 Eylül) 1943 Salı

9'uncu aya girerken bugün sabah hava serince. Sabah içtimasını yaptıktan sonra iş mahalline geldik ve orada otururken motor sesini işittik. Ben vazife yapmak üzere ayrıldım. Bu esnada Mahmut, arkadaşların yanına gelerek "hiç olmazsa bir gözcü diki de bir memur gelirken ayakta bulunun" cevabını vermiş.

22 Ramazan (22 Eylül) 1943 Çarşamba

Bugünkü gelen 78 kişi. 19'uncu kafileden sonra gazetede ki Varlık hakkında ek dolayısı ile olan sevinçler tekmil suya düştü. Ve herkes kendi kafasına göre ve kendi isteğine göre fikir beyan etmeye başladı. Çoğu[nun] ümitleri kendi[miz] gitmemiz için lakin bunlardan hiçbir vakit böyle bir asalet beklenmez, yalnız harpten.

23 Ramazan (23 Eylül) 1943 Perşembe

Bugün Garbis Baykar vasıtası ile 9,5 lira bir zarf içinde yüzü yazılı aldım.

Rivayet altmış [yaşından] yukarı [olanların] kuyu başına ineceğimiz söyleniyor. Yeni gelen onbaşılar da bir geldiler, bir daha yanımıza gelmediler. Arpalı ve bayat ekmek yemekten usandık. Albayın emri böyle imiş.

24 Ramazan (24 Eylül) 1943 Cuma

Sabahtan çeşmeye gittim. Yıkandım ve orada bir torba buldum. İş yerine geldik. Yanımıza gelen çirkef onbaşı, iki Musevi'yi dövdü suya gitmemeleri için. Onun üzerine tekmil arkadaşlar söz alarak onbaşıya hücum ettiler ve [onbaşı da] yapmış olduğu işten mahcup kaldı.

25 Ramazan (25 Eylül) 1943 Cumartesi

Grubumuz Neronları para almak için ne eziyet yapmak lazımsa düşünüyorlar ve tatbik etmeye çalışıyorlar. Hesabın altından çıkabilirlermiş gibi içtimaya davet ederler ve içtimayı yapacak çavuş dadırlardan alacağını aldıktan sonra tamam emri verilir, bir müddet arkadaşlar ayakta bekledikten sonra dağılınır.

26 Ramazan (26 Eylül) 1943 Pazar

Kantinci Franci, zabitten izin alarak Sivrihisar'a erzak alması gider. Orada albay görür. İzinsiz nasıl geldin diye hırslanır, masasının üzerinde bulunan kristal okkayı savurur. Eğilmesi ile kendini kurtarır, cama isabet eder, camlar kırılır. Divane adam nadimlenerek⁴⁶ izin verir, ne olacak olsun gitsin diye.

27 Ramazan (27 Eylül) 1943 Pazartesi

Sabah işe çıktık. Saat 9'da albay gelmiş ve bir emir [vermiş], "bir saat içinde hiç çadır kalmayacak, inecek ve hazır olacaklar" der. Karanlıkdere'ye gider, aynı muameleyi onlara da yapar, onları 1,5 saat daha içeriye gönderir ve rakıya oturur. Bize verdiği emri unuttur, 6.30'da bizim kalkmamızı söyler. Kuyu başına inmek için yola çıktık.

28 Ramazan (28 Eylül) 1943 Salı

Akşam dokuzda geldik. Çadırın içine güç hal ile yerleştik ve düzeltirken teğmen gelir. Ne iktizanız⁴⁷ varsa sabah yaptıracağım diye söyler, gider. Sabah erken çadırı düzeltirken içtimaya davet ettiler ve oradan teğmen bizi çağırır, gelin çadırınızı düzel[tin] diye. Geldik düzelttik.

46 Pişman olarak.

47 Gereksinmeniz, ihtiyacınız.

29 Ramazan (29 Eylül) 1943 Çarşamba

Bugün yeni emir üzere Erzurumlu ihtiyarları defa oradan kaldırmışlar ve bizim olduğumuz yere getirdiler. Bizim arkadaşları da Karanlıkdere'ye gidenleri defa Gökbel'e getirmişler. Olan maceraları ve çekilen sefaletleri bir film ş[irketi] olmalı ki meccanen⁴⁸ para kazansın.

30 Ramazan (30 Eylül) 1943 Perşembe

Sabah kalktık. Kahvaltımızı yaptık. Bir yandan Erzurumluların ihtiyar ve hastaları yollarda kafil halinde ve perişanlıkla gelmektedir. Yolda düşenler, vücutlarının muhtelif yerlerini[n] yaralanması, karanlık yüzünden ve sızlayanlar bağırانlar[ın] hesabı yok. Emir geldiğinde bir dakika durmak bile yok. Ne olursa olsun. Hatta 40,5 derece sıcaklık ile ikinci defa olarak Gökbel mükelleflerini defa kaldırırlar çünkü verilen emir yanlıştır. Siz buraya gelmeyeceksiniz, kalkacaksınız der ve çala kamçı oradan da kaldırır. Böylelikle cefaların, sıkıntıların sonunu bekliyoruz. Akşam içtimasında çadır olmadığına çadırlarda mutlaka on kişi yatması lazımdır dediler.

1 Şevval (1 İlkteşrin) 1943 Cuma

Şeker Bayramı

Bu sabaha karşı Büyük Alyanak vefat etti. Albay bugün bayramını yapmaya bile gitmedi. Zavallı Erzurum grubunu yeni sefalet ve işkencelere sokarak gece yarısına kadar oldukları yerden kaldırıp bizden yarım saat uzak çeşme yanına getirdi.

48 Para harcamadan, bedava olarak.

2 Şevval (2 İlkteşrin) 1943 Cumartesi

Bugün Nafia Vekili, Seferberlik Müdürü ve Albay gelmişler ve [bir] müddet oturduktan sonra gitmişler. Müdüre şikâyetler de olmuş. Öğlenden sonra çeşmenin yanındaki dereye çamaşırları yıkadık, temizlendik, geldik.

3 Şevval (3 İlkteşrin) 1943 Pazar

Sabah 9.30'da Grigor Şişmanoğlu vefat etti ve 5'te defnettik. Sabah içtima yapıldı. Kemalet⁴⁹ ayrıldı, sonra hastalar gitsinler doktora muayene olsunlar de[nil]di. Defa gittik, muayene olduk ve varis diye yazdı bu defa.

4 Şevval (4 İlkteşrin) 1943 Pazartesi

Sabahtan hava iyi. Doktor yine geldi ve muayeneye devam etti. Albay ile Süleyman'ın gidecekleri rivayeti var. Gökbel'den de 47 kişi getirdiler. *Vatan* gazetesinin başmakalesinin Varlık için yazdığının lehimizde olduğunu söylüyorlar.

5 Şevval (5 İlkteşrin) 1943 Salı

Saat 3'te çıkan fırtına 3-4 çadır yıktı. Sabah yapılan içtimada yine ihtiyar ve hasta raporlular ayrıldı. Akşamüzeri albayın emir-beri geldi, bir liste ile onda hakiki kalacaklar yazılı olduğundan çoklarını düşünce aldı ve ora[ya] bura[ya] koşuşmaya başladılar. Beni sual ettiğinde taşa bile liste içinde olduğumu söylediler.

6 Şevval (6 İlkteşrin) 1943 Çarşamba

İstanbul'un Kurtuluşu

Bugünkü olan içtimada şişman teğmen Kemal'i grup amiri olarak tasfiye etti ve birtakım tembihlerden sonra hükümetin hakkımızda şefkat kararını sükûnetle beklememizi söyledi ve

49 Sağlıklı olanlar.

"çadırlarınızda rahat edersiniz, aileleriniz gelip görüşebilirsiniz"
[dedi].

7 Şevval (7 İlkteşrin) 1943 Perşembe

Bugün defa Çamcı tarafından içtima yapıldı. Öyle bereketli malız ki say say ne ucu ne hesabı bulunur. Nihayet vazgeçer. İçtimada posta geldi. Mektuplar okundu. 3 tane mektup aldım. 1 Despina'nın, 2 Dionisia'nın.

8 Şevval (8 İlkteşrin) 1943 Cuma

Bugün için iki defa içtima yapıldı. Altmış yaşından yukarı olanları ayırdılar ve gayet hastaları ki bizim için doktorun verdiği karar önemli diye tanınmadı, ileride bakalım ne olacak.

9 Şevval (9 İlkteşrin) 1943 Cumartesi

Bugün sükûnetten sonra İstanbul'dan Alyanak'ın cenazesini almak için mortocular⁵⁰ geldi ve mortocular ile Pistof'a selam gönderdim, biradere söylemek için. Buraya geldik geleli arpa ekmeği yemekten ağzımız yara oldu. İstanbul'dan aldığımız haber yine aynı.

10 Şevval (10 İlkteşrin) 1943 Pazar

Sabahtan arkadaşların gitmesi ile Koço, ben ve Anastas ortada kaldık. Nihayet bir çadır bulduk, oradan da dışarı çıkardılar. Kantinin çadırını da aldılar. Yağmur altında eşyaları oradan oraya taşıyarak sırlıslıkla olduk. Nihayet eski, altında oturulmaz bir çadır altında ve yaş toprak üstünde yatmaya mecbur olduk.

50 Hristiyanlarda cenaze taşımak için tutulan kişiler.

11 Şevval (11 İlkteşrin) 1943 Pazartesi

Tiftik pöstekisi aldım. Yatarak için 3 lira.

Hava bulanık, rahmet dolaşiyor. Çadırımız hiç oturulacak derecede değil. Bir eski çadır daha aldık üzerine atmak için, yapabilirsek. Öğlenden sonra albay geldi. Biçer'e giderken uğradı. Birtakım emirler verdi uzaktan. Görüşümüz [var] lakin ne idğini bilmeyiz. Yarın meydana çıkar.

12 Şevval (12 İlkteşrin) 1943 Salı

Arkadaşların gençleri bugün çalışmaya çıktılar ve bizleri kayıt ederek alıkoydular. Komutanın başı kantin hesabı için kalabalık olduğundan kendisini rahatsız etmedim. Bu akşam biraz sıcak yattık çifte çadır olduğundan.

13 Şevval (13 İlkteşrin) 1943 Çarşamba

Gece yağın şiddetli yağmurdan sonra sabah ayazını yedik. Ve sonra komutan kalktığıında defa yine kendisine müracaat ettim. "Doktor gelecek. Geldiğinde gel de bir rapor alalım, seni oraya göndereyim" diye söz verdi. Bilmem ne derece sözleri hakikattir.

14 Şevval (14 İlkteşrin) 1943 Perşembe

Sabah gelen Ermeni askeri doktora komutanın emri üzere çıktım. Ayaklarıma bakmak üzere baktı, nihayet bilmem anladı anlamadı, "tuzlu ekşi et yeme" diye perhiz verdi. Kendisinden su-alimde "ne yiyeceğim burada" diye, "bulunanı" cevabını verdi.

15 Şevval (15 İlkteşrin) 1943 Cuma

Sabaha karşı bir telaş, doktordan morfin arıyorlardı. Sabah iç-timasında öğrendiğime göre geceki içtikleri işretten komutan rahatsız olmuş ve mide sancısına tutulmuş. Her gün için bizlerden de birkaç kişi kilolarla rakı içiyorlar. Öyle olur.

16 Şevval (16 İlkteşrin) 1943 Cumartesi

Geceki yağın şiddetli yağmur, gündüz de devam etti ve yağmurun altında eti kavurdum ve pilav pişirdim. Öğle ve akşam yedik. Mektup yazdım eve. Bugün arkadaşlar da işe çıkmadılar. Herkes çadırlarda oturdular.

17 Şevval (17 İlkteşrin) 1943 Pazar

Bugün sabah erken 20'nci kafil e geldi. İki parti de arabalar üzerinde yağmurdan ıslanmışlar ve gece arabacıların tazyiki üzerine yola çıkmışlar. Öğlen üzeri Alaman'ın oğlu da kaçan yakalanmış ve onu da getirdiler. Hepsini de Sivrihisar'a götürdüler aranmak için.

18 Şevval (18 İlkteşrin) 1943 Pazartesi

İşe kayıt olduğ...

Bugün posta ile gönderilen parayı, 25 lirayı aldım. Sabah içtimadan sonra defa komutan içtima yaparak hastaları ayırdı ve raporlu, istirahatlı olmayanları işe gönderdi. Biz de çadırda kaldık ve çamaşırları yıkadım. Hava bulanık, ekmek taşlı ve samanlı.

19 Şevval (19 İlkteşrin) 1943 Salı

Gece hava bulanık ve dehşetli çiy düşüyor. İşe çıkmak için bugün de yine sıkı teftişler var. Hatta raporları dahi tanımak istemiyorlardı. Bilmiyoruz yarın ne muamele yapacaklar. Sava Turacoğlu, Mahmut'tan iki tokat yedi.

20 Şevval (20 İlkteşrin) 1943 Çarşamba

Sabahtan dışı Peştemalcıyan istirahat yazmadı. Tekmil Ermeniler istirahatlı. Biz de bir aksi muameleye uğramayalım diye Papaz ile dağın arkasından dere içinden kayaların arasında temizlik yaptık. Papaz, ayaklarımız buralara da basacakmış.

21 Şevval (21 İlkteşrin) 1943 Perşembe

Sabah işyerine kadar gittik. Öğlen gelip yemeğimizi pişirdik yedik. Bursa'dan gelen mükelleflerden 2 kişi beş yüz liralık olduğundan bırakılmış, evlerine döndüler. Biz de yine Papaz ile dünkü yere gelerek mektuplarımızı yazdık ve biraz da temizlik yaptık.

22 Şevval (22 İlkteşrin) 1943 Cuma

Zafiri Doksaki'nin vefatı ile umumi kafilenin zayıyatı 15 kişi oldu ve bugün rahmetliyi Beypınar köyü karşısındaki kamplarının civarına defnettik. Yine aynı okumak üzere teknil arkadaşlar hazır bulunarak saat 4'te mezara kondu.

23 Şevval (23 İlkteşrin) 1943 Cumartesi

Hava rahmetli⁵¹ olduğundan işe çıkmadım. Kuru fasulye pişirdim yağmurun altında yaş yakacak ile. Verdikleri ekmek 210 kuruşa, yenmez halde çünkü taştan ve kıçırtıdan yenmez. Bahusus arpa samanından.

24 Şevval (24 İlkteşrin) 1943 Pazar

Bugün İstanbul'dan ziyaretçiler gelmiş. Sotir'in kâtibi de... İhtiyarlar kampına gittiler. Görüşmek için gidip gelirken iyice yağmur yemişler ve ıslanmışlar. Görüşebildikleri yalnız 1,5 saat. Onda da onun bunun sualinden kendileri[ne] vakit bulamamışlar.

25 Şevval (25 İlkteşrin) 1943 Pazartesi

Bugün 16'ncı vefat, Yosif Topaloğlu'nun. Sabah ve gecedan sis ve rahmet, rutubet devam etti. Albay geldi ve komutan, çadırların iyi olmadığını söylediğinde Ankara'ya gideceğini [söylemiş], orada ne olacağını görüşürüz demiş. Ahmet Emin Yalman'a dua etsinler, belki kurtulurlar.

51 Yağmurlu.

26 Şevval (26 İlkteşrin) 1943 Salı

Ayiu Dimitriu

Sabah hava yağmurlu olduğundan işe gidenler de geri döndü. Öğleyin hava biraz açıldığında defa içtimaya çağrıldık. Komutanın huzurunda olan yoklamada 43 kişinin mevcut olmadığı görülünce komutan kızdı ve "sizler ile bu kadar laubali olmak doğru değilmiş" dedi.

27 Şevval (27 İlkteşrin) 1943 Çarşamba

Hava yine yağmurlu. Sabah işe çıktılar. Dişçi Peştemalcıyan'a zorla istirahat yazdırdık. Yemek yapmak üzere... Hatta kendisine "yalnız burada birbirimize iktizalığız" diye söylediğimde mesuliyetten bahsetti. Lakin dindaşları[nın] hepsi çadırlarda yatıyorlar.

28 Şevval (28 İlkteşrin) 1943 Perşembe

Sabah içtimasında olanların mektupları verildikten sonra Teğmen, Ankara'ya gideceğini ve yakında geleceğini söyledi. Karalı olası bayramları için 3 gün tatil yaptı. Öğlen paydosunda kuyu başında toplandık ve kendisini selametledik. "İnşallah hep birlikte döneriz" diye teselli yaptı. Bekliyoruz.

29 Şevval (29 İlkteşrin) 1943 Cuma

Cumhuriyet Bayramı

Bugün için Alaman oğlu ile bizimkilerden 3-4 kişi kaçtılar. Lakin Alaman'ı aradılar. Şayet trene binemedi iseler Biçer'den, mutlaka yakalanacaklar. Çalaş da gitmek istiyordu lakin cesaret edemedi. Her vakit gider, yine burada. Çamaşırları ve başımı yıkadım, temizlik yaptık.

1 Zilkade (30 İlkteşrin) 1943 Cumartesi

Çalaş kaçtı.

Dün albay geldi. Bayramı tebrik etti ve birtakım nasihatlerden sonra herkes ile hasbıhal oldu. Lakin Erzurum grubunda da yine asaletini göstermiş. Ahmet Emin Yalman'ın yazdıkları, bizim vaziyetimizi güçleştirmiş. "Matbuat serbesttir, bizim kabahatimiz nedir" demişsek, düzelir dedi.

2 Zilkade (31 İlkteşrin) 1943 Pazar

Sabahtan kalktık ve herkes hazırlık ederken birde[n] onbaşılardan düdük sesleri işitildi içtima için. Mahmut gelmiş bordroları imzalamak için. Güya para verecekler. Bazen 11, 8, 4 buçuk, 2 buçuk lira, nihayet 31 kuruş veriyorlar. Nihayet herkes dağıldı, biz de eklisia'yı yaptık. Sonra almış olduğum eti kaynattım.

NOT

Bu meyanda kamplardan ihtiyarlara gidiyorlardı. Gelen ziyaretçileri görmek için. Kalfaoğlu İosif de gelmiş ve Muradoğlu Yorko benim için iyidir diye söylemiş. Akşamüzeri Albay caz göndermiş, güya eğlensinler diye. Birtakım hafif Yahudi ve Ermeniler eğlendi.

3 Zilkade (1 Sonteshrin) 1943 Pazartesi

Sabahtan öğleye kadar ayaz pek çok idi. Hepimiz de üşüyorduk. Öğlenden sonra çadırların arkasındaki dere kayalıklarına gittik. Orası pek o derece değildi. Orada temizlik yaptık. Sonra Papazoğlu kök çıkarmaya başladı, ben de kayaların arasında dağ adamı gibi oturuyordum. Saye-yi Cumhuriyet.⁵²

52 Cumhuriyet'in gölgesi.

4 Zilkade (2 Sonteşrin) 1943 Salı

Sabah iş yerine gittik ve orada öğleye kadar oturduk ve mektuplarımızı aldık. Öğlenden sonra her vakitki gibi yerimize gidecek lazım gelen temizliği yaptık. Ve birkaç daha mükellefler ile kayaların arasında oturarak vaziyetimizden bahsettik ve ne vakit gideceğimizi düşündük.

5 Zilkade (3 Sonteşrin) 1943 Çarşamba

Gece lodostan sonra sabah ayaza çevirdiğinden işe çıkmadık. Lakin öğlenden sonra grup amiri denen vicdansız gelerek saat 4'te güya iş yapılacaktı gibi işe çıkardı. Tekmil hastalar ve raporlular hiç kimse tefrik olmaksız[ın]⁵³ soğuşun karşısında durmak için çıktılar.

6 Zilkade (4 Sonteşrin) 1943 Perşembe

Sabahın rutubeti ile yine hepimizi iş yerine götürdüler. Orada öğleye kadar yaş toprak üstünde durulduktan sonra geri döndük. Biraderin mektubunu aldım ve cevap yazdım. Öğlenden sonra yine iş yerine gittik. Biraz oturduktan sonra çadıra döndüm geldim.

7 Zilkade (5 Sonteşrin) 1943 Cuma

Doktorun Musevi hastayı vizitesinden ileri gelen hadiseden albayı haberdar edince hemen otomobili ile kampımıza gelerek önce sert [ikazda] bulunarak sonra Lazaridis'in müracaatı üzere yumuşak ve gerek albay gerek doktor ve etraftaki mükellefler cereyan eden vakadan ağlarlar[ken] metanet tavsiye ederek albay bırakır gider.

8 Zilkade (6 Sontesrin) 1943 Cumartesi

Mektupların gelmesi ile Bali mektup başına 5 kuruş masarîf var diye istedi. Mektupların sayılmasını, keza gazetelerin de, ve ona göre herkese ne düşerse versinler dediğimde Ayanoğlu da Musevilerle bir olarak elimde[n] mektupları aldılar, istedikleri parayı 90 mektuptan topladılar.

9 Zilkade (7 Sontesrin) 1943 Pazar

Sabahleyin eklisia'yı yaptıktan sonra öğle yemeğini yedik ve ihtiyarların kampına gittik. Orada Zoboğlu'nun oğlu Mihal geldi, görüştük. Ve mektup verdim. Tevzi olacak⁵⁴ para için Yorgo benim için de söylediğinde Karamanoğlu, "bu olmaz, yapacağı yerde bozar" diye söyledi.

10 Zilkade (8 Sontesrin) 1943 Pazartesi

Mihail Arhangelu

Öğleden sonra içtima olarak mevcudu tamamlamak istediler. Hepimiz toplanarak birer birer isimlerimiz okundu ve sonra iki asker arasından geçtik. Esas mevcuttan iki kişi de fazla geldiler.

11 Zilkade (9 Sontesrin) 1943 Salı

Geceki kuvvetli lodostan sonra rahmete çevirdi. Sabahtan öğleye kadar devam etti. Öğleden sonra işe çıkarmak istediler ise de geri kaldı. Sabaha kadar yeni gelenler ve eskiler yağmur altında ve rüzgâra karşı kaldık. İşte böylelikle cehennemimizi çekiyoruz.

12 Zilkade (10 Sontesrin) 1943 Çarşamba

Yorgi Muradoğlu gittiği...

Dün için Solu isminde biri Nafia müfettişi geldi ve vaziyetimizi teftiş etti. Lakin anlattıklarına göre en fanatik gayrimüslim

54 Dağıtılacak, bölüşürülecek.

düşmanı imiş. Çünkü kendisini evvelce askerlikten tanıyanlar var ki "siz artık İstanbul'u unutun" diyen zat bu imiş. Hayır bekle bundan.

13 Zilkade (11 Sontеşrin) 1943 Perşembe

Geceki ayazdan sonra gündüz hava nispeten iyi idi. Her günkü gibi mükellefleri iş yerine çıkararak orada herkes siyasetten yahut vaziyetimizden bahsederek vakit geçiriyoruz, ellerinde kazma, kürek ve araba ile. Görenler de çalışıyorlar zannederler [oysa] yalnız[ca] oturmak.

14 Zilkade (12 Sontеşrin) 1943 Cuma

Yeni gelen Zeki Çavuş ile Kurk Onbaşı para almak için mükellefleri daha fazla sıkıştırmaya başladıklarından çadırdan çıkarken vurmak, abdest bozmaya gidenleri dövmek oldu hatta dayak yiyenlerin içinde Varon ve Bursalı İzrael Aydoğan abdest bozarken dayak yediler.

15 Zilkade (13 Sontеşrin) 1943 Cumartesi

Bu gece Teğmen Kemal'in gördüğü rüyaya göre güya mükellefler hep kaçmışlar. Onun üzerine kalkar, gece tekmiil çadırları gezer. Lakin onbaşılar [ondan] yüz bulduğundan bu sabah yine Bursalı bir mükellefi dipçik ile vururlar. Bay Kinhaldi düşer. Doktorun yardımı ile çadıra getirdiler.

16 Zilkade (14 Sontеşrin) 1943 Pazar

Sabah eklisia yaptık. Öğlene doğru mükellefler A kampına gitmeye başladılar. Hava her ne kadar da çok rüzgârlı ise de tatil fırsatından çamaşırları yıkadım ve dikilecekleri diktim. Papaz mektup yazıyordu ve ağlıyordu. Bir de Stavridis'le Papaz'ı çağır-dılar ziyaret [için].

17 Zilkade (15 Sontеşrin) 1943 Pazartesi

Bugünümüz sükûnet[le] ve vukuatsız geçti. Her vakit gibi sabah 8.30'da iş başı düdükleri vurdu. Ve herkes kazmayı, küreği, arabayı alan yola çıktı lakin gecenin ayazı, sabah saat 10'a kadar devam etti. Sonra biraz vücutlarımız ısındı. Bugün de böyle geçti.

18 Zilkade (16 Sontеşrin) 1943 Salı

Hava iyi ve güneşli, vukuat yok. Yalnız A kampından ve B'den Fındıklıyan ve Kataropulos ve sair Ankara'ya gönderildiler. Ve akşamüzeri kürkçü Beiko, mükellef olarak geldi ve bir Bursalı, A kampında vefat etti. Rivayet Kaymaz köyüne kalkmazdı.

19 Zilkade (17 Sontеşrin) 1943 Çarşamba

Hava iyi ve güneşli. Yol üstünde dereleri temizlemek için işe çıkıldı. Arkadaşlar ile oturduktan sonra öğle yemeğine döndük. Öğleden sonra yine iş başı. Eski hava eski tertip. Akşam geri dönmek. Bu esnada ne vakit gidilecek bahsi her vakit mevcut.

20 Zilkade (18 Sontеşrin) 1943 Perşembe

Gece ve sabahın ayazı dokunaklı. Otların üstünde düşen kırırağlar. Sabah güneş çıkmış. Kar da mevcut. Öğleden sonra diğer mükellefler de bizim yanımıza geldiler. Elllerinde arabalarla yol üstünde dolaşmak, güya iş yapılıyor. Albay Ankara'dan dönecekmiş.

21 Zilkade (19 Sontеşrin) 1943 Cuma

Geceleri ve sabah ayaz çoğalıyor ve şiddetine güneş çıktıktan sonra da devam ediyor. Onun için iş mahallinde de üşümek var. Lakin rahat yok çünkü Polatlılı İzzet Çavuş, anaför almak⁵⁵ için arada arkadaşları rahatsız yapıyor. Metelik veren yok.

55 Argoda "bedavadan elde etmek, haraç almak" anlamında bir tabir.

22 Zilkade (20 Senteşrin) 1943 Cumartesi

Sabah ayaz, işe çıktık ve iş yerinde mektubu yazdım. Öğle döndüğümüzde yemek yedikten sonra kök toplamaya gittik. Birer çuval topladık ve 8 kilodan 30 kuruştan kömür aldım yemek pişirmek için.

23 Zilkade (21 Senteşrin) 1943 Pazar

Mektup İstanbul'a.

Isodia.

Sabah hava iyi idi. Eklisia'mızı yaptık ve mnimosino da. Öğle yemeğimiz[i] yedikten sonra çamaşırı[n] yırtığını diktim ve yatağın otunu kabarttım. Akşam Kalibolidis, mektup ile 30 lira para ve kâğıt verdi. Eniştesi getirmiş.

24 Zilkade (22 Senteşrin) 1943 Pazartesi

Mektup İstanbul'a.

Sabah hava iyi, işe çıkıldı. Öğlen içtimaya davet [için] isimler okundu. Sonra kazma, kürek, araba toplandı. Albay geldi, teğmene hırslandı. C kampına gitti ve döndükte⁵⁶ Akhisar'a gidileceğini söyledi. Hastalar ayrılışın diye söylediler. Ayrıldık. Harekât bekleniyor.

25 Zilkade (23 Senteşrin) 1943 Salı

Sabahtan akşama kadar içtimadan sonra malzemeyi topladılar. Ve noksan gelen kazma, kürek için 141 lira topladılar. Bunları arada satan ve gömen de olmuş. Nihayet Mahmut, "Tabii ben sizden memnun değilim, siz de benden" demiş, para alamadığı için.

26 Zilkade (24 Sontesrin) 1943 Çarşamba

Bugün için Musevilerden Pinto vefat etti. A kampında dün gelen çocuklarına sağ iken göstermemişler lakin ölüsünü bugün İstanbul'a götürmek için teslim ettiler. Akşam da Dimitri Esnafoğlu'nun vefatını işittik. Yarın cenazesi olacak.

27 Zilkade (25 Sontesrin) 1943 Perşembe

Ayias Ekaderinis

Geceki lodostan sonra sabah yağmur devam etti ve akşama kadar yağdı. A kampına giden Franci, "Albayın emri, yalnız 3 kişi burada kalacak, diğerleri hep gidecek" demiş. Doktor gelip muayene edecekmiş. Almanlar Kiev'e hücum etmişler. Sofya bombardımanı...

28 Zilkade (26 Sontesrin) 1943 Cuma

Bugünümüz de Anadolu'nun soğuğu ile çadır altında ve her gün çıkan esassız rivayetlerle... Gidiyoruz, geliyoruz... Boş sözler ile geçiyor. Yalnız ortada bir hakikat yok, herkes kendi arzusu üzerine bir rivayet çıkarıyor ve öylelikle günler geçiyor.

29 Zilkade (27 Sontesrin) 1943 Cumartesi

Geceki şiddetli yağmur gündüz de devam etti. Ve ara sıra kar atacak gibi idi. Arada bir havanın iyileşmesi cesaret de veriyordu. Lakin en korkunç [olan] ortalığın çamuru. Ayağını bastığın yerde kalırsın, eğer kaldırırsan 5 kilo çamur kaldırırsın.

30 Zilkade (28 Sontesrin) 1943 Pazar

Geceki rahmetten sonra sabah 9.30'a kadar ortalığı sis kapladı. Sonra açıldı biraz, güneş yüzü gördük. Çamaşırları yıkadık. Rüzgâr ile kuruttuk. Albay geldi ve akşam A kampından Vraiko, gönderilen paketi ve mektubu getirdi.

1 Zilhicce (29 Sonteşrin) 1943 Pazartesi

Mektup

Hava yağmurlu. Sabahtan sonra açtı ve yemeğimizi pişirdikten sonra çamaşırlardan eskileri yamadık. Bir de Konstantin Dimekopulos'un vefatını işittik. Ve kıtıyaya⁵⁷ gittik. Ve kalabalık içinde defnettik. Geldik. Orada da ne olacağımız suali ve bir şey bilmemek.

2 Zilhicce (30 Sonteşrin) 1943 Salı

Andreu Aposdolu

Gece hava yıldızlı. Sabah iyi ve güneşli. Öğleye doğru bir sis kapladı ortalığı. Sonra açtı. Temizlik yaptık. Döndüğümüzde son kafileden Grigor isminde bir mükellef odun toplarken onbaşı vurmuş, keser ile sırtını morartmış, dışını çıkarmış. Teğmene müracaatında, "Oğlum ne yapayım, istida da yapsan mahkûmsunuz" cevabını almış. Başımızdaki inzibat amirinden böy[le] cevap işitilirse artık onbaşılar ne kadar cesaret alır ve ne yapması lazım gelir, olan muameleden anlaşılır ve ona göre diğerlerinin cesareti olur.

3 Zilhicce (1 İlkânun) 1943 Çarşamba

Mektup

Sabahtan hava açık ve güneşli. Yoklama yapıldı, sonra serbest bıraktılar. Sabah erken pazara gidenlerden yiyecek alanları onbaşılar dövmeye başladılar. Lakin sabırlı olduklarından vukuat çıkmadı. Hanri Ştermi, Horti köyünde yapı[an] arama...

4 Zilhicce (2 İlkkânun) 1943 Perşembe

Sabah rüzgâr. Öğle yağmur başladı. Yarın yahut öbür gün kalkacaksınız deniyordu. Akşamüzeri komutana müracaat ettik. Liste gönderdi. Kalmak isteyenlerin ona cevap almaksızın dar vakit yarın sabah kalkıyoruz emri geldi. Sabah ne olacak.

5 Zilhicce (3 İlkkânun) 1943 Cuma

Akşamki umutsuzluktan sonra gece 11'de radyo havadisi, bırakılmamız için alınan havadis sevindirdi ise de tereddütte kalmıştık. Sabah albay sevk için geldi ise de kaymakamın gelmesi ile haber esaslaştı ve gideceğimizi müjdelediler. Yalnız kafilе sırasında haksızlık oldu.

6 Zilhicce (4 İlkkânun) 1943 Cumartesi

Çeşit[li] müşküllükten sonra saat 11'de nüfus [kâğıtlarını] aldık. Sabaha kadar titredikten sonra Biçer yoluna revan olduk. Arada anafor vermek üzere biletleri aldık. Gece 12'de hareket edemedik, sabaha [kaldık].

7 Zilhicce (5 İlkkânun) 1943 Pazar

Saat 8, Biçer'den hareket.

Ayazda bekledikten sonra titreyerek pis topraklı ve 3'ncü [mevkiden] bilet vererek yük vagonlarına girdik. Sabah 8'de hareket ettik. Öğlen 1'de Eskişehir'e geldik. Yemek yedikten sonra vagona girdik hareket etmek için. Gece 2.10.

8 Zilhicce (6 İlkkânun) 1943 Pazartesi

Ayiu Nikolau

Eskişehir'den hareket ettik. Tekmil istasyonlarda ara sıra bekledikten son[ra] nihayet teknilinin arzusu üzere selamet Haydarpaşa İstasyonu'na sabah 6'da geldik. İstanbul'a geçmek

için vapura girerken mükellef[ler]den birisi denize düştü lakin kurtuldu.

9 Zilhicce (7 İlkkânun) 1943 Salı

Sabahtan akşama kadar tanıdık ve ahabpların görmek için gel[me]leri ve tesellileri... Hepsinin duası, geçmiş olsun selamet[le] geldiğimiz için... Sevinçlerinden anlaşıyor ki bizim için iyi fikir besliyorlardı.

10 Zilhicce (8 İlkkânun) 1943 Çarşamba

Yorgi Gavrilidis'e bıraktığım altın lira 3 adet Reşat temiz. Aldığım şapka 20 lira. Ve piyasada ahabplar ile görüştüğüm... Karamanoğlu'nun evine viziteye⁵⁸ gittik.

12 Zilhicce (10 İlkkânun) 1943 Cuma

Mehmet Bakıroğlu'ndan borcuna karşı 5 lira aldım.

14 Zilhicce (12 İlkkânun) 1943 Pazar

Ayiu Spiridonos

18 Zilhicce (16 İlkkânun) 1943 Perşembe

Mandra mağazasının sahibini Karaköy'de gördüm. Ve kendisi ile Eminönü'ne kadar görüşerek gittim. Yine merak etmememi, benim için düşünceğini söyledi.

19 Zilhicce (17 İlkkânun) 1943 Cuma

Çarşıya giderek Stavro ile görüştüm ve pazar gününden itibaren vereceğini söyledi. Havanın çok soğuk ve yağmurluğundan akşamdan evvel eve gelmeye mecbur oldum.

58 Ziyarete.

21 Zilhicce (19 İlkânun) 1943 Pazar

Stavro Makridis'ten deri hesabına Gavrilidis vasıtası ile aldığım lira yüz adet 100 Yetsimani Seferoğlu'na verildi. 100 lira borca mahsuben.

22 Zilhicce (20 İlkânun) 1943 Pazartesi

Despina'nın Dr. Cevat tarafından muayenesi ve sayım mevcuda kendisini iyi bulduğunu söyledi. Tartısı kilo 60,400; benim tansiyonum ise 14,5 - 9'dur dedi. "İyidir, merak edilecek kaide yoktur her ikiniz için" dedi.

24 Zilhicce (22 İlkânun) 1943 Çarşamba

Mandra'ya alınan kuvertür kilo 5.08 dir, lira 40

Şokolatın fındık ve üzümler kilo 50.475 lira 23.75

Mahsuben aldım lira 5.

25 Zilhicce (23 İlkânun) 1943 Perşembe

Mandra'ya alınan glikoz kilo 6.200 3,5 lira 21.70

Kâğıt helva 1000 15 kuruş lira 15

26 Zilhicce (24 İlkânun) 1943 Cuma

Mandra'ya alınan

Kuvertür kilo 5.08 lira 40

Şokolatın bademli ve şamfıstıklı kilo 4 0475 lira 19.

27 Zilhicce (25 İlkânun) 1943 Cumartesi

Hrisduyenna

Geçen seneye nispeten bu sene Hrisduyenna'yı farklı olarak yaptık. Aile ve çocuklar arsında dağ başlarından kurtulduk. İlerisi[nin] daha iyi olması için temenni eyleyelim.

28 Zilhicce (26 İlkânun) 1943 Pazar

Eklisia'yı Beyoğlu'nda dinledik ve orada görüştüğümüz tanıdık ve ahbablar ile görüşerek herkesin hoş-amedisini⁵⁹ kabul eyledim. İlerisi[nin] daha iyi olmasına [dair] dua ve arzularını beyan eylediler.

29 Zilhicce (27 İlkânun) 1943 Pazartesi

Piyasaya inerek orada vakit geçirdim. Öğle yemeğine eve döndüm, defa aşağıya indim. Bir hakkımızda enteresan havadis işitilir mi diye hep görmüş olduğum mükellef arkadaşlar da benim aynı yaptığımı yapıyorlarmış.

1 Muharrem (28 İlkânun) 1943 Salı

Çarşıya gittim Stavro'yu görmek için. Kendisi bulunmadığından haber bıraktım. Gelip göreceğini, onun üzerine Gavrilidis Efendi'yi bırakacağım diye söz verdi.

2 Muharrem (29 İlkânun) 1943 Çarşamba

Bugün için Stavro'yu bekledim gelmedi. Lakin aradan almış olduğum malumatlar pek hoşuma gitmiyor. Onun için Bay Yorgo'ya fikrimi söyledim. "Pek o dereceye gideceğini ummuyorum" dedi.

3 Muharrem (30 İlkânun) 1943 Perşembe

Stavro Makridis'ten Gavrilidis vasıtası ile alınan lira 50. Her ne kadar iki haftalık getirecekse de ancak yukarıda görülen miktarı getirmiş ve Yorgo'ya bırakmış. Küsurunun⁶⁰ tahsili meselesi fikrini gösterecek.

59 Hoş geldin dilemek.

60 Kalan miktarının.

4 Muharrem (31 İllkânun) 1943 Cuma

Dünkü almış olduğum Bay Kozmeto'dan kart ile Bay Fuat'a gittim ve kendisini buldum. Benden evvel bir tanımadığım zat da girmiş idi. Ben de girerek kartı kendisine verdim, okudu. Ve ne iş istediğimi sordu, yani ayakta mı yoksa başka mı ve onun üzerine her ne olursa diye cevap verince evvelce ne yaptığımı sordu.

Uncu olduğumu ve Varlık'tan yeni geldiğimi söyleyince "ben Bay Kozmeto'ya haber eylerim" cevabını aldım. Bu halle eski seneyi kapıyorum. Yeni[si] nasıl açılacak bilmem.

**DÖNEMİN BASININDAN
HABERLER**

**Rommel ordusunun
Tunustaki Mihver
kuvvetlerle temas
ettiği bildiriliyor**

Dün kâfelerimiz dışınan aradıkları
Za'ra'nın beklediği heruz halinde id-
ler. Dün ve 23-24 sonukun gıcıcında
uçaklarımız alpakın varak Sicilya'daki
hedefleri ve Mesina'daki araba vapuru
kalelerini bombalamışlardır. Bu hareket-
lerden bütün uçaklarımız haberine dön-
müşlerdir.

Berlin 27 (a.a.) — Resmi tebliğ:
Şimal Afrikada, yalnız devriye kolle-
ksiyon faaliyetləri görülməkdədir. Alman sür-
atlı sayar uçquları, Tunisua, bir kaç m-
lmetdə müfrensni dağıtırlar və bir hava
alanında Tunisua yaxınlığında düş-
man bombalı uçqarların; tabir etimlər
veya hasara uğretmislərdir. Cənub r-
salarında, büyük bir düşman lepi ger-
cisi stane verimlilərdir.

Londra II (s.d.) — Paris radyosunun haber verdiği gibi, Hammel kurvetleri, Von Arnim kurvetleriyle temas etmişlerdir.

Londra 27 (a.a.) — Üsmall Afrika
Fransuz umumî karargâhanen tebliğ:
Pana havalar yâzından berekât ya-
(Arkass sahife 3, sütun 4 te)

15. dalsike silvan. Lin.

Mükelleflerden bazıları borclarını verdiğinden serbest bırakıldı, dün Maliye subelerine 1.125.985 lira yatırıldı

(Arkun sahife 2, sütun 2 der)

(Arkans sahife 2, siltun 3 te)

[illegible]

Mükelleflerden bir kısmı da aileleri, günlük, kahkâh, hatırıncı vesaili göld çalmak için bürümde eşyalarını tedbir etmişlerdir. Bir kısmı da bu hançirge yastırmedimden burada kalan atrak-balarına arkalarından göndermeleri için talimat vermişler, bazılar da boylarına, biran evvel 50milerin tembi etmişlerdir. Harareti bir vridalagından sonra saat tarı 20 de tren hareket etmiştir.

Moda Lampunda bulunan 29 mükellef-
ten Mals ve Leon Taramo STJ bin 01
olan borçlarını ödediklerinden serbest
bırakılmışlardır. Ayrıca, bu kişilerin
borçlarını ödemek üzere muamelelerini
yükümlü ettirmekte olduklarından ist-
isnabulda kalmışlardır.

Aşkale'ye giden ilk kafilе.
Kürkçüoğlu bu kafilеdeydi.
Cumhuriyet, 28 Ocak 1943.

Diln Aşkaleye sevkedilen katile vapura bindirilirken

Sulniyet erbabının ikinci kafflesinden bazıları Haydarpasada

*Türk politikasına
gösterilen itimat*

Churchill'in Türkiye'ye dair sözleri

Yurdumuzda çok iyi hisler uyandıracaktır

Ankara, 12 (Hadyo gazetesi) — İngiliz Bayraklı Chur-
chill. Londraya döner dönmür
Ayın Kamaraında Kanabla-
ka görüşmeleli hakkında in-
hatta bulunmuştur.

Öğürütlü açık sözlülüğü Adana'da göstermelik değil de daha ziyade vuzuhlaştırılır. Simdi Avam Kemancılarında röyaleli nüfus bu hakukunda gösterilen batılınad, politikamızda takip etmiş fikirlerimizin hakihi bir mukafattır.

Öğürütlü Türkiyeye yapılmış yardımların bahaneceerinde gıyde demittir:

İngilizlerin ve Amerikanın yardımlarına mahul olan engelelerden kalkmıştır. Türkiyeye orduyunun meşgulienin bir surette elialahılması için lazm gelen silahları Türkiye devleti toplattığı ilerde taciz vasıtaları ne kadar kaldırıldığını o kadar verrecektir.

Politikamız dörüst olduğun için kuvvetli bir Türkiye. Ortak kalk için faydalı bir unsur olacaktır.

İbrazim yakın ve uzak konuş-
malarını tarafından da iyi kar-
şılacağını belirttik.

Churchill, nutkunda «Türkiye'nin bir felâkete uğraması imkâneniz ve Amerikanın felâkati olacaktır» demiyordur.

İnşaat Bakanlığı'nın bu yönde ilave edilecek bir anket yoktur:

Bunun takdir edilmedi Türk
ler için büyük bir mahaziyet
tir. Buna derhast politikamıza
borçluymuz.

VARLIK VERGİSİNİ ÖDEMIYEN

ikinci kafile dün akşam Askaleye sevk olundu

38 kişiden ibaret olan bu mükelleflerin isim ve borç'u oldukları vergi miktarını yazıyoruz

Varlık vergisi mükelleflerinden	akşam Akkaleye sokulmuşlardır.
Demirkapı kampında nemzet altına	İkinci kafileyi teşkil eden bu mükel-
alınmış bulunanlardan 38 kişi dün	lefler dün saat 17.50 de Sirkazda

Şirketin ayyarlarına bebek vapurları
bindirilme ve haydarpaşaya göç
rtilmişlerdir. Kuyuları da aynı hüsey
vapurları nakliyenmişler. Bu kâfile
de, birinci kâfile gibi kendilerinin
tahsil olunan beşmuk wâzif bir va
genle gönderilmişler.

(Devamı sahife 2. sütun 1 de)

Haczen yapılan
satışlar münasebetile

**Alâkadarların
nazarıdikkatine**

Varlık vergisi borclarını öde-
yen mükellefler için malları ta-
hvil emval kanunlu hükümleri da-
hilinde haczedildiği malın dı-
şerinde haczedilmediği malın dı-
şında bir kısmını gazetelerle ve
ilan etmektedir. Ancak bu-
turum hukukuna göre, bir malın
taahhata alınması, mümin ya-
hane takımıyla büyük mas-
raflarla emtiasına, gayrimenkul-
lulara inhisar etmektedir. Bu-
durum hukukuna göre, bir malın
taahhata alınması küçük dı-
şında bir kısım mallar vardır.
Bunun satış gün ve saatleri ve
yürürlük ilân edilmediğinden satış
gününde ancak tasadüfî
olarak bir kısım mallar taah-
hata alınmaktadır. Bunun ise mahzur
ve yedeğidir. Evvelî satışta bu-
turumla müzayere tasadüfî
olarak eminele olduğu için
(Devletin malı ve diğerleri)

Gandhi'nin çıkırkı politikası ve menfi mukavemeti yolile istiklâl davası güden ve bugün Gandi ile beraber oruç tutmaya başlayan Hintlilerden bir grup

Hindistanda açlık grevi büyüyor mu?

*Allahabadda bütün
fabrikalar, dükkânlar*

Sovyetler niyetlerinde ısrar ediyor

Pravda gazetesi
1939 Polonya
hudutlarının bir
daha yerine
gelemeyeceğini
bildiriyor

Berlin 1 (RADYO) — Pravda gazetesi, Rus - Polonya ihtilafına dair yazdığı bir yazıda, 1939 Polonya hudutlarının artık bir daha yerine gelemeyeceğini belirtmiştir.

Alman Hazineye sözcüsü, gazetecilere şöyle demiştir:

«Stalinin Londra'daki mülti, et Polonya hükümeti arasındaki ihtilaf büyümektedir.»

Cahide Şehir Tiyatrosundan ayrıldı

Şehir Tiyatrosunun kıymetli sanatçısından Cahide'nin, verisinin den kitle çekerek Şehir Tiyatrosundan ayrıldığı öğrenilmiştir. Hadise, nin hakiki sebebi henüz öğrenilmemiştir.

Maarif kır koşusu dün Haydarpaşada yapıldı

Müsabakaya Ankara, Bahkesir, Bursa, İzmir ve İstanbul okullarından seçilen atletler iştirak ettiler

Varlık Vergisinin yeni mükellefleri

4000 liradan fazla ödeyecek olan
mükelleflerin isimlerini yazıyoruz

Aşkaledeki
mükelleflerden
iki kardeş 700
bin lira ödediler

Varlık vergisi mükelleflerinden birinci listede ilân edilmiş olanlar evvelki gün borçlarından 741,298 lirasını ödemişlerdir. Bu suretle unvanı yekûn 131,864,928 liraya yükselmıştır.

Dün de yazdığımız gibi ikinci listeler dün sabahın ilk baharı Maliye ve Belediye tahsil subelerine asılmış bulunmaktadır. Miktarı 902 vj bulan, bu mükelleflerden en fazla vergi ödeyecek olanı Doyçe Bank'ı ve bu müesseseye tahsil eden vergi miktarı da 210 bin liradır.

YENİ TESBİT EDİLEN
VARLIK VERGİSİ
MÜKELLEFLERİ

Yeni liste ile geçirilmiş olan unutulmuş Varlık vergisi mükelleflerinden, borçları 210 bin liradan 4000 liraya kadar olanların isimleri aşağıdadır:

20 - 210 BİN LİRALIKLAR
Doyçe Bank Anonim Şirketi 210 bin lira, G. ve A. Baker Limited (Devamı sahfe 2, sütun 1 de)

Varlık vergisi münasebetiyle ilân edilen listeler tetkik edilince

ASKERİ VAZİYET

Yaz taarruzu

Ve Alman kumandanlığının düşünmek mecburiyetinde olduğu esaslı noktalar

ŞAHR cephesinde Sovyetlerin edeceği bütün kuvvetlerle yaptıkları Stalingrad ve Rostov taarruzlarından sonra, seri bir şekilde inkişaf eden vaziyet üzerine Mühür şeyhine olmak üzere birçok tahminlerde bulunulmuştur.

Kararlı bir biçimde bu muvaffakiyetler başı kaynaklar tarafından o derece büyütmüşler ki birçok askerî muhabetler bile Sovyet taarruzları hakkında Alman mukavemetlerinden endişeye düştürmüş başlamışlardır.

Vaziyeti kıtarak olarak mukafese edenler ise Sovyet taarruzlarına Dinçerper, gerilimle durdurulabilecek mülahaza ve tahmin etmişlerdir. Fakat tahminler bu tahminlerin hilafına ceryan etmiştir.

Sovyetlerin sayıca bütün kuvvetleri ve kapıya bakmaksızın yaptıkları taarruza Almanlar muvaffakiyetle karşı koymuşlar, hatta karşı taarruza geçerek Sovyet kuvvetlerini geriye atmışlar ve bazı (Devamı sahfe 2, sütun 1 de)

Tasvirî Efkâr; 7 Mart 1943.

Demirkapıdaki kampa sevkedilen mükelleflerden bir kısmı

Varlık vergisi

Borclarını ödemeyen mükelleflerden 23 kişi daha dün gece kampa sevkedildi

Varlık vergisinden dün 666,913 lira yatırılmış, umumî yekûn 138,882,557 liraya balığ olmuştur. Defterdarlık, Bahliyar hanından vergi borcu olarak da ayrıca 23 bin lira tahsil etmiştir. Bu parayı kasnen Gad Frankonun vekilleri, kasmen de hanı 310,000 liraya satın alan zat vermiştir.

Defterdarlık varlık vergisini vermiyen 23 kişilik bir listeyi dün akşam Emniyet müdürlüğüne vermiştir. Emniyet müdürlüğü bunları Demirkapı kampına göndermiştir. Bunların cüma akşamı Aşkaleye sevkedilmeleri muhtemeldir.

Dün gece zabıtaca yakalanan Demirkapı kampına götürülenler; şunlardır:

Yöğürteci Hristo Hristidis, yağıci Salamon Behar, yağıci İlyas Alagbelioğlu, halici Josef Molfo, halici Jak Molfo nakliyatçı; Kostantin Kamyonos, oyuncağıci Yusef Kozos, sarraf Vasili Abailioğlu, yöğürteci Yusef Suras, pastacı Koço Paekalidis, komisyoneri Armanak Hicazlı, sabuncu Mihail Süllüoğlu, limoncu Perikli Bella, yöğürteci Zahariya Kataranet, mahireci İzak İdos oğlu, yağıci Manoli Kesioğlu, ortağı yağıci Aleksan-

dros Zafiri, patalacı Yakova Zahariyadis, zeytinci İstolyanos İstilioğlu, yağıci Bodos İaprio oğlu, dahilli nakliyecisi İarafi Zahariya.

Evvelce Aşkaleye sevkedilmiş olanlardan Binyamin Jervassalim 45,000 liralık borcunu ödediğinden tahliyesi için Aşkaleye yazılmıştır.

Beyoğlu Kaymakamı'nın dün Maçkapalası artırımına çıkarması da tesib zahur etmediğinden artırma on gün sonraya bırakılmıştır.

Belediye müzayede satışlarında, dün varlık vergisinden 3629 liralık satış yapılmıştır.

Essen şehrinde tahribat

Londra 16 (a.n.) — Bu sabahki Londra gazeteleri, Essendeki silah fabrikaları ile Krupp müesseselerine

66.

Cumhuriyet'in dün haklarında malumat verdiği asıl gıda maddelerine gelince bunların da başlarını havaya kaldırmak istediğine yükselip gitmekte oldukları görülmektedir. Fasulyenin perakende satışındaki fiyat, cinslerine göre, 80 ile 120 arasında olduğunu söylersek ve daha fazla bu fiyatların da daına yükselmek yolunda bulunduğunu ilave ederek vaziyetin ciddiyet ve vahametini göstermiş oluruz. Açık ki serbest piyasa hükümeti sabit gelirler için temin etmekte olduğu yarımların kaymetini bile azaltmıştır. Çünkü hayat, bu yardımları dahi ayakta tutulamıyacak veçhile güçleşmek yoluna dökmektedir.

Memlekette iki sınıf sabit geliri vatanında vardır: Milyetleri umumi ve hususi bütçelerden aldıkları maaşlarla temin olunanlar, akatlarının ve çalışmalarının gelirleriyle geçimci. Herkesin imdadına yetişmesine bittabi imkan olmayan hükümet birinci sınıfa dahil kimselere mümkün olduğu kadar ucuz erzak ve eya vermek suretiler yardım ediyor. Diğerlerine gelince hükümet bunların serbest piyasanın fiat yükselmeklerini yüksek kazançlarla tefli edicileri kanaatle mütesellidir. Kimsen dobru olan bu kanaat prensip itibariyle isabetli görünmüyor. Kıra bedellerinin tespit olunması olmasından bahse lüzum bile görünerek hayat palasının şimdiki görüldüğü şekilde gelişigüzel artması, geçimeyi herkes için zorlaştırdığı kadar millî paranın kıymetini bakımından hepimizi endişeye düşürmek, lazım gelen bir afet mahiyet ve manzarası arzıtmeye başlamak tehlikesini de kendisinde taşıyor da onun için.

İşte bugün artık böyle bir vaziyet karşısında bulunmağa başladık. Biz tek yeşil salatanın 17 ve bir tek marul otunun 22 kuruş olmasından hakiki manası budur. Hükümetimizin bu vaziyete hepimizden ziyade dikkat ederek gereken tedbirleri almağa geçmekle gerekliyecğini şüphesiz sayıyoruz. Bütün memlekette hayat, bütün vatandaşlar için asgari derecesinde tasnabilir, kaldırılıp götürülebilir bir yük olmalıdır.

Eya fiatlarındaki tevkalede yükseliş neticesi olarak bir kere maaşlara zam yapıldı. Bu kâfi görüldüğü zaman hükümet sabit gelirliyle nispetle ucuz ayniyat vermek yolunu tuttu. Bunda lakinlyd. Çünkü maaşları artırmanın fiatları yükselmek tevkaledeki fasid dairesi dünyaca tecrübe olunmuş bir hakikattir. Şimdi ise fiatlar kendiliklerinden yükselerek bir hayrette bürsüyor. Bu devamlı yükseliş neden ileri geliyor acaba? Bu sebebler tabii arastırılıp bulunacaktır. Fakat umumi surette ihtiyacı karşılayacak esyanın kıtlığı fazla kazane ültiraslarla bu hale sebeb olduğunu hepimiz takdir edebiliriz. Demek ki serbest rejim tecrübemiz bizi muvaffaklye götürmemiştir. Eya az

Yunus Nadi ABALIOĞLU

Varlık vergisi

Borcunu ödemeyenlerden 69 kişilik bir kafile dün akşam Aşkaleye sevk edildi

Borclarını vermedikleri için dün akşam Aşkaleye sevk edilen mükellefler

Varlık vergisinin dünkü tahsilât yetkünü 616.163 liradır. Umumi yetkünü 149.996.137 liraya bakiç olmuştur.

Varlık vergisini ödemeyen ve ödemekte iyi niyet göstermeyen mükelleflerden beşine katkileyi teğkil eden 69 kişi dün akşamki Erzurum trenine saat 19.30 da Aşkaleye gönderilmişlerdir.

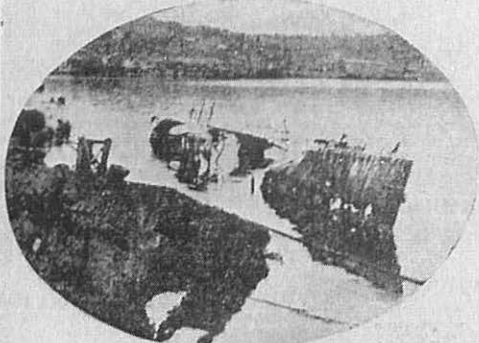
Mükellefler, saat 18 de Şirketli Hay-

riyenin bir vapur ile Haydarpasaya gönderilmişler ve garda beraberinde götürdükleri eşyaları müayene edildikten sonra kendilerine ayrılmış olan vagonlara yerleştirilmişlerdir.

Dün akşamki katkileyi teğkil eden mükellefler şunlardır:

Fotil Kumyaspaz, Yada Levli, Hayim (Arkası Sa. 2 sütun 2 te)

Halic temizleniyor

Halicden yeni çıkarılan 'Nermin' torpidosunun enkazı

Halicin temizlenmesi için devam edilmektedir. Hasköyde Teşvukat altında batmış olan gemiler çıkarılmaktadır.

madan çıkartırken ortadan kırılmış ve 3'de parça olarak karaya almıştır. Çıkarılan botıklar Hasköydeki meydana atılmışlardır.

ogreye kadar umana gelmiş olacaktırdır. İngiliz vapurlarının isimleri Talca ve Colomba hastane gemileridir. İtalyan vapurlarından biri Gradiska hastane, diğeri de Arjantina muavin gemisidir. Öğrendiğime göre İsviçrede beynelmül Kızılhaç merkezinin tavassutla cereyan eden müzakereler neticesinde bir kısmı Lizbon, bir kısmı da İzmir-
(Arkası Sa. 3, sütun 3 te)

Varlık vergisi borcluları

Dün 56 kişilik bir kafile de Erzuruma sevk edildi

Borclarını vermiyen mükellefler Erzuruma götürölmek üzere vapura binerlerken

Borcunu ödemeyen veya ödemekte ıslı niyet göstermiyen mükelleflerden 56 kişi dün akşamki trenle Erzuruma gönderilmişlerdir.

Mükellefler saat 18.30 da Şirketli Hayriye vapur ile Haydarpasaya geçirilmişler ve herabercelelerinde görüldükleri es-

yalar muneyne edildükden sonra ayrılan vagona yerleştirilmişlerdir. Kafileyi teşkil eden mükellefler şunlardır:

Avram Rodrik, Hayik Boymakyan, Hayik Gülyan, Yorgi Andonyadis, Yasef Dilnaz, David Naftali, Elyazar Aranya,
(Arkası Sa. 3, sütun 4 te)

Askerî vaziyet

Denizaltı İngiltereyi amana düşürür mü ?

Yazan: Emekli General
H. Emir Erkilet

Führer, 67 yaşında olan eski büyük Amiral Erich Raeder yerine genç Amiral Dönitz'i deniz başkumandanlığına getirerek denizaltı harbine yeni bir şüdet ve kat'iyet vermek istedi. Yeni amiral de işbaşına gelir gelmez, Manche'da tefiş ettiği seri hücumbot filosunun tayfalarına «düşmanı azim ve inadla kovalamalıyız. Ona hiç rahat yüzü göstermemeliyiz» dedi.

Amiral Dönitz'e göre İngiltereye karşı harbe ancak denizde galebe çalınır. Bunun için Büyük Britanyanın hayat damarlarını, yani bütün deniz yollarını kesmek lazımdır. Bu iş, Alman denizaltıharile seri hücumbotlarıdır: «Denizaltı gemiler Okyanusların sonsuzlukları içinde İngilterenin hayat cevherini yırtarken, seri hücumbotları aynı ödevi Britanya sahil sularında yerine getirirler.»

Dönitz, aynı zamanda seri hücumbot filolarının gittikçe artacağını ve bu sebeble deniz taşıt kafilelerine dalma artan sayılarla saldıracağını söyledi. Ona göre Müttefikler, batırılan gemilerin yerine artık koyacak gemi bulamayacaklardır. Denizaltılara karşı müca-

(Arkası Sa. 3, sütun 5 te)

VARLIK VERGİSİ

Bu akşam 102 kişi Kop dağına gönderiliyor

Daha 16 liste tanzim edilecek

Varlık vergisi mükelleflerinden borçlarını ödemedikleri için polisçe yakalanarak Demirkapıdaki bekleme kampına son defa alın-

mış olan yüz iki kişilik bir kafiye bu akşamki Erzurum trenle serkolunacaklardır.

(Devamı Sa. 3: S. 5)

Kahve tevziatı nasıl ve ne vakıt yapılacak?

«Kahve tevziatı» için Ankara'dan emir verildiğini yazmıştık. Bu hususta hazırlıklara başlanılmış ve dün pazar olmasına rağmen

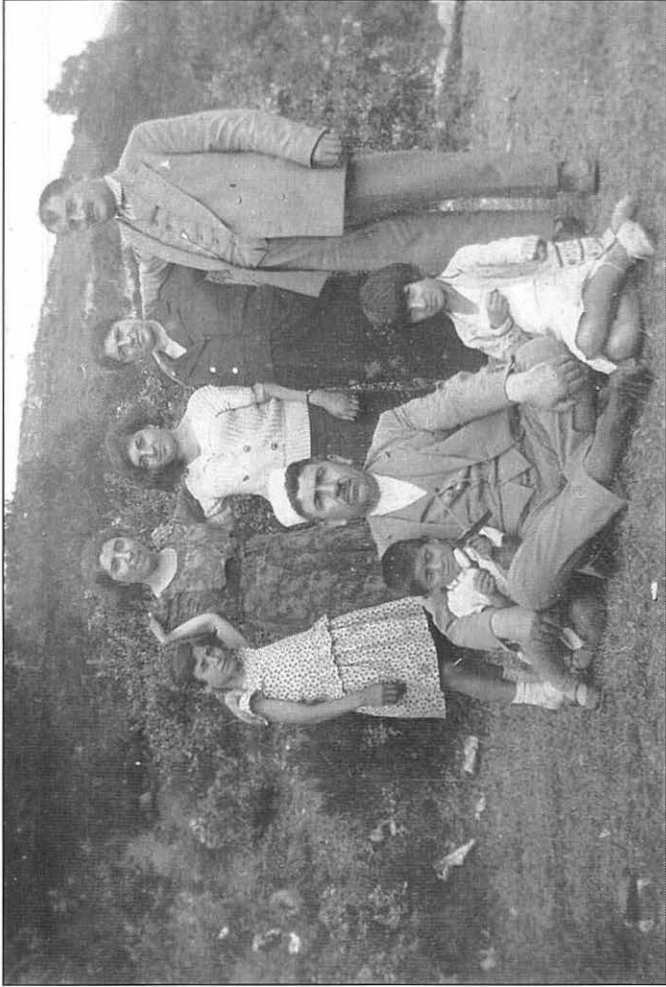
men Belediye 3 üncü Reis Muavini B. Robii Karatabanın reisiğinde İnhisarlar kahve ve çay sa-

(Devamı Sa. 3: S. 5)

**KONSTANTİ N. KÜRKÇÜOĞLU HAKKINDA
BELGELER VE
FOTOĞRAFLAR**

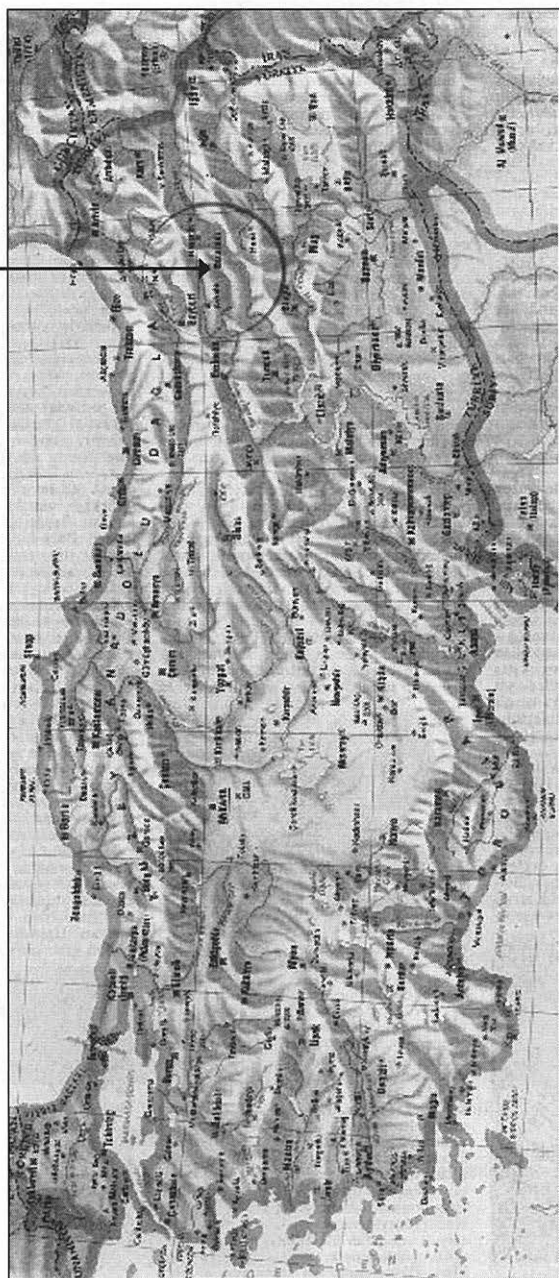

Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun ailesi.

Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun ailesi.
Eşi Triandafilya, kızları Dionisia ve Despina ve oğlu Nickolaos.

Aşkale

Bevancemayı iç sahifedeki tarifata göre ve tasdik edilmiş daktilo ile doldurunuz!

Gözetimden Geçirildi

Fihriste kaydedilmiştir

Sindri yazan ile

4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 22

Bu sayfa Noterlerin veya (birinci ticaret mahkemesi reisinin)
tasdik muamelesini yazmalarına mahsustur.

Unvanı ticareti havi talbik imzası buraya yazılacaktır.

Konstanti N. Kürkçüoğlu

Dairede okunup anlatılan bu beyanname altındaki kişi şahıs ve
hüviyeti gösterdiği kesimpasa nüfus siciline göre 20/12/1933
tarihli ve fotoğraflı nüfus hüviyet belgesine göre
İstanbul, Karagözü, Kasımpasa, Hacı Ahmetpaşası, Kasımpasa
sokağında 80 NO:da kanatlı ve 1303 yılında nikolü il: İstanbul
dan doğmuş anlaşılan KONSTANTİ KÜRKÇÜOĞLU'nun oğul birgat ya-
şında fiziki ve cinsiyetle tekdin cinsin bir dekas yaş otuz dokuz
yılı birinci kanun ayının on dokuzuncu Sali gün...

19/ Birinci Kanun/330

Harekâtleri daire
mühürüne yapıldı.

9695

120
30

10000
Kadıköy
Tebliğ
Ticaret
Tayyare
Belediye
Hukuk
Yakın 180

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasına tabedilmiştir. (Beher vaze)

Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun
İstanbul Ticaret Odası'ndaki ilk kayıt belgesi.

T. C.
İSTANBUL
TİCARET VE SANAYİ ODASI
TESCİL VE MUHASEBE ŞUBESİ

22 Mart 1943

Sicil Numarası 43 Sıra Numarası 1522

Sınıf 1

İsmi Konstanti N. Kürkçioğlu
Adresi Aşkale'de bulunan Konstanti N. Kürkçioğlu
Nev'i meşalesi Aşkale'de bulunan Konstanti N. Kürkçioğlu
Tahsil esnasında tahsil memurunu yaptığı tahkikat

Tahsil Memuru

Tahkikat

Muallimliğe hükümetçe tayin edilmiş 200 000 lirası aylık maaşının verilmesine ilişkin Aşkale'ye sürgün edildiği ve bu vaziyete ilişkin mezkur mahalli tahliye etmiştir lazımların mezkur mahallinde arz olunur.

Kimlerden malumat alındığı mahallinden

Müdürün Mütalaası

Tahkik Memuru

Aşkale'ye gönderilmesi nedeniyle ticaretheneyi kapattığına dair vesika.
(İstanbul Ticaret Odası)

Sahife 4

A K

İstanbul Defterdarlığı ilânları

Mükellefin adı	Mahalles ve mevki	Sokağı	Kapı No.	Cinsi	Hissesi	Tamamının mukayyet kıymeti	Depozito akçesi
Avram oğlu Nesim	Hasköy Mahmutağa	Filiboş oğlu	32	Ahşap ev	1/4	720	14

Müdayna evmaline varlık vergisinden borçlu Avram oğlu Nesim'in yukarıda mevki, cins ve evsafı yazılı G. menkulü, Tahsil Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.
İlk müzayedesi 2/8/943 perşembe günü saat 16 da ve kat'i ihalesi de 13/8/943 pazartesi günü saat 16.30 da yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Beyoğlu Kazan İdare Heyetine müracaatları ilân olunur. 7212.

*

Mükellefin adı	Mevki ve mahalles	Sokağı	Kapı No.	Cinsi	Hissesi	Tamamının mukayyet kıymeti	Depozito akçesi
Mimik Nari-yan	Beyoğlu KATİP Mus. İsa Çelebi	(Büyük) 20,	Dükân olan	Tamamı	12216	992	

Galata Maliye Şubesine varlık vergisinden borçlu Mimik Nariyan'ın yukarıda mevki, cins ve evsafı yazılı G. menkulü, Tahsil Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.
İlk müzayedesi 21/8/943 cumartesi günü saat 16 da ve kat'i ihalesi de 8/9/943 pazartesi günü saat 16.30 da yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Beyoğlu Kazan İdare Heyetine müracaatları ilân olunur. 7213.

*

Mükellefin adı	Mevki ve mahalles	Sokağı	Cinsi	Kapı No.	Hissesi	Tamamının mukayyet kıymeti	Depozito akçesi
Hüda-verdi Ahangeri	Beyoğlu Kalyoncu kulluk	Çebek	Kârgir spartiman	5	Tamamı	4265	320

Kasımpaşa Maliye Şubesine varlık vergisinden borçlu Hüda-verdi Ahangeri'nin yukarıda mevki, cins ve evsafı yazılı gayri menkulü, Tahsil Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.
İlk müzayedesi 28/8/943 perşembe günü saat 16 da ve kat'i ihalesi de 8/9/943 pazartesi günü saat 16.30 da yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Beyoğlu Kazan İdare Heyetine müracaatları ilân olunur. 7214.

*

Mükellefin adı	Mevki ve mahalles	Sokağı	Kapı No.	Cinsi	Hissesi	Tamamının mukayyet kıymeti	Depozito akçesi
Yani Morfiya-dis	Galata Yeni cami	Fermeneçler 99	Dükân	Nisf hissesinin 180 hisse itibarile 24 hisse	1224	92	

Galata Maliye Şubesine varlık vergisinden borçlu Yani Morfiyadis'in yukarıda mevki, cins ve evsafı yazılı gayri menkulü, Tahsil Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.
İlk müzayedesi 21/8/943 salı günü saat 16 da ve kat'i ihalesi de 27/8/943 cuma günü saat 16.30 da yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Beyoğlu Kazan İdare Heyetine müracaatları ilân olunur. 7215.

*

Mükellefin adı	Mahalles ve mevki	Sokağı	Cinsi	Kapı No.	Hissesi	Tamamının mukayyet kıymeti	Depozito akçesi
Manoel Saridis ve Teodor Neopolitaki	Boğaziçi Büyük-Hacet	19,60 metre murabba hane	18	Tamamı	2700	203	

Tophane Maliye Şubesine varlık vergisinden borçlu Manoel Saridis ve Teodor Neopolitaki'nin yukarıda mevki, cins ve evsafı yazılı gayri menkulü, Tahsil Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.
İlk müzayedesi 4/8/943 çarşamba günü saat 16 da ve kat'i ihalesi de 14/8/943 cumartesi günü saat 11 de yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Karşıyer Kazan İdare Heyetine müracaatları ilân olunur. 7216.

*

Mükellefin adı	Mahalles ve mevki	Sokağı	Cinsi	Kapı No.	Hissesi	Tamamının mukayyet kıymeti	Depozito akçesi
Lâzari Lâzaridis	Beyoğlu Kılıç Ali Sakabaşı	Tüfekçi Salih	Apartman	16	1/2	8332	332

Tarlabası Maliye Şubesine varlık vergisinden borçlu Lâzari Lâzaridis'in yukarıda mevki, cins ve evsafı yazılı gayri menkulü, Tahsil Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.
İlk müzayedesi 17/8/943 salı günü saat 16 da ve kat'i ihalesi de 27/8/943 cuma günü saat 16.30 da yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Beyoğlu Kazan İdare Heyetine müracaatları ilân olunur. 7217.

*

Mükellefin adı	Mevki ve mahalles	Sokağı	Kapı No.	Cinsi	Hissesi	Tamamının mukayyet kıymeti	Depozito akçesi
Kostantin Nikoli	Beykoz	Çınaraltı Çeşme	8	Kârgir Pırn	3/120	3380	630

Tophane Maliye Şubesine varlık vergisinden borçlu Kostantin Nikoli Kürkçüoğlu'nun yukarıda mevki, cins ve evsafı yazılı gayri menkulü, Tahsil Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.
İlk müzayedesi 4/8/943 çarşamba günü saat 16 da ve kat'i ihalesi de 14/8/943 cumartesi günü saat 10 da yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Beykoz Kazan İdare Heyetine müracaatları ilân olunur. 7218.

*

İstanbul Defterdarlığı'nın hacizdeki malların satış ilanı.
Son satır Kürkçüoğlu'nun Beykoz'daki evinin satış ilanıdır.

Akşam, 26 Temmuz 1943.

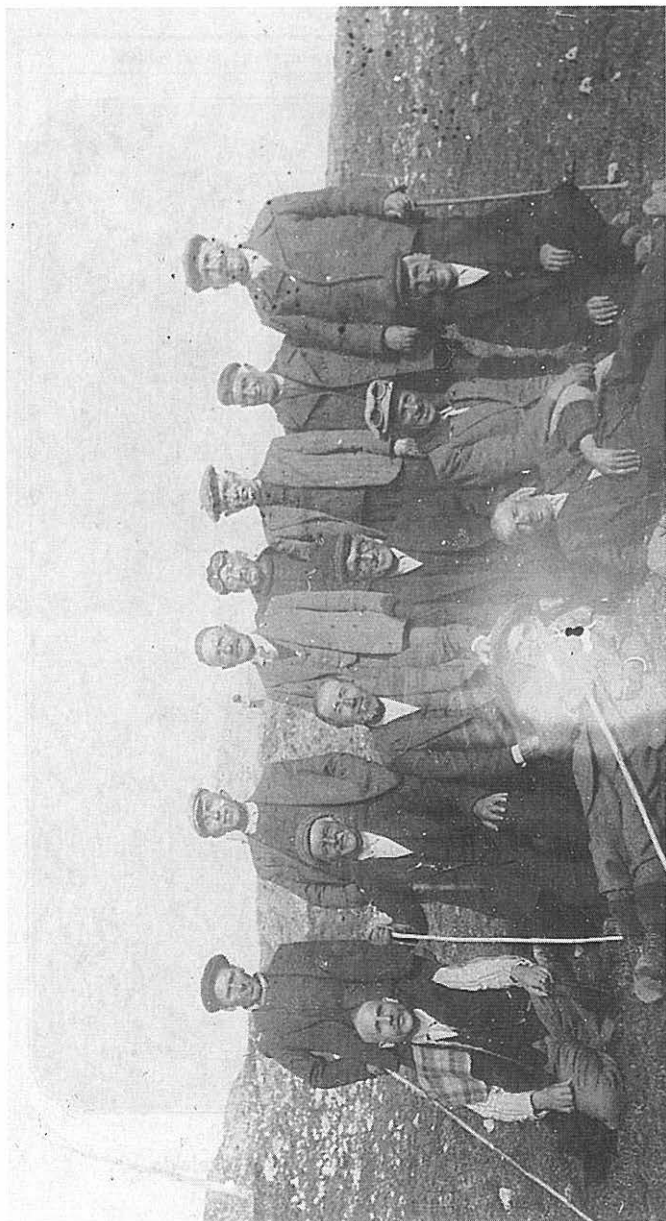
Nümune: 18

Maliye tahsil şubelerine teslim olunan paralara mahsus makbuz								
T. C.
MALİYE VEKÂLETİ
vîlâyeti
KADIKÖY maliye tahsil şubesi				Serisi : B
Makbuz № si : 642039
Yevmiye № si : 1973		İ C M A L		
Mükellefin adı ve soyadı		Müfredat defteri sıra № si	Mahaile ve sokağı	Varidatın nev'i	Tahsil olunan paranın		Lira	K.
					Senesi	Miktarı		
						Lira	K.	
Defter No					943	1940		
						26		
				Yekûn	1940-		1326-	
Yalnız <i>22.000.000.000</i> kurus alınmıştır. 18 K. Sani 1943
Şube şefi Tahsil memuru Veznedar

Varlık Vergisi'nin ödeme makbuzu.

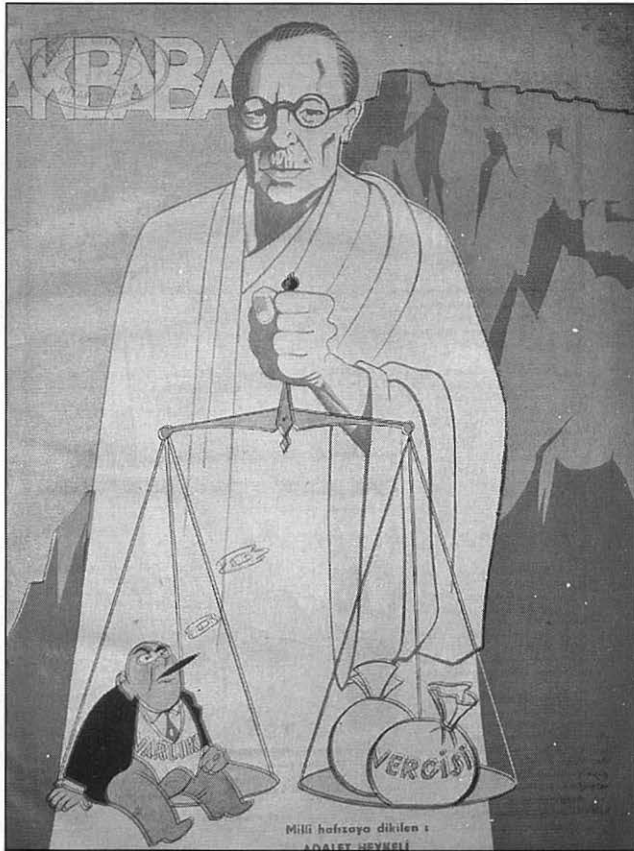
Konstanti N. Kürkçüoğlu (sağda) Aşkale'de.

Aşkale, 5 Mayıs 1943.

Ayakta duranlarda en soldaki Konstanti N. Kürkçüoğlu'dur.

**DÖNEMİN MİZAH DERGİLERİNDEN
VARLIK VERGİSİ KARİKATÜRLERİ**

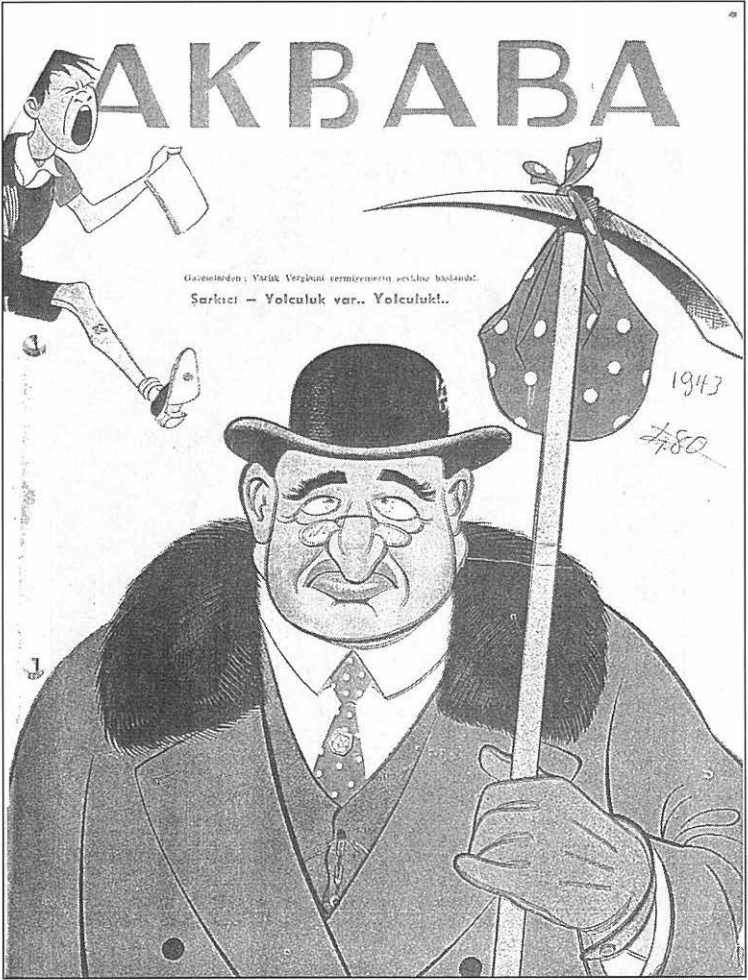

Milli hafızaya dikilen: ADALET HEYKELİ.

VARLIK (terazinin sol kefesinde yazıyor).

VERGİSİ (terazinin sağ kefesinde yazıyor)

Akbaba, 1943.

Gazetelerden: Varlık Vergisi'ni vermeyenlerin sevkine başlandı.

Şarkıcı - Yolculuk var... Yolculuk!...

Akbaba, 21 Kasım 1943.

Varlık vergisini ödedikten sonra:

— Allah geride kalanları bağışlasın Salamon!..

Varlık Vergisi'ni ödedikten sonra:

- Allah geride kalanları bağışlasın Salamon!...

Akbaba, 7 Ocak 1943.

Borçlu -- Şükür kavuşturana!..

Akbaba, 16 Ocak 1943.

Gazetelerden: Varlık vergisini vermeyenler için kazma kürek hazırlanıyor..

— Bir kazma ilen bir kürek istoorum...
— Bahçe için mi, vergi için mi?..

Gazetelerden: Varlık Vergisi'ni vermeyenler için
kazma kürek hazırlanıyor...

- Bir kazma ilen bir kürek istoorum...

- Bahçe için mi, vergi için mi?...

Akbaba, 21 Ocak 1943.

No. 370 CİLT: 15 SENE: 8

FİYATI 10 KURUŞTUR

28 KİNCİKANUN 1943

KARİKATÜR

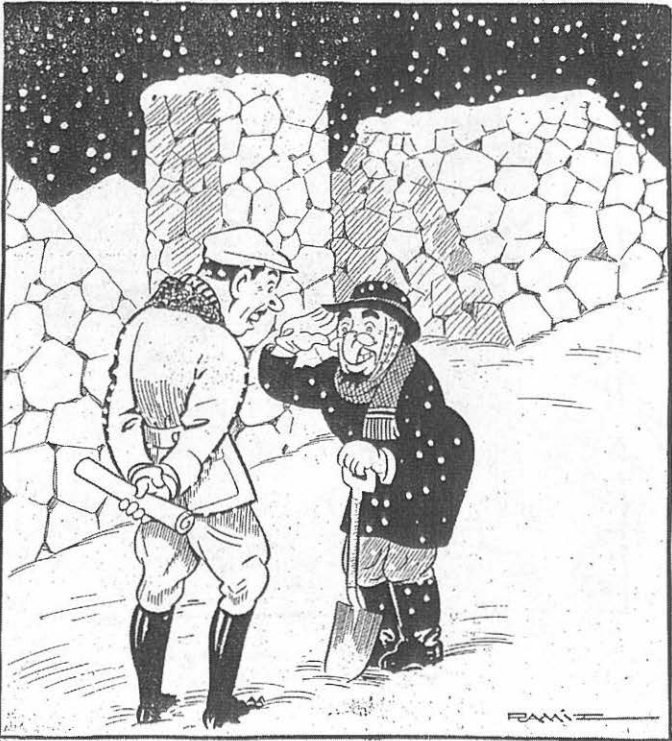
PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SIYASI

EDERİ HAFTALIK MİZAH MECMUASI

ABONE SAĞITLARI:

Türkiye için seneliği 500, altı aylığı 250, 0ç aylığı 150 kuruştur. Edebî memleketter için seneliği 800, altı aylığı 400, 0ç aylığı 200 kuruştur.

BAŞIRI: SEDAT SEMAVİ
İDAREYİHANE: İstanbul, Akbaza cad-
desinde Acemuluk sokak: No. 7
Telegraf: İstanbul: KARİKATÜR
Posta kutusu: İstanbul: 108

AŞKALEDE VARLIK VERGİSİ MÜKELLEFLERİ ÇALIŞIYORLAR:

Mühendis — Aferim Bohoraçı, başları güzel tanzim etmişsin.

Bohor — Elbetta paşa, İstanbul'da istifçiydim!

AŞKALE'DE VARLIK VERGİSİ MÜKELLEFLERİ ÇALIŞIYORLAR:

Mühendis - Aferim Bohoraçı, başları güzel tanzim etmişsin.

- Elbetta paşa, İstanbul'da istifçiydim...

Karikatür, 28 Ocak 1943.

- Galiba ömründe hiç kazma kürek görmemiş!..
- Peki şimdiye kadar kazdığı kuyuları ne ile kazıyordu?..

DÜÜÜÜÜT. DÜÜÜÜÜTTT... (radyodan gelen ses)

- Galiba ömründe hiç kazma kürek görmemiş!...
- Peki şimdiye kadar kazdığı kuyuları ne ile kazıyordu?...

Şaka, 28 Ocak 1943.

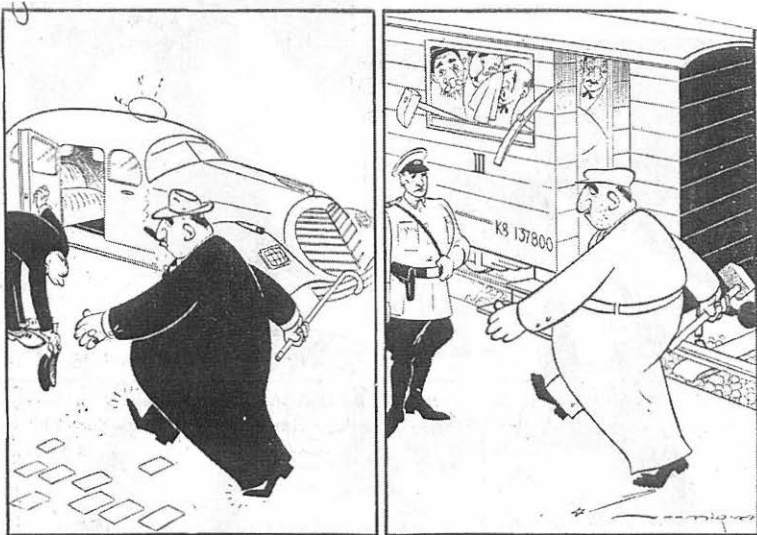
- Vergiden evvel olsaydı 500 bin lira verirdim!..
— Tabloya mı?..
— Yok canım, köşk ile bahçesine!..

- Vergiden evvel olsaydı 500 bin lira verirdim!...

- Tabloya mı?...

- Yok canım, köşk ile bahçesine!...

Şaka, 28 Ocak 1943.

TOKATLIYANDAN AŞKALEYE

TOKATLIYAN'DAN AŞKALE'YE.

Şaka, 4 Şubat 1943.

- Ne o Salamon, ben donorum, sen hiç tınmoorsun !..
- Tabii ahbar, alışkınlık.. benim apartamanların hepsi da kaloriferli idi..

- Ne o Salamon, ben donuorum, sen hiç tınmoorsun!...
- Tabii ahbar, alışkınlık... benim apartamanların hepsi da kaloriferli idi...

Şaka, 18 Şubat 1943.

VERGİLERİNİ VERMİYENLER AŞKALE'DE YOL İŞLERİNDE ÇALIŞTIRILACAKLAR
— Suiniyet sahibi vergi borcunu ödemiye gitti... — Torununun torunu borcunu ödiyerek İstanbul'a döndü...

VERGİLERİNİ VERMİYENLER AŞKALE'DE YOL İŞLERİNDE ÇALIŞTIRILACAKLAR

- Suiniyet sahibi vergi borcunu ödemiye gitti...
- Torununun torunu borcunu ödiyerek İstanbul'a döndü...

Şaka, 11 Şubat 1943.

No. 374 CİLT: 15 SENE: 8

FIYATI 10 KURUŞTUR

25 ŞUBAT 1943

KARİKATÜR

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SIYASI

EDERİ HAFTALIK MİZAH MECMUASI

ABONE ŞARTLARI:

Türkiye için senelik 800, altı aylık 200, üç aylık 120 kuruştur. Ecnabi mülkeshahlar için senelik 800, altı aylık 400, üç aylık 200 kuruştur.

SAHİBİ: SEDAT SİMAVİ

İDAREHANE: İstanbul, Ankara cad-
desinde Anadoluhisari sokak: No. 7
Telgraf: İstanbul: KARİKATÜR
Posta kutusu: İstanbul: 168

YENİ AŞKALE LİSTESİ ÇIKTI:

- Neden bayılmış?..
- Listede varmış da ondan!..

YENİ MEBUS LİSTESİ ÇIKTI:

- Neden bayılmış?..
- Listede yokmuş da ondan!..

YENİ AŞKALE LİSTESİ ÇIKTI:

- Neden bayılmış?...
- Listede varmış da ondan!...

YENİ MEBUS LİSTESİ ÇIKTI:

- Neden bayılmış?...
- Listede yokmuş da ondan!...

- Zavallı Salamonu posta edip yoturduler...
- Aşkaleye 'mi?
- Daha beter: Hamama!.

- Zavallı Salamon'u posta edip yoturduler...

- Aşkale'ye mi?

- Daha beter: Hamama!.

Akbaba, 10 Haziran 1943.

Köylü dayı - Uğurlar ola... Nereye geliyorsunuz böyle?

Vergi kaçakçıları - Yola geliyoruz köylü dayı... yola!

- Yeni Sabah'tan -

Yeni Sabah, 1943.

Polis — Neden bayıldı ?

Salamon — Mağazalardaki tenzilatlı satışları yorunce tekrar varlık vergisi var sandı . . .

Polis - Neden bayıldı?

Salamon - Mağazalardaki tenzilatlı satışları yorunce
tekrar varlık vergisi var sandı...

Akbaba, 23 Mart 1944.

DİZİN

- A**
- Adalar, 160.
- Agop, 161.
- Ahmet Çavuş, 132, 135, 139.
- Akhisar, 119, 195.
- Alaman, 114, 187, 189.
- Ali Bey, 141.
- Alman (-lar), 93, 120, 151, 167, 169.
- Almanya, 19.
- Altinoğlu, Yakovos, 73-75, 88, 152-154, 165.
- Alyanak, 108, 183, 185.
- Alzeri, 158.
- Anadolu, 18, 196.
- Anastas, 185.
- Andoniyadis, İsak, 176.
- Ankara, 26, 41, 58, 98, 113, 118, 130, 141, 170, 174, 188, 189, 194.
- Aristo, 152.
- Arnim, Hans-Jürgen von, 151.
- Aşkale, 10, 12, 13, 26, 31, 42, 52, 53, 62, 66, 69, 70, 73, 76, 79, 131, 137, 138, 141, 144, 149-152, 155-157, 160-162, 167, 169.
- Atatürk, Mustafa Kemal, 17, 18.
- Atina, 16, 17, 26.
- Avraam, 74, 153.
- Avrupa, 18.
- Ayanoğlu, 116, 192.
- Aydoğan, İzrael, 117, 193.
- B**
- Badoglio, Pietro, 167, 169.
- Bahar, Leon, 61, 143.
- Bakıroğlu, Mehmet, 123, 199.
- Bakiyadis, 161, 163.
- Bali, 116, 192.
- Balkanlar, 90, 167.
- Baykar, Garbis, 106, 181.
- Beiko, 118, 194.
- Belgorod, 170.
- Bembasat, 37, 129.
- Benardeti, 129.
- Benbasadi, 58, 140.
- Benito, Mussolini, 167.
- Beyoğlu, 168, 201.
- Beypınar, 188.

Biçer, 170, 186, 189, 198.

Boyacıoğlu, Yani, 149.

Bozalto, 59, 139, 141.

Brenner Boğazı, 167.

Bryansk, 170.

Bursa, 112, 188.

Büyük Millet Meclisi (bkz. TBMM)

Büyük Perşembe, 146.

C

Cağanis, Nikolaki, 103, 178.

Cambazoğlu, 100, 177.

Celep Hasan, 43, 132.

Churchill, Winston, 26, 30.

Cumhuriyet, 24, 26, 40, 205, 209-212.

Ç

Çalaş, 114, 155, 156, 189, 190.

Çamcı, 109, 185.

Çamoğlu, 104.

Çamoğlu, Mustafa, 178.

Çetinkaya, 170.

Çolan, 160.

D

Demirkan, Selahattin, 131.

Despina, 137, 175, 185, 200.

Devletoğlu, Yani, 41, 130.

Dimekopulos, Konstantin, 197.

Dimitro, 173.

Dinos, 65, 81, 147, 159.

Diyonisia, 130.

Doksaki, Zafiri, 112, 188.

Dr. Cevat, 124, 200.

E

Edirne, 18.

Elen, Konstantin, 153.

Elmas Çizme Mağazası, 168.

Eminönü, 199.

Ermeni (-ler), 9, 18, 48, 64, 98, 105,

111, 112, 114, 134, 135, 147, 149,

159, 171, 175, 180, 186, 187, 190.

Erzincan, 131, 170.

Erzurum, 10, 46, 95, 114, 133, 135,

139, 141, 155, 162, 166, 168,

171, 183, 190.

Eskişehir, 122, 130, 167, 168, 172,

174, 198.

Esnafoğlu, Dimitri, 119, 196.

Evangelidis, Serafim, 79, 157, 159.

F

Fakılı, 170.

Fermeneciler, 144.

Fındıklıyan, 37, 129, 194.

Filiba, 169.

Franci, 120, 182, 196.

Fuat, 63, 69, 70, 80, 82, 89, 93, 146,

150, 156, 158-160, 162, 165,

169, 202.

G

Gavrilidis, Yorgi, 74, 153, 155, 199-

201.

Gerveli, 12.

Girit, 158.

Gökbel, 108, 183, 184.

Grigor, 197.

H

Hacı Maksut, 98, 175.
 Hacopulos, 41, 130.
 Hamparsun, 51, 96, 136, 172.
 Hanri Ştermi, 197.
 Harkov, 171.
 Hasan Fehmi, 75, 155.
 Hayaloğlu, Staro, 74, 153.
 Haydarpasha, 122, 140, 198.
 Heyet-i Sihhiye, 132.
 Hristiyan (-lar), 185.
 Hitler, Adolf, 167.
 Horti, 197.

İ

İkinci Dünya Savaşı, 12, 18, 151, 167.
 İkinci İnönü muharefesi, 60, 142.
 İngiliz (-ler), 26, 158.
 İngilizce, 9.
 İnönü, İsmet, 9, 18, 21, 166.
 İosif, Kalfaoglu, 114, 190.
 İsmail, 162.
 İspanya, 167.
 İtalya, 167.
 İtalyan (-lar), 178.
 İzzet Çavuş, 194.

K

Kadıköy, 129.
 Kahire, 26.
 Kalibolidis, 195.
 Kalinikos, 155.
 Kalyobi, 173.

Kandilli, 144, 147, 148.
 Kapadokya, 16.
 Karadoluoğlu, Mihal, 141, 150.
 Karaköy, 199.
 Karamanoğlu, 37, 46, 61, 64, 65, 73,
 76, 77, 90, 91, 116, 122, 129, 133,
 143, 146, 148, 151, 152, 155,
 156, 159, 166, 168, 192, 199.
 Karanlıkdere, 182, 183.
 Kataropulos, 118, 194.
 Katolik, 75, 154.
 Kaymaz, 194.
 Kayseri, 130, 170.
 Kayseriliyan, 135.
 Kemal, 105, 117, 180, 184, 193.
 Kesimidis, 129.
 Kımayak, 99, 176.
 Kiev, 196.
 Kinhaldi, 117, 193.
 Kipro, 130.
 Kiryazi, Vasil, 177.
 Kop Dağı, 131, 134-137, 142, 144-
 146, 149, 150, 155-157, 159, 162.
 Kozmeto, 126, 202.
 Kurk Onbaşı, 193.
 Küçük Asya, 4, 12, 17.
 Kürkcüoğlu, Nikolaos, 9, 10, 12-16,
 35, 131, 140.

L

Lazari, 77, 83, 156, 162.
 Lazaros, 66, 149.
 Lozan Antlaşması, 17.

M

- Mahmut Ali Paşa Hanı, 180.
 Mahmut, 97, 99, 106, 114, 119, 174,
 176-178, 181, 187, 190, 195.
 Makridis, Stavro, 124, 125, 199-201.
 Mandra mağazası, 123, 199, 200.
 Mehmet Ağa, 163.
 Mıgırdıç, 77, 156.
 Mihal, 116, 173, 192.
 Mikdar, 60, 143.
 Mina, 66, 74, 149, 153.
 Moda Palas Oteli, 129, 130.
 Moisiad, Hristo, 153.
 Muradoğlu, 66, 74, 116, 148, 153.
 Muradoğlu, Yorgi / Yorko, 114, 190,
 192.
 Murat, 97, 174.
 Musevi (-ler), 142, 147, 162, 175,
 177, 181, 191, 192, 196.
 Mussolini, 167.
 Mübarekyan, 135.
 Müslüman (-lar), 17.

N

- Naci, 80, 146, 159.
 Nadi, Nadir, 26.
 Nafia Vekâleti, 157.
 Naum, 41, 130.
 Nazım Efendi / Ağa, 138, 140, 142,
 143, 166.
 Nazi (-ler), 18.
 Neapolidaki, 134, 148, 150.
 Nikolaidis, 98, 175.
 Ninos, 161.

O-Ö

- Orel [Oryol], 93, 169.
 Osman Efendi, 133.
 Osmanlı (Devleti), 18.
 Ökte, Faik, 20, 21, 31.

P

- Papaz / Papazoğlu (bkz. Koço Papaz-
 oğlu)
 Papazoğlu, Koço (Papaz), 37, 58, 62,
 65, 66, 70, 74-77, 83, 95, 89, 110,
 112, 115, 117, 129, 140, 144,
 148, 150-154, 156, 161, 165, 168,
 172, 185, 187, 188, 190, 193.
 Pavlidis, 82, 161.
 Pehlivan, Arif, 165.
 Peştemalcıyan, 187, 189.
 Pırnakapan, 131, 138, 148, 150, 166,
 179.
 Pinto, 196.
 Pistof, 185.
 Plovdiv [Filibe], 169.
 Polathi, 118.
 Prodromos, 155.

R

- Radoviç, 130.
 Rasim, 130, 131.
 Recep Onbaşı, 139.
 Romilos, 99, 176.
 Roosevelt, Franklin D., 26, 30.
 Rum (-lar) 9, 17, 18, 23, 26, 28, 79,
 95, 157, 171.
 Rus (-lar), 59, 142.

S

Saadettin, 146, 150.
 Saban kardeşler, 156.
 Sandalcidis, 134.
 Saptıran, 75, 77, 93, 152, 154, 156-159, 165, 169.
 Saracoğlu, Şükrü, 9, 21, 26, 37, 129.
 Sarafim, 147, 152, 153, 157.
 Satılmış, 104, 178.
 Setrak, 37, 129.
 Sicilya, 164, 171.
 Silindiz, 163.
 Sivas, 130, 170.
 Sivrihisar, 171, 182, 187.
 Smolensk, 94, 171.
 Sofya, 120, 196.
 Solu, 116, 192.
 Sotir, 188.
 Stavridis, 193.
 Sulzberger, Cyrus L., 26.
 Süleyman, 184.

Ş

Şahnazar, 87, 163.
 Şakalak, 153.
 Şekip, 133.
 Şeytanidis, 151.
 Şişmanoğlu, Grigor, 184.

T

Tanda Taims, 92, 169.
Tasviri Efkâr, 13, 19, 23, 38, 39, 43, 47, 49, 50, 123, 131.

TBMM (Büyük Millet Meclisi), 20, 138.
 Teberikoğlu, 73, 75-77, 79, 136, 149, 150, 152, 153, 155-157, 159, 161, 162, 165, 176, 178, 179.
 Teodor, 66, 73, 148, 152.
The New York Times, 26.
 Ticaret Odası, 14.
Times, 129.
 Tinos, 66, 149.
 Topaloğlu, Yosif, 113, 188.
 Triandafilya, 130.
 Tsouderos, 23, 26.
 Turacoğlu, 99, 176.
 Turacoğlu, Sava, 66, 74, 112, 148, 153, 173, 187.
 Türk (-ler), 9, 17, 18, 20, 23, 26, 61, 83, 97, 143, 162, 173.
 Türkçe, 9, 16, 18.

V

Varlık Vergisi (Kanunu), 9, 11, 12, 14, 20, 21, 23, 26, 28, 31, 129.
 Varon, 65, 73, 117, 148, 152, 193.
 Vasil, 146.
Vatan, 109, 184.
 "Vatandaş Türkçe Konuş", 18.
 Vatikan, 167.
 Venizelos, Elefterios, 17.
 Viktor, 129.
 Vraiko, 120, 196.

Y

Yahudi (-ler), 9, 18, 114, 190.

Yalçın, Hüseyin Cahit, 160.

Yalman, Ahmet Emin, 113, 114,
188, 190.

Yasef, 84, 162.

Yavruyan, 48, 134.

Yerköy, 170.

Yetsimani, 156, 200.

Yirmi Kur'a Nafia Askerleri, 18.

Yorgo, 130, 178, 192, 201.

Yorko, 41, 104, 125, 126.

Yosif, 62, 113, 144, 188.

Yunan (-lı/-lar), 9, 16, 18, 22, 23,
105, 180.

Yunanca, 9, 18.

Yunanistan, 17, 22, 23, 26, 169.

Z

Zeki Çavuş, 117, 193.

Zoboğlu, 116, 171, 178, 192.

Zodos, 66, 149.

Zulidis, 154.

Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun Günlüğü, çok nadir ve özel bir kaynaktır. 1943 yılında uygulanan Varlık Vergisi Kanunu'nun neticesi olarak T.C. uyruklu gayrimüslim vatandaşların hangi koşullar altında çalışma kamplarında hizmet ettiklerine tanıklık etmektedir. On iki aylık (Ocak-Aralık 1943) dönemin tümünü kapsayan Günlük, Türkiye'de ilk defa Türkçe yayımlanmaktadır.

Varlık Vergisi uygulamasının hemen ardından Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun işyerine ve evine devlet tarafından haciz konulur. Ocak 1943'te Konstanti N. Kürkçüoğlu, 200.000 TL'lik vergiyi ödeyemeyince binlerce Rum, Ermeni ve Yahudi ile birlikte Aşkale'ye sürgüne gönderilir. Varlık Vergisi Kanunu, mahkemeye itiraz hakkını kesinlikle yasaklamaktaydı.

Konstanti N. Kürkçüoğlu'nun el yazısıyla kaleme aldığı günlüğü, esas olarak sürgündekilerin günlük yaşamını gereksiz duygusalılıklara yer vermeden kaydederken, bu acı deneyimin haksızlığını da ortaya koymaktadır.

